שבועון
לבית ולמשפחה
יום ד'
י"ט בשבט תשמ"ז
18.2.1987
גליון מס' 141
השער:
השבט
בבקשה
לך חתן בשבילי
האחרון בפולין
וגות הבשם
השופט וגנו
פורט לעצלים

ישראכרט אלא מה.
VISA
הצטרף לסידרה
קח מוצר איכות
של רטפון
ב-12 תשלומים
שושלת של יוקרה
★ גרץ דיגיויז'ן - הטלויזיה הדיגיטלית הממוחשבת עם טלטקסט BUILT IN, קליטה סטראופונית (3 WAY), 99 ערוצים ממוחשבים ומרקע כפול עד "28.
★ וידיאו גרץ - בשיטת VHS עם מערכת בקרה ממוחשבת.
★ קונסטרוקטה - מכונות כביסה, מדיחי כלים ומייבשי כביסה עם תו תקן גרמני.
★ פאקיר - אוגרי חום ניידים, מפזרי חום ושואבי אבק מעולים.
★ סטארמיקס - מערבלי מזון משוכללים עם שפע של אביזרים.
האספקה מידית. התשלומים בהמשכים. עד 12 חודשים (לבעלי "ויזה" ו"ישראכרט").
Fakir
Graetz
neu
starmix
Fakir
Constructa
Graetz
Constructa
רטפון אימפורט בע"מ מביאה את הדברים הטובים
להשיג בחנויות החשמל המובחרות ובשקם

ארוביק של נימרוד בחנויות ההנעלה המובחרות

חנויות המפעל — תל־אביב: נימרוד – דיזנגוף 185; נימרוד רחוב קיבוץ גלויות 32 (בנין מרכזים). נימרוד רחוב פרץ 26 (ליד התחנה המרכזית).
ירושלים: מאוטנר, בן־יהודה 9. **אילת:** נימרוד מרכז תיירות חדש. **רחובות:** נעלי דובי הרצל 204. **קראון:** נעלי מקדונלד הכלנית 7.

חנויות מובחרות בכל רחבי הארץ

קרית שמונה: כל גיל, רסקו 1. **טבריה:** נעלי עדין רחוב הגליל. עפולה: נימרוד, ככר עצמאות 4. **בית שאן:** נעלי שימרית, מרכז מסחרי רסקו 18.
כרמיאל: כל בו הנעל, מרכז מסחרי. **נהריה:** נעלי פופיולר, הרצל 67. **טבעון:** הנעל, ככר בן־גוריון 1. **חיפה:** נעלי סילון, הרצל 26; דן גבריאלי, הרצל 20.
קרית ביאליק: כפיר, דרך עכו 140. **חדרה:** נעלי אביב, הנשיא 49; נעלי דובון רוטשילד 17; נעלי קרולה, רוטשילד 10.
נתניה: נעלי ליליפוט, שמואל הנציב 6; נעלי חן, הרצל 14. **הוד השרון:** נעלי מגרי, דרך השרון 62. **כפר סבא:** נעלי ורד, ויצמן 82.
רעננה: נעלי עופר, אחוזה 127. **רמת השרון:** נעלי קוקה, ויצמן 1. נעלי עופר, סוקולוב 59.
פתח תקוה: שיווק נעלי עינת צומת סגולה. קנגורו חובבי ציון 13. **בני ברק:** נעלי קנגורו, רבי־עקיבא 7.
רמת גן: נעלי וולי־סנטר, ביאליק 51; נעלי דליה, רחוב הבילויים 47. **תל־אביב:** נעלי רויטל, נוה שאנן 12 (תחנה מרכזית). **חולון:** נעלי נעורים, שנקר 52.
ראשון לציון: נעלי ברוך, רוטשילד 35. **יבנה:** נעלי קלי, מרכז נוח אילן. **אשדוד:** נעלי גיל, מרכז מסחרי. **קרית גת:** נעלי פיקדילי, מרכז מסחרי. **מושב ערוגות,** בצרכניה. **אשקלון:** נעלי זליג, הרצל 64. **רמלה:** נעלי זהר, הרצל 65. **ירושלים:** נעלי גיל, יפו 51. **באר־שבע:** נעלי אופיר, ההסתדרות 67.
דימונה: ספורט ברחבי, מרכז מסחרי.

ברשתות השיווק: המשביר לצרכן. המשביר המרכזי.

נימרוד לא פחות

(מודעה)

חורף ללא תאונות גז

● מפעל „שגיב" שבקיבוץ משאבי־שדה משווק ברזי גז המצטיינים בבטחון כפול ● חדש! ברזי גז עם נתיך טרמי ● דגש מיוחד ניתן למניעת תאונות גז בקרב ילדים וקשישים ● להשיג במבחר צבעים

ברזי הגז החדישים מתוצרת „שגיב" מצטיינים בבטחון כפול מפני דליפות גז ואמורים לצמצם ואף לבטל את תאונות הגז המתרחשות בעיקר בחורף עקב רבוי המשתמשים בתנורי חימום בגז.

חדש! ברז גז עם נתיך טרמי

מעתה ניתן להשיג את ברזי הגז של „שגיב" גם עם נתיך טרמי. במקרה של שריפה ליד כירת הגז או התנור, בעת גלישת שמן רותח או התחממות בסביבות ברז הגז, הנתיך ניתך ומע־בר הגז נאטם לחלוטין, גם אם ברז הגז נמצא במצב „פתוח".

ברז בטיחותי לתנור חמום (דגם SGO)

ברז זה מיועד לשמוש בכל מקום בו יש צורך לנתק ולחבר מערכות גז ביתיות או מעבדתיות בבטחון. הברז מוגן בפני משחקי ילדים או מפתיח־תו המקרית אגב בצוע עבודות נקיון.

ברז דגם .S.G.O עם נתיך טרמי

בתום החורף נסגר הברז ע"י תריס מיוחד עד להפעלתו בחורף הבא.

ברז בטחון ליד כירת הגז (דגם SG)

גם ברז בטחון זה מיוצר במבחר צב־עים ובעיצוב נאה, כך שיתאים לכל מטבח. הברז מיוצר עם מנגנון כדורי. הסימון על־גבי הברז לגבי מצב „פתוח" או „סגור" גדול, ברור ובולט גם למרחוק. הברז מצטיין באמינות ובטיחות נגד נזילות גז. 100,000 פתיחות וסגירות לא פגעו באיכות האטימה!

כל ברזי הגז של „שגיב" קלים להפ־עלה ומיוצרים מחומרים מעולים, במפעל המצטיין בשיטות ייצור מת־קדמות ובקרת איכות קפדנית. כך מובטח לך שקנית ברז גז המונע תאונות מחמת דליפת גז!

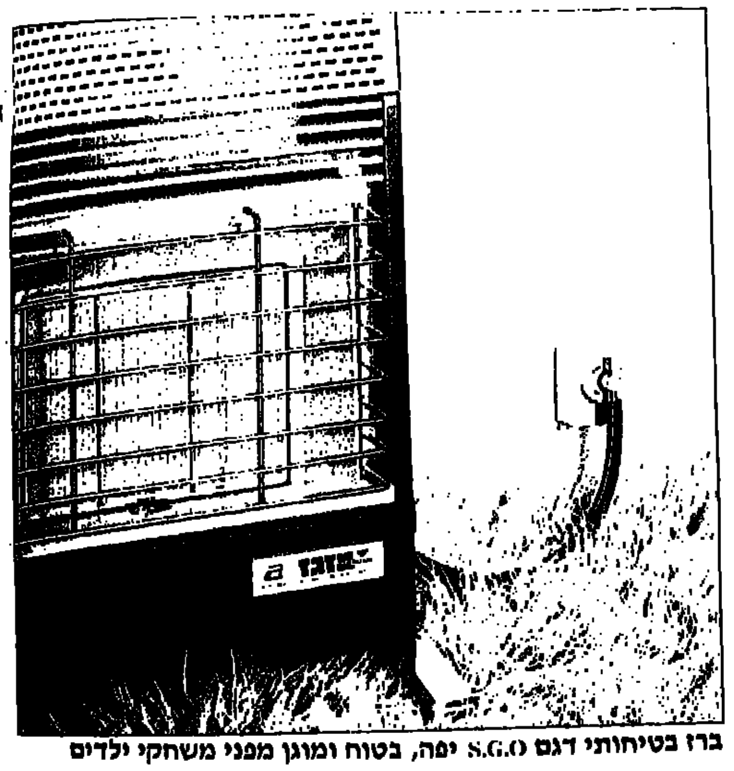

ברז בטיחותי דגם S.G.O יפה, בטוח ומוגן מפני משחקי ילדים

ברזי הגז של „שגיב" נבדקו ע"י מכון התקנים

במסיבת עתונאים שנערכה בבית סוקולוב בת"א אמר מר יעקב מוקסיי, מנהל האגף הטכני בחברת „פזגז": „הקשרים שלנו עם „שגיב" החלו כאשר חיפשנו ברז גז חדש לשמוש ובעל עצוב יפה".

„הברזים של „שגיב" עברו בדיקות ואישור היחידה הטכנית של „פזגז", וכן נבדקו ע"י מכון התקנים הישראלי. עד היום הותקנו עשרות אלפי ברזים לשביעות רצון הלקוחות".

בטחון מלא מפני תאונות ודליפות גז ב־8.85 ש"ח!

- ★ מחיר ברז בטחון (דגם SG) לה־תקנה ליד כירת גז, כולל נתיך טרמי: 12.90 ש"ח.
  מחיר הברז ללא נתיך טרמי: 8.85 ש"ח
- ★ מחיר ברז בטיחותי (דגם SGO) לתנור חמום ומעבדות, כולל נתיך טרמי: 19.40 ש"ח
  מחיר הברז ללא נתיך טרמי: 15.40 ש"ח.

הכתובות שלנו לבטחון שלכם:

להתקנה נכונה של ברזי הגז מתוצרת „שגיב", נא פנו לחברות הגז הגדולות או לטכנאי גז מוסמך.

המפעל: „שגיב", קיבוץ משאבי־שדה, ד.נ. חלוצה, טל' 057-963333.

הפצה: „בירם" בע"מ, ת"א, רח' הגדוד העברי 64, טל' 03-374475 ובסניפי המשביר המרכזי.

מוגש כשרות לצבור צרכני הגז ע"י „שגיב", קיבוץ משאבי־שדה.

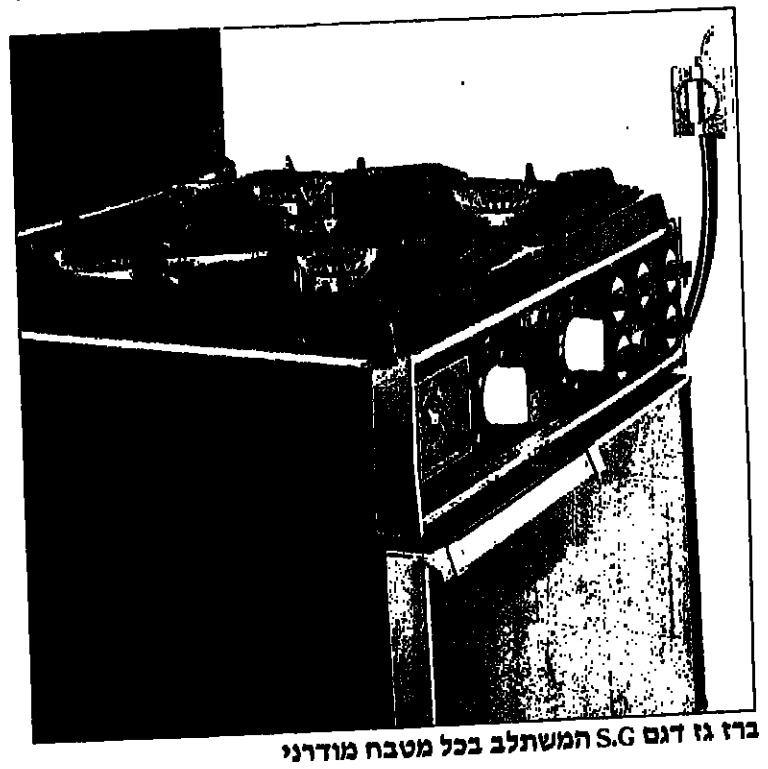

ברז גז דגם S.G המשתלב בכל מטבח מודרני

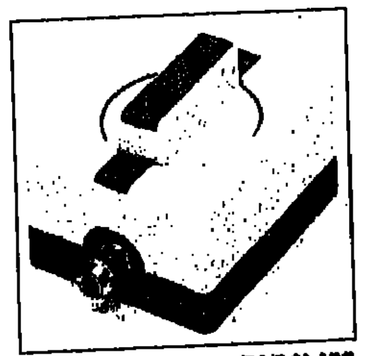

ברז גז דגם S.G עם נתיך טרמי

חידון הנקיון

5 טיסות זוגיות לחו"ל

10 סופי שבוע זוגיים

2000 מוצרי ניקיון מעולים של יעקבי

חברת יעקבי מביאה לך את חומרי הניקוי הטובים בעולם. זאת עובדה אך שימי לב לעובדה לא פחות חשובה. **המחיר!** מוצרי הנקיון הטובים בעולם מוצעים לך במחירי תוצרת הארץ. במילים אחרות: **יעקבי נותן לך טיב עולמי במחיר עממי!** לקראת החג, רכשי את מוצרי הנקיון המעולים של יעקבי, שלמי מעט, והבית יבהיק כפי שלא הבהיק מעולם. וזה עוד לא הכל. השתתפי בחידון הנקיון של יעקבי ותוכלי גם לזכות בפרסים יקרי ערך.

1 תכשיר חדשני עם מרסס, המרמז בשמו על הפלוסים הרבים, אותם הוא מעניק בעת השימוש. מנקה בקלות וביעילות רבה שמשות, חרסינה, קרמיקה, פורמאיקה ועוד.

2 הוא לא נמצא בספארי ואין לו פסים. הוא היה ונשאר המוצר מספר אחד לניקוי תנורים. תוך דקות יוסר כל כתם עקשני של שומן ופיח והתנור יבריק כחדש.

3 בקבוק כחול ובו הנוזל הכל-יכול. מנקה תוך דקות את דמות האסלה מאבן וכתמים ודואג תוך כדי כך לחיטוי ולהשמדת החיידקים.

4 בשעת השין יסייע לך לנקות ולהבריק כל משטח שיש, פורמאיקה ועץ. אידאלי לניקוי מכשירים עדינים: מסך הטלוויזיה, המחשב הביתי, מכשירי החשמל ועוד.

5 התכשיר הטוב ביותר בעולם להברקת שמשות ומראות בבית ובמכונית.

6 מטהר אויר יבש באיכות של בושם. ניתן לריסוס גם על בדי ריפוד, וילונות ושטיחים. מוצר באיכות מעל לכל תחרות במחיר תחרותי.

7 מבריק ואינו מחליק. הפוליש המעולה על בסיס אקרילי לכל סוגי הרצפות. רוצה רצפה כמו ראיו עם... זה אפשרי

8 כבר מאה שנה - ועדיין אין לו מתחרה. תכשיר הניקוי הטוב ביותר להברקת נחושת.

9 קל מאוד להחליט: להברקת כלי כסף רק - .... כותנה ספוגה, אידאלית גם לניקוי ניקל כרום.

10 תכירי אותו לפי המברשת האדומה שבראשו. בעזרתה ובעזרת החומר המעולה שבמיכל, תוכלי להסיר בקלות כל כתם מריפוד ושטיח. אם יש לך כלב - ...הוא מוצר חובה בביתך.

11 מסיר במהירות כתמים מבגדים ואינו משאיר סימנים. מרססים על הכתם, מחכים 5 דקות ומברישים בעזרת המכסה המיוחד. טיב ללא תחרות.

12 הבחירה המוצלחת להברקת רהיטים: נוסחה חדשנית של קרם עשיר בווקס בצורת תרסיס, נגן על העץ ומעניק לו ברק ויופי. (האנגלים אומרים: THE BEST CHOICE)

13 כשבא לי לפנק את רהיטי העור, בגדי העור והתיקים - אני מטפחת אותם בתכשיר הטוב ביותר בעולם.

14 הנוזל לכביסה ביד לאריגים עדינים במיוחד, שנבחר ע"י נשות אירופה וארה"ב. היחיד השומר על גווני הבגדים וצורתם, גם העדינים ביותר. המוצר המומלץ ע"י תג הצמר הבינלאומי

כיצד משתתפים בחידון!
למייך תמונותיהם של 14 ממוצרי הנקיון של יעקבי **(שימי לב למחירים הנמוכים!)** ו-14 הגדרות המתארות את יתרונותיהם. התאימי בטבלה שלפנייך את ההגדרות לתמונות (לפי המספרים), מלאי את פרטייך ושלחי לת.ד. 4445 ת"א, עבור "חידון הנקיון של יעקבי".

כדי להקל עלייך את פתרון החידון - עקבי אחר מודעות מוצרי יעקבי המתפרסמות בעיתונים או גשי לחנות ובדקי בעצמך.

מיותר להזכיר - ככל שתשלחי פתרונות רבים יותר (במעטפות נפרדות) - יגדלו סיכוייך.

בהגרלה ישתתפו כל המעטפות שיגיעו עד 30.4.87. ההגרלה תתקיים בתאריך 20.5.87, בהשתתפות הנהלת חברת יעקבי, רו"ח החברה ונציג משרד הפרסום. ההשתתפות אסורה על עובדי חברת יעקבי ופרסום או קי ועל בני משפחותיהם.

שם פרטי .... שם משפחה ________

כתובת ________

טלפון ________

בול מס׳	מתאים להגדרה מס׳	בול מס׳	מתאים להגדרה מס׳	בול מס׳	מתאים להגדרה מס׳
1		6		11	
2		7		12	
3		8		13	
4		9		14	
5		10			

טיב עולמי במחיר עממי

כל מוצר של יעקבי בול!

יעקבי

טפסים נוספים לחידון ניתן להשיג ברשתות השווק ובחנויות חומרי הניקוי.

יבואנים: יעקב יעקבי ובניו בע"מ רח' החשמל 1 ת"א טל. 621565.

כותבים לנו

אל אחינו הדרוזים

קראתי את מכתבו של ראגב נסראדין ב"סגנון", 4.2.87. יש כשרון מופלא למנהיגות שלנו לקלקל את המריניות שלהם לאחינו הדרוזים בדרך מלאה טפשות, קצרות ראיה וחוסר אחריות, כשרון שמתבטא בהרחקת קרובים ובקירוב שונאים ומזיקים. אני כשל־עצמי רוצה להצהיר, שאני רואה בדרוזים אחים לנשק ולכן הם אחי. אני מרגיש אליהם יותר קרבה ואחווה מאשר ליהודים חרדים, שמכירים רק בסחטנות ובקבלת טובות הנאה, בלי חובות. למשל, לא זכור לי שהיו ביחידה ששרתתי בה, "גולני", חיילים חרדים. לעומת זאת אני זוכר חיילים דרוזים. אני מוכן לתמוך בעניין הדרוזי, להצטרף להפגנות ולעזור לכל אותם דרוזים הממלאים את חובותיה למדינה.

נ.ב.

שלחתי גם מכתב אישי לראגב, כדי שאוכל להצטרף אליו למאבק.

חיפה — מוטי שרעבי

התחמקות בשם הדת

בתי התגייסה הבוקר לצה"ל. לווינו אותה ללשכת הגיוס. הרבה הורים היו שם ובנותיהם, כמובן. חיבוקים, נשיקות, לחלוחית בעינים. מנפנפים ידים לבנות שישבו כבר באוטובוס המסיע אותן לבסיס־טירונות וגם אני בין האמהות המנופפות לשלום. רגשותי נעו בין גאווה, קצת עצב־פרידה ומחשבות על התמודדות חדשה ובלתי מוכרת המצפה לה.

מלבד רגשותי הפרטיים, חשתי גאוה לאומית. בתי תורמת את חלקה למדינה. אני שייכת לאלה שעוצרים דמעה כשמנגנים את ההמנון הלאומי באירועים ציבוריים. אך יחד עם כל הרגשות והמחשבות שגאו בי ביום הזה חילחל בי זעם עצור כלפי אלה שאינם משרתים בצה"ל מטעמי־דת. חשתי ממש כעס כלפי האמהות הדתיות שאינן שולחות את בניהן ובנותיהן לצבא. אמהות המאפשרות להם, בשם הדת, להתחמק מהשרות הזה שילדינו נותנים ברצון למדינה.

סביון — יעל לוי

על פקק וסגנון

אני מודהה עם כל מלה שכתבה אביבה מץ על פקק בקבוק השמן המסובך כל כך. אני מצטרפת לקריאתה לאנשי עיצוב המוצר האחראים לעיצובו של פקק "גאוני" זה: אנא עצבו לנו פקק חדש, עייפנו.

ולכם אנשי מערכת "סגנון": תודה על העיתון הנאה והמעניין שאנו מצפים לו בכל יום ד׳ וקוראים בו בהנאה מרובה. יישר כח.

רחובות — חניתה דריילינגר

סיגריות מגעילות

"סיגריות זה מגעיל אותי" — אומרים תשדירי הפירסום ברדיו ובטלוויזיה המשודרים מדי יום ועולים בוודאי אלפי דולרים.

נו, באמת, האם תשדירים לא מוצלחים אלה יגרמו למעשן להפסיק לעשן או ימנעו להתחיל בעישון.

מן הראוי להרגיש בתשדירים את הנזק הבריאותי הברור והמוכח שנגרם למעשן ולסובבים אותו תוך הסתייעות ברופאים, צילומים וסטטיסטיקות. לדעתי, רק תשדירים מסוג זה יעילים.

תל אביב — אלי אלון

דעה אחרת

משכורת שניה

מנוח חדיש ביותר. המצאה של סוף המאה. משהו שלא נברא באקדמיה ללשון, אבל קבל גושפנקא רשמית בבית המחוקקים: כאשר נידון שכרם של העובדים הסוציאליים אמר אחד השרים בין השאר "ממילא, זוהי משכורת שניה"...

אבן־שושן מפרש "משכורת: תשלום קצוב שאדם מקבל בעד עבודתו" נותן מובאה מבראשית כט כו: "הגידה לי מה משכורתך" והסיפא בלשוננו: ואומר לך מי אתה... למותר לציין שהפירוש למילה "שניה" הוא "שאחרי הראשונה".

משכורת שניה. תחשבו על זה. פעם דובר על שכר בעבור עבודה נוספת. היום מדובר במשכורת הפחות חשובה למאזן המשפחתי. בדרך כלל של האשה. יש מקצועות כאלו, מסתבר, שבתהליך קביעת השכר עבורם, נלקחים בחשבון נתונים כמו מינו ומצבו המשפחתי של העוסק בהם. בעיקר העוסקת. על מקצוע ההוראה אמר מישהו: "כל הזמן אני שומע על שביתות המורים, אנ'לא יודע, באתי לבית־ספר של הבן שלי וראיתי ששם יש רק שביתת מורות..." !!!

למה התעוררנו לדון בנושא הרגיש הזה? לא בכדי להתריע רחמנא־ליצלן, או לזעוק עלבונו של מישהו, אלא בשל האור שנגלה לנו בקצה המינהרה. שכן עד כה דברנו על שכר במונחים קטנוניים. מעות אותן נתן לפרוט המכולת. אך מן המפורסמות היא — שאל כל סטודנט מתחיל מקרב תלמידי החוגים לסוציולוגיה — שהחברה נותנת תקבולים שונים. מדברים על הרבה סיפוק. חשוב מאד. ערכים. בטח חשוב. אבל מה שממש משתלם — עבודה שהתגמול העקרי עבורה הוא סטאטוס. לא נלאה אתכם בהסברים אודות "סטאטוס מאוזן" ו"סטאטוס לא מאוזן", אלא נשוב אל האור. זוכרים? זה שבקצה המינהרה.

ומהו האור? — בשורה: שוק היצעים התרחב. נוספו עוד 120 מקומות לרכישת סטאטוס. חברי כנסת. לא רחוק היום בו תתרגלו לשמוע "חברות כנסת". נורא פשוט: עכשיו, כשיאסר עליהם להרויח כסף אמיתי "מהצד", איזה בן אדם שהוא ברוב המקרים בעל פוטנציאל אדיר של ממוש־כלכלי (עו"ד, כלכלן, מנהל־עסקים...) ירשה לעצמו לכלות ימיו בישיבות המליאה ולהביא הביתה מה שניקרא "משכורת שניה"? זו הוא לא יוותר על המעמד. מובן שלא. אבל כבעל הגיון מסודר, השואף לחיות בסטאטוס מאד מאוזן, הוא יעדיף ש"היא" תשב שם. אשתו. תשתקנה הנערות לפנינו. את הנסיון היא רכשה נסיון קודם בארגוני הצדקה השונים.

על פי המשוואה הזאת, אל תתפלאו כשתמצאו במודעות הדרושים משהו כמו: לאיש בעל פוטנציאל כלכלי דרושה אשה בעלת פוטנציאל של ח"כ. עדיפות לבעלת נסיון בהוראה/ עבודה סוציאלית...

זה מה שניקרא "החצי המלא של הכוס", או אם תרצו: החצי הראשון של המשכורת השניה. בהצלחה.

סמדר בת־אדם

סגנון

9
סמדר בת אדם:
תאמצו אותי, בבקשה!

19
דבורה שפירא:
שבט פרנקפורט

24—21
עופרה ישועה־ליית:
פולין — היהודים כבר לא גרים כאן

25
יהודית חנוך:
אופנה באדום

33—32
ברוך מאירי:
השופט וגנו

36—34
יש לך חתן בשבילי?

38
תלמה הדר:
התעמלות לעצלנים

עורכות:
תמר אבידר וליאורה עיני

עיצוב ועריכה גרפית:
כרמית אדלר, רותי בנאי

מודעות: גילה שניידר, סימה בללי
טלפון 439474 (03)

מזכירות הפקה: בתיה אבישי
טלפון 439276 (03)

כל הזכויות שמורות ל"מעריב" ©

סיפור השער:

עלמה פרנקפורט, רקדנית. "את הקריירה שלי אני חייבת לאמא שלי", היא מצהירה. על עלמה, על אחותה דורין — מפורסמת לא פחות, על אחותה האחרת עדנה, על אחיה ליעם ועל האמא — האמא שעומדת מאחרי כל השבט הזה — ברשימתה של דבורה שפירא, עמ׳ 19.
צילום: שמואל רחמני

מזרוני **King Koil** קונים ב**מוניטין 122**

ניתן להזמין בטלפון ● אספקה מיידית

תל־אביב, רח׳ נחלת בנימין 122. פתוח מ־7 בבוקר עד 7 בערב ברציפות

כמו כן מלאי ספות נוער "עמינח" במבצע שלם וקח

טל. 823362

רגע, חושבים

אורית הראל
מכנסיים הדוקים

"אז תלבשי מכנסיים הדוקים ותצאי לרחוב ותפגשי אנשים", אמר האליל למאזינה, שטילפנה לאולפן בשעה שרק ציפורי הלילה קשובות, כדי לשוחח על בדידות. קשה להניח שזו היתה פליטת־פה.

בשעות הקטנות האלה של הלילה, כשהחושך עוטף אותך ואת מקלט הרדיו שלך, האינטימיות חוגגת, וכמעט כל השדרים של אחרי־חצות יותר מלחששים משהם מדברים אל הפרטנרים הליליים שלהם. הכוכבים שמנצנצים בתיקשורת הלילית משחקים גם הם את משחק החשיפה, שלא אחת קוראים לו „טעם אישי", ויוצרים אצל המאזינים־בנשף אשליה מתוקה של אנחנו־כמעט־חברים. פסיכולוגיה בגרוש משתלבת יפה בין קטעי מוסיקה, שירים שנקראים בטונים מתלטפים, בדרך־כלל, או הגיגים מקוריים של המדבר.

„מכנסיים הדוקים", הציע לה האליל כמזור לבדידות. אני כנראה די טפשה, כי למרות כל מאמצי, לא הצלחתי להבין מה הקשר. האם התכוון אלילנו היפה לומר, שאם הגברת הצעירה תגרום לעצמה אי־סדירות במחזור הדם וקשיי נשימה כתוצאה מלחץ, יילחץ החוצה מגופה שרון הבדידות? או אולי הרעיון הוא, שאם תסבול אי־נוחות עד כאב גופני תשכח מהבדידות? או שמא רצה לומר, שכולנו בעצם די בהמות, מי זכרים ומי נקבות, הבדידות היא סימפטום שנגרם מתחת לחגורה, ובעצם, הכל מתחיל ונגמר ברמה של ייחום?

ואני לתומי סברתי, שהבדידות היא עניין שבנפש, ברגש, משהו פסיכולוגי, בהרבה יותר מגרוש, שגם אותו לא הייתי נותנת בעבור עצת המכנסיים.

הרבה שטויות האוזן והמוח סובלים בלילה, ולפעמים דווקא המרכיב הזה הופך את המלל המודמזם בין האולפן למאזינים ליותר משעשע. אבל לכל דבר יש גבול, והגבול במקרה הזה ניצב לפני המכנסיים ההדוקים.

אגב, כפתיח ל„עצה" הזו, סיפר האליל סיפור נוגע ללב על איך היה בודד בלונדון, ואיך היה לסיפורו האישי הנוגה סוף־טוב, כשיצא לרחוב („טרפלגר סקוור", הוא טרח לציין), פגש שם בחורה נחמדה, והכל נראה לפתע אחרת. מעניין אם גם הוא לבש אז מכנסיים הדוקים. ■

שרית פרקול
החיים כווידיאו

מול המירקע, כשהכפתורים הצבעוניים של מכשיר הווידיאו מהבהבים בעליצות, צצות לפעמים במוחו של וידיאופיל מתחיל, בהפסקה בין סרט לסרט, מחשבות פילוסופיות על מהותם של החיים. לו רק אפשר היה – כמו בווידיאו –

• להחזיר אחורה את הגלגל. מן הסתם היינו חוזרים על הרבה שטויות שעשינו, אך במקרים רבים, אילו ניתנה לנו הזדמנות שניה, היינו ודאי נוהגים יותר בתבונה.

• להריץ קדימה את הסרט במהירות. יש בחיים כל כך הרבה רגעים אפורים ומשעממים, שבהחלט היינו יכולים לוותר עליהם. יש גם רגעים רעים, מפחידים או בלתי נעימים, שהיינו מעדיפים לפסוח עליהם. ולפעמים סתם אצה לנו הדרך, ואנחנו רוצים כבר למהר ולהגיע למטרה הנכספת.

• להקפיא רגעים. לפעמים בכל זאת קורים דברים יפים כאלה, שממש מתחשק לפרוש אותם, כמו תמונה, ולהתענג עליהם, למצות אותם עד הסוף, לשנן בזיכרון כל פרט ופרט שלהם.

• לעצור לרגע את ההתרחשויות. קצב החיים שלנו נעשה לפעמים מהיר מדי וקשה להבין מה קורה; אילו יכולנו לקחת פסק זמן כדי לחשוב, לצבור כוח, לסדר את הבלגאן בראש – היינו ודאי מתמודדים עם העניינים בצורה מוצלחת יותר.

• להפעיל את השלט־רחוק. איזה כיף היה אילו יכולנו לבצע דברים מסויימים – ובמיוחד מטלות קשות ומעצבנות – בבקרה מרחוק, בלי להתאמץ. וכמה נחמד היה להיות בשני מקומות בעת ובעונה אחת, פשוט בערוצים נפרדים, ולא להפסיד כלום.

• לתעד ולשמור דברים בתוך קופסה. היינו מכניסים לקופסאות את האהבה הכי גדולה של החיים, או את הטיולים המסעירים לחו"ל, וחווים אותם כל פעם מחדש כשמשעמם לנו, או סתם כשבא להיזכר בזמנים טובים יותר.

• להחליף סרט. כמה טוב היה אילו יכולנו, כשנמאס לנו מהחיים שלנו, פשוט להיכנס לתסריט אחר. כשעצוב נורא, לעבור לאיזו קומדיה טובה. כשמשעמם,

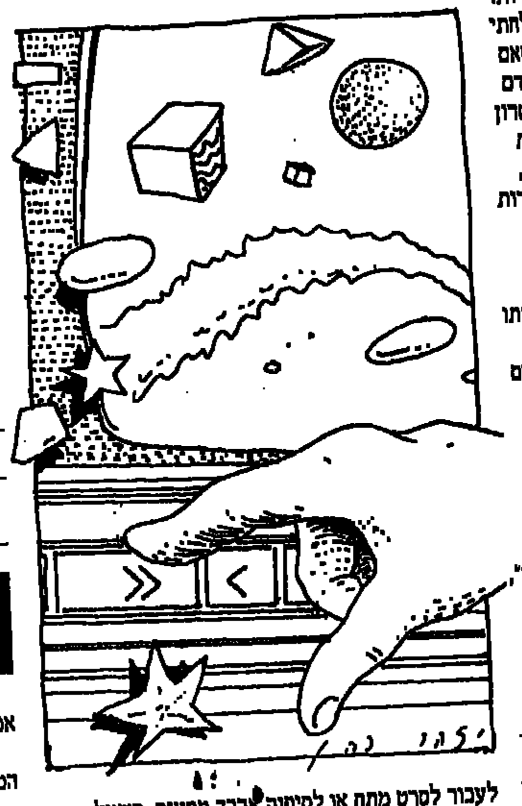

לעבור לסרט מתח או לסיפור אהבה מסעיר. כשמלחמה מסביב, לברוח לקאסטה שקטה ורומאנטית. ואפילו, אם החשק גובר – להשתלב בתוך אורגיה פרועה של סרט כחול.

•••

אבל אם אנחנו מנויים בספריה גרועה של החיים, שום דבר, כנראה, לא יעזור, וכל הסרטים שנקבל יהיו מזופתים. וגם אם פעם יפול בחלקנו סרט מוצלח באמת, תמיד יש סכנה שהזמן יעבור מהר מדי, ולפני שנספיק לראות את הסרט שלנו עד הסוף, בדיוק בקטע הכי מעניין – נצטרך להחזיר אותו... ■

גיל יודילוביץ
יעל

צרור מכתבים, שריח הישן כבר דבק בהם, מונח לפני. לאט ובזהירות אני מפריד בין קפלי הנייר, חושף את השורות מעביר דף ועוד אחד. בחרדת קודש קורא הרבה רגעים קטנים. חוויות נעורים, מהולות בתהיות של בוסר.

ואז אני נושא מבטי לנקודה מרוחקת, ומבעד לערפילים דימיוניים, הנצבעים בעיני רוחי, רואה כאילו אותך פורשת ידיים, אצבעות קטנות מבקשות לחבוק בכוח את העולם. יוצאת לפני במחול סערה, רגלייך נוגעות לא נוגעות בקרקע המוצקה, כמו שאהבת.

הייתה ילדה וגם אישה. מגע של קטיפה, רוך של פה חושני. בעיניה שיחקו דמעות נוצצות מעוטרות בצחוק נהדר ומתגלגל לאין סוף.

חיים קצרים, אולי עשרים ושלושה חורפים, שנותרו צרורים בהרבה מאוד ניירות וכתב מהוסס. יומני מסע ואהבות בצד מכתבים ארוכים מפליגים בשבחי נופי ארצות רחוקות וכצידם המון סימני שאלה. צרור תמונות. פוזות קפואות לעד.

השאירה אצלי נר שעווה ענק בצבע ארום עז. השאירה גם כמה דפים ישנים מרוחים בדיו כהה. כתב מרושל וכמה בדיחות שמעלות זויות של חיוך עם הזיכרון.

היתה ילדה וגם אישה, כמו פסיפס מתוחכם, שקשה היה להרכיב את כל חלקיו.

כתבה פעם על אהבתה לעונת החורף. על העצים העירומים ועננים אפורים משירים מעליהם דמעות קרות של מים צלולים. חשבה שזו תקופה נפלאה, המתאימה למצבי רוח ולשירים כתובים על ניירות של מחברות בית־הספר.

בקיץ האחרון, רגע לפני שראשוני העננים הגיעו לקראת חורף קשה במיוחד, בעוד העלים נאחזים אחיזות אחרונות בענפי העצים בטרם בא השלכת, הניחה את עיטה על הדף הריק ממילים, ונרדמה לנצח. ■

★ *לזכר יעל בר, שהיתה בת 23 במותה.*

יפעת אילת
הישרדות '87

קודם־כל – לקנות בהיפרים. בגלל האשראי. לא לנסוע לחפש מציאות באיזור התעשיה של ראשון־לציון, אם אתה גר ברעננה.

ללבוש שוב את הבגדים שרצית לתת לבני הדודים. אמנם הם קטנים, אבל בטח זולים יותר מבגדים חדשים.

להוריד את הזבל ביום, כדי לחסוך את החשמל של המדרגות.

למרוח רק שכבה אחת של לאק.

לא ללכת לסינרמה ולקולוסיאום באותו ערב.

לנצל את העיתון הזה עד תומו.

לסגל כתב־יד עם אותיות קטנות קטנות, כי חבל על הדיו.

לשתות את הקפה השני בכוס של הראשון.

לקחת סנדביצ'ים לעבודה, זה ברור. אבל לא לקחת קפה וסוכר. את זה – שהבוס יקנה.

לא לקנות בעשרות שקלים קופת־חיסכון יפה לילדים. מספיקה קופסה מחוררת של נס קפה... רגע, יש איזה ילד שחוסך היום משהו? תיקון מיידי: לא ללמד את הילד שתי מילים „תקנה לי". צעד משמעותי ביותר בדרך להישרדות.

לכבות את הרדיו כשהטלוויזיה פתוחה. או להיפך.

לקנות תותים רק בעונה. לעבור רק במעבר חציה. להזהר מסינגפוריה, לא להרעיש בין שתיים לארבע בעבודה, לא לצבוע בירוק את הרשא של השכנים.

ועוד דבר:

לפטר את העוזרת. למכור את הסובארו.

לא להשתמש במדיח, במיקרו, בוידאו.

עכשיו נראה אתכם מקטרים. ■

מרכזי ההדרכה
לארוח ולתרבות המזון

תנובה אסם

ירושלים

מרכז ההדרכה של תנובה-אסם ירושלים
עבר למעונו החדש - רח' סוקולוב 15, בית מיטשל, מיקוד 92144.
להרשמה: טל. 02-667536 ולבקש את מרכז ההדרכה
או טל. 02-551333, תנובה ירושלים מח' מנגנון - לפנות לשולה

החלה ההרשמה לקורסים ולהרצאות לחודשים פברואר-מרץ 1987

קורסים בני שלוש פגישות במחיר - 20. שקל
1. **הבישול ללא כולסטרול** — החל מה-24.2.87, מידי יום ג', בשעה 16.30
2. **דיאטה דלת סוכר** — החל מה-17.3.87, מידי יום ג', בשעה 16.30

קורסים בני שתי פגישות במחיר - 15. שקל
1. **בישול במיקרוגל** — החל מה-4.3.87, מידי יום ד', בשעה 10.30
2. **בישול במיקרוגל** — החל מה-18.3.87, מידי יום ד', בשעה 16.30

הרצאות חד פעמיות (שעור כפול) כולל מצרכים וחומרים במחיר - 20. שקל
עצוב דגמי מרציפן
1. יום ב', 2.3.87, בשעה 10.30 - חלק א'
2. יום ג', 10.3.87, בשעה 10.30 - חלק ב'
3. יום א', 22.3.87, בשעה 16.30 - חלק ב'

הרצאה חד פעמית במחיר - 15. שקל
סדנא לקישוטי מזון — יום א', 29.3.87, בשעה 16.30

הרצאות בודדות במחיר - 8. שקל
1. **עוגות ללא אפיה** — יום א', 22.2.87, בשעה 10.30
2. **מנות אחרונות, קרות וחמות** — יום א', 22.2.87, בשעה 16.30
3. **מיני מאפה מבצק עלים** — יום ב', 23.2.87, בשעה 10.30
4. **תבשילי חצילים** — יום ג', 24.2.87, בשעה 10.30
5. **אפיה לפורים** — יום ג', 3.3.87, בשעה 10.30
6. **מיני מאפה מבצק שמרים** — יום ג', 24.3.87, בשעה 10.30
7. **פטיפורים (עוגיות פת-פאר)** — יום ג', 31.3.87, בשעה 10.30
8. **אפיה לפסח** — יום ד', 1.4.87, בשעה 10.30
9. **אפיה לפסח** — יום ד', 1.4.87, בשעה 16.30
10. **ארוחה חגיגית לפסח** — יום א', 5.4.87, בשעה 16.30

הרצאות בודדות ללא תשלום
הקפאת מזון ביתי — יום א', 22.3.87, בשעה 10.30
ארוח גבינות ויין
1. יום ב', 23.3.87, בשעה 20.00
2. יום ב', 30.3.87, בשעה 10.30

חיפה

חיפה רח' עמק הזיתים 3, הדר הכרמל, מיקוד 33065 טל. 04-521501

נמשכת ההרשמה לקורסים ולהרצאות לחודשים פברואר-מרץ 1987

קורסים בני שלוש פגישות במחיר - 15. שקל
1. **הכנת סלטים** — החל מה-4.3.87, מידי יום ד', בשעה 17.00
2. **בישול סיני** — החל מה-10.3.87, מידי יום ג', בשעה 17.00

קורסים בני שתי פגישות במחיר - 12. שקל
1. **בישול במיקרוגל** — החל מה-23.2.87, מידי יום ב', בשעה 17.00
2. **בישול צמחוני** — החל מה-10.3.87, מידי יום ג', בשעה 10.00

הרצאות חד פעמיות במחיר - 8. שקל
1. **חטיפים מתוקים ומלוחים** — יום א', 22.2.87, בשעה 10.00
2. **ארוחות מהירות הכנה** — יום א', 22.2.87, בשעה 17.00
3. **ארוח לערבי החורף** — יום ג', 24.2.87, בשעה 10.00
4. **פשטידות צמחוניות** — יום א', 1.3.87, בשעה 17.00
5. **אפית עוגיות מיוחדות** — יום ד', 4.3.87, בשעה 10.00
6. **אפיה לפורים** — יום א', 8.3.87, בשעה 17.00
7. **אפיה לפורים** — יום ב', 9.3.87, בשעה 10.00
8. **ארוחה חגיגית לפורים** — יום ב', 9.3.87, בשעה 17.00
9. **תבשילים צמחוניים** — יום ג', 10.3.87, בשעה 10.00
10. **פשטידות צמחוניות** — יום ד', 18.3.87 בשעה 10.00
11. **ארוחה חגיגית לפסח** — יום א', 22.3.87, בשעה 10.00
12. **בישול צרפתי** — יום א', 22.3.87, בשעה 17.00
13. **קשוטי עוגות חגיגיות** — יום ב', 23.3.87, בשעה 17.00
14. **אפיה לפסח** — יום ג', 24.3.87, בשעה 10.00
15. **אפיה לפסח** — יום ד', 25.3.87, בשעה 17.00
16. **ארוחה חגיגית לפסח** — יום א', 29.3.87, בשעה 17.00

ניתן לארגן ערבי גבינות ויין לקבוצות סגורות לפי תאום מראש.
כל הקורסים וההרצאות מלווים בהדגמות ובטעימות.
ההשתתפות בקורסים ובהרצאות מותנית בהרשמה ובתשלום מראש במרכזי ההדרכה
ירושלים טל. 02-667536 ולבקש את מרכז ההדרכה, או טל. 02-551333 מח' המנגנון - גב' שולה
חיפה טל. 04-521501.
פרטים על מערכת השיעורים במרכז ההדרכה ת"א טל. 03-243157/8

תאמצו אותי, בבקשה!

משה ש., 37: „אני לא יכול להיות לבד. האופציה האחרת היא התאבדות".

השפעת המדיטציה על העוסק בה*

במאמרים המתייחסים למדיטציה הטרנסצנדנטלית כאל חלק ממכלול של טכניקות מדיטה שונות, מובעת דאגה לגבי שימוש בטכניקות כאלה ללא פקוח ובקורת של אנשי מקצוע. M. Delmonte מונה כ־7 מחקרים, המציינים כי מדיטציה עלולה להאיץ הפרעות פיכיאטריות ולגרום לאפיזורות פסיכוטיות ולדכאון עם נטיה להתאבדות.

L.S. Otis, שעבר עם מרגם גדול של נחקרים, מצא כי ככל שנחקר עסק במדיטציה זמן רב יותר – כן גבר הסיכוי להופעת תוצאות שליליות; תוצאות אלו כללו התגברות החרדה, שעמום, בלבול, ריכאון, חוסר שקט והסתגרות.

ד"ר קראסו מישראל, שהשתתף בשתי תוכניות רדיו שנסבו על הנושא, הזהיר: זה מסוכן משום שחלק גדול מהאוכלוסיה סובל ממופרעות נפשית במידה זו או אחרת; המדיטציה מעמעמת את המודעות, גורמת לירידה בכושר ההכרה וכהתנגדות של מנגנוני־ההגנה... זוהי ללא ספק טכניקה היפנוטית וכל אדם העומד להשתמש בה – מוטב שיוועץ תחילה ברופא המבין בבעיות נפשיות. „אנחנו מכירים הרבה מקרים של אנשים שתיפקדו וכתוצאה משימוש במדיטציה ופעולות המדיטציה הפסיקו לתפקד: חלקם אפילו אושפזו ומאושפזים בבתי חולים פסיכיאטרים". ■

* מתוך דו"ח כ"ח תעשה גלזר על הכתות השונות

שמונה בבוקר הטלפון צלצל. „שלום. אמרו לי שאת מטפלת בעניני אימוץ..." אתנחתא, ואחריה בקול מהסס, רועד־משהו „אז אולי את יכולה לעזור גם לי... למצוא לי בית... מישהו שיאמץ אותי..." שתיקה. הקול הזה אינו מוכר לי, ובכל זאת הדובר הוא אדם מבוגר. על פי כללי האימוץ הנהוגים בארץ, ניתן לאמץ קטין שטרם מלאו לו שמונה־עשרה, פער הגילים בינו לבין המאמץ צריך שיהיה לפחות שמונה עשרה שנה.

„סליחה, בן כמה אתה?"

„בן שלושים ושבע".

„המדיטציה הרסה אותי"

משה ש. לראיון הוא הגיע בשעה היעודה. בגדים מסודרים, נעלי ספורט, נראה כמו 'השכן ממול'. איש בן שלושים ושבע מבקש שיאמצו אותו. לא בדיחה.

מונולוג:

„גדלתי בבית לא טוב. גרושים בגיל צעיר. מוסדות. בגיל שנה כבר הייתי בבית של משפחה אומנת עם עוד תינוקות. בית לא חם. מה־שקרה עד גיל ארבע־עשרה אני בעצם לא זוכר. הכל מחוק. אז אמא נסעה לארה"ב. עזבה. אותי שלחו לביה"ס לקציני ים בעכו. שנה או שנתיים, אחר כך הייתי בביה"ס עמל בפתח־תקווה. מגיל שמונה עשרה גרתי לגמרי לבד. אבי התחתן אז פעם שניה. אשתו לא רצתה שאגור אתם. הערך 'אבא' מתקשר אצלי עם אטימות. חוסר קשר.

„כשהייתי חיל פניתי כבר לאיזה עיתון. ספרתי את הספור שלי והיו הרבה פניות. פתאום נבהלתי. אולי התביישתי. לא יודע. חבל שלא נעניתי אז לאחת מהמשפחות.

„עד גיל עשרים ותשע היה בסדר. הייתי בצבא, במלחמה, הכל. אחר כך עשיתי מדיטציה חמש שנים וזה גרם לי לרגרסיה נורא גדולה. בלשון מקצועית הם קוראים לזה 'הריסת סכרים'. ד"ר קרפו (מנהל המחלקה הנאורולוגית בהלל יפה, מרצה ביה"ס לרפואה פסיכולוגית) טען שהיתה בי מחלה סמויה. מה שהחזיק אותי בתפקוד תקין זה ההגנות האלה. הסכרים שנפרצו בעקבות המדיטציה. המדיטציה מחלישה את ההגנות, ואז הכל יוצא החוצה. חרדות. דיכאון. טכניקה שמזיקה לבריאות. לתקן את זה לוקח המון זמן.

„היו גם עוד דברים. מכרתי את הדירה של אמא. חשבתי להגר. לשנות מקום ולשנות מזל. בינתיים גם הכסף הזה הלך. בעיקר בבורסה. שנתיים וחצי טיפל בי רופא וכשהוא עזב נשברתי ואושפזתי. יש לי בעיה עם עזיבות עוד מהגיל הצעיר. הדבר הכי דומיננטי בכל הספור הוא שיש פה חסך רגשי. את מבינה, לאז אני יודע שאני נשמע כמו הפסיכולוג של עצמי.

„אבא מת. אין לי שום קשר משפחה ממשי. במשך שש שנים גרתי בשכירות אצל אשה בת שבעים. היא היתה לי כמו אמא. אני הייתי לה כמו בן. לפני חודשיים היא נפטרה ומאז אני שוב לא יכול להיות לבד. לא מסוגל לצאת מהבית. לא מסוגל להסתובב ברחוב. עכשיו אני מרגיש שיש איזה התקדמות במצב. עובדה. הגעתי הנה, לתל־אביב לגמרי לבד. שנים לא נסעתי לבד.

„אני מדבר על אימוץ, אבל לא מתכוון לזה בדיוק. משהו כמו שחרות לפיד עושה לאסירים משוחררים. חסות. עזרה לתקופה של שנתיים או שלוש. לדעת שיש לי מסגרת. משפחה. דברים כאלה. אני מאמין שבעזרת שיחות עם הפסיכולוגית שלי, אני יכול להשתקם בתקופה כזאת. לעמוד לבד על הרגליים. לחזור לעבוד.

„אני חושב שהבעיה הנפשית שלי היא כמו זו שהיתה ליוהר כהן, אבל לי אין את התמיכה של משפחה וחברה כמו שלו. באופציה של בית חולים אני לא מאמין. לא צריך שום טיפול תרופתי. השיחות עוזרות לי. אני לא טיפוס פסיכוטי, ולא צריך להיות שם. מצד שני אין לי איפה להיות. אני לא יכול להיות לבד.

„את חושבת שיש לי סכוי? אני לא יודע איך אנשים יקבלו את זה. איש בגילי. זה יתפרסם רק בעוד שבועיים? אני לא יודע איך אני אחזיק מעמד. בית חולים לא עושה לי טוב. את התקווה האחרונה שלי. זאת התקווה האחרונה שלי. האופציה האחרת היא התאבדות".

משה ש. כבר לא ילד, עוד לא איש. צילום: ראובן קסטרו.

(המשך בעמוד 36)

חני פרי. יש חור בדלי.

חכמים ומין לא בראש שלהם

תכנית האסטרולוגיה „לכל אדם כוכב" של רשת א' שודרה בשבוע שעבר היישר מ„הקומקום" בתל־אביב. לשם הוזמנו כל מיני מפורסמים בני מזל דלי. האסטרולוג **אילן פקר, רוויטל עמית** (בת מזל דלי) **ומנחם פרי**, אירחו במשך שעתיים של שידור חי את הדליים: **אביטל מוסינזון, נסים גרמה, מיקי ברקוביץ, דובי זלצר, רחל גרא, יובל מסקין, איתן מסורי, ד"ר מיכאל בר־זוהר** ואת בני הזוג, האמרגן **שלמה צח** והזמרת **אילנה אביטל** ששניהם בני מזל דלי.

„הגישה שלהם מקורית, בלתי שיגרתית. אין להם סבלנות. אין להם יציבות ריגשית. אוהבים חופש. נוח להם עם חכמים, האתגר האינטלקטואלי מאד חשוב להם. נושא המין לא תופס מקום חשוב בחייהם. אצל דלי כל מה שהוא עושה חייב להיות יצירתי. הוא לא עושה מה שמצפים ממנו, אלא מה שבא לו", אילו הם מקצת התכונות שייחס האסטרולוג פקר לדליים.

אביטל מוסינזון סיפר שהוא עוסק עכשיו בפרוייקט „שמנסה לפתור חלק מהבעיה של מאות הדירות הפנויות במצפה־רמון. כשהכוונה להקים שם מושבת אמנויות". הוא לא היה מוכן להיכנס לפרטים נוספים בקשר לפרוייקט הזה ורק הזכיר שאבי הרעיון הוא **אריה דולצ'ין**.

רחל גרא שהתקוממה לתואר „תכשיטנית" והעדיפה „מעצבת תכשיטים", כי לדבריה „אני קודם כל אמן ולתכשיטים הגעתי דרך ציור ופיסול", סיפרה על אירוע מעניין שהתרחש לאחרונה בחייה: היא נשדדה במיאמי־ביץ'. ה„חברות היא ערך חשוב בחיי הדליים", הסביר פקר לגרא המבכה רק את אובדן ספר הטלפונים והכתובות שלה, שנפל קורבן לאותו שוד.

במסגרת השינויים וחשבונות הנפש העוברים על הדליים, סיפר דובי זלצר: „בזמן האחרון עשיתי תפנית רצינית לכיוון הסימפוני. מהפופ לקלאסי. הפילהרמונית ביצעה השנה 3 פעמים יצירה שכתבתי". מיקי ברקוביץ אמר: „בעוד חודשיים אני מסיים חוזה במכבי תל־אביב וצריך לעשות את חשבון הנפש אם להשאר במסגרת אליה הורגלתי, או לעשות שינוי, לא יודע איזה". הוא גם רצה לדעת איך ישחק במילאנו לשם יצא השבוע. אליבא ד'פקר: „לפי כל הסימנים יש פה הפתעות טובות".

מיקי בר־זוהר סיפר שכותב עכשיו רומן שיראה אור בשנה הבאה, על מאורע שהתרחש בארץ, בתחילת המאה. „אין לי ספק שעוד שנתיים מהיום אתה להיט, אבל לא מבטיח בפוליטיקה", הבטיח פקר לבר־זוהר שנראה מאוכזב מהדיאגנוזה הנ"ל. ואם במזל דלי מדובר, אז איך אפשר בלי השיר „אקוואריוס" מהמחזמר „שיער". הפעם הוא הושר ב...אידיש, בביצועה של הדליה רוויטל עמית. ■

אירית רותם

ציפי שחרור (בשיער ארוך) ודבורה סדיר

חלון בהקיץ

סיבה טובה למסיבה היתה למשוררת **ציפי שחרור** ולמנהלת תיאטרון הבובות „חלון בהקיץ" – **דבורה סדיר**. ההצגה „מעשה בשלושה אגוזים" מאת לאה גולדברג, בעיבודה של ציפי שחרור ו„בכיכובן" של בובות „חלון בהקיץ", נתקבלה לפסטיבל הצגות הילדים, אשר עתיד להתקיים בפסח במסגרת תיאטרון חיפה (משהו נוסח פסטיבל עכו אלא שהפעם מוקדש לילדים בלבד). ציפי שחרור, שהיא גם שותפה להפקה, גורסת כי שותפויות עסקיות היא עושה רק עם נשים. גברים טובים לעניינים שבלב, אך בעניינים פיננסיים היא מעדיפה שותפות עם אשה, במקרה זה דבורה סדיר, בוגרת סמינר הקיבוצים במגמת חינוך מיוחד ותנועה אשר היתה מנהלת בית הספר בדהב (די זהב).

במסיבה הציגו השתיים את הבובות והתפאורה וקטעים מתוך ההצגה. דבורה, שהיא־היא „המברק המזמר", הודיעה לנוכחים כי מהיום ואילך אפשר לשגר אותה גם „כמברק מקלל" ואפילו כמשלוח מנות לפורים... ■

בלהה דבורי

מרזת השנה

איריס אלוני, מרזת השנה של שומרי משקל ישראל, תתחרה מחר בלונדון על התואר מרזת השנה הבינלאומית. בתמונה – איריס עם מדריכתה דינה לוביץ שעזרה לה להפחית 40 ק"ג. ■

שלושה במכה

צירוף מקרים מדהים מבחינה אסטרולוגית: **חני פרי**, בתה **אילונה** וחמיה **מנחם סבו** (אבי בעלה **צביקה**) נולדו כולם באותו תאריך: 10.2. „וצביקה המסכן", אומרת חני, „צריך לקנות ביום אחד 3 מתנות יומולדת". במקרה של חני ואילונה הצירוף הוא מדהים עוד יותר. האם והבת לא רק נולדו באותו יום, אלא גם באותה שעה בדיוק.

בשבוע שעבר מלאו לחני 34 ולאילונה, שנה. ביום ששי אחה"צ ערכו חני וצביקה יומולדת לילדה, הזמינו את החברים והילדים שלהם. בערב תיכננו לחגוג את היומולדת של חני במסעדה סינית, אבל זה היה רק התירוץ להפתעה שחיכתה לה בווילה של הקבלן גדי טפרסון שבכפר־שמריהו. התאספו שם כל החברים הקרובים של חני פרי וצביקה סבו, רובם לא שייכים לחיי הזוהר התל־אביביים. הפנים היותר מוכרות במסיבה היו שייכות לדוגמניות **חוה לוי, דינה אלדר ותמי שחורי**. מצביקה קיבלה חני ענק וצמיד מזהב, מההורים שלו עגילים ומהחברים כל מיני מתנות. אבל מבחינתה של חני „המתנה הכי יפה היא אילונה. איזו מתנה יותר יפה מזה שהבת שלי נולדה בדיוק בדיוק ביומולדת שלי, אפשר כבר לקבל"ז ■

אירית רותם

את מי הכנסת הביתה?

לתיקונים ביתיים קרא רק לאנשים שאפשר לסמוך עליהם

* אינסטלציה - פיצוצי צנרת, נזילות, סתימות
* פוליש * נגרות וזגגות * צביעה ושיפוצים * חשמל

תל־אביב וגוש דן – טל. 289827, 201039, 284739 • ירושלים טל. 02־527740 •
חיפה והקריות טל. 04־337951 • באר־שבע 32030, 33229

מחלקה מיוחדת לטיפול במשרדים ועסקים.
מקצועיות, מהירות, אמינות

ידי זהב

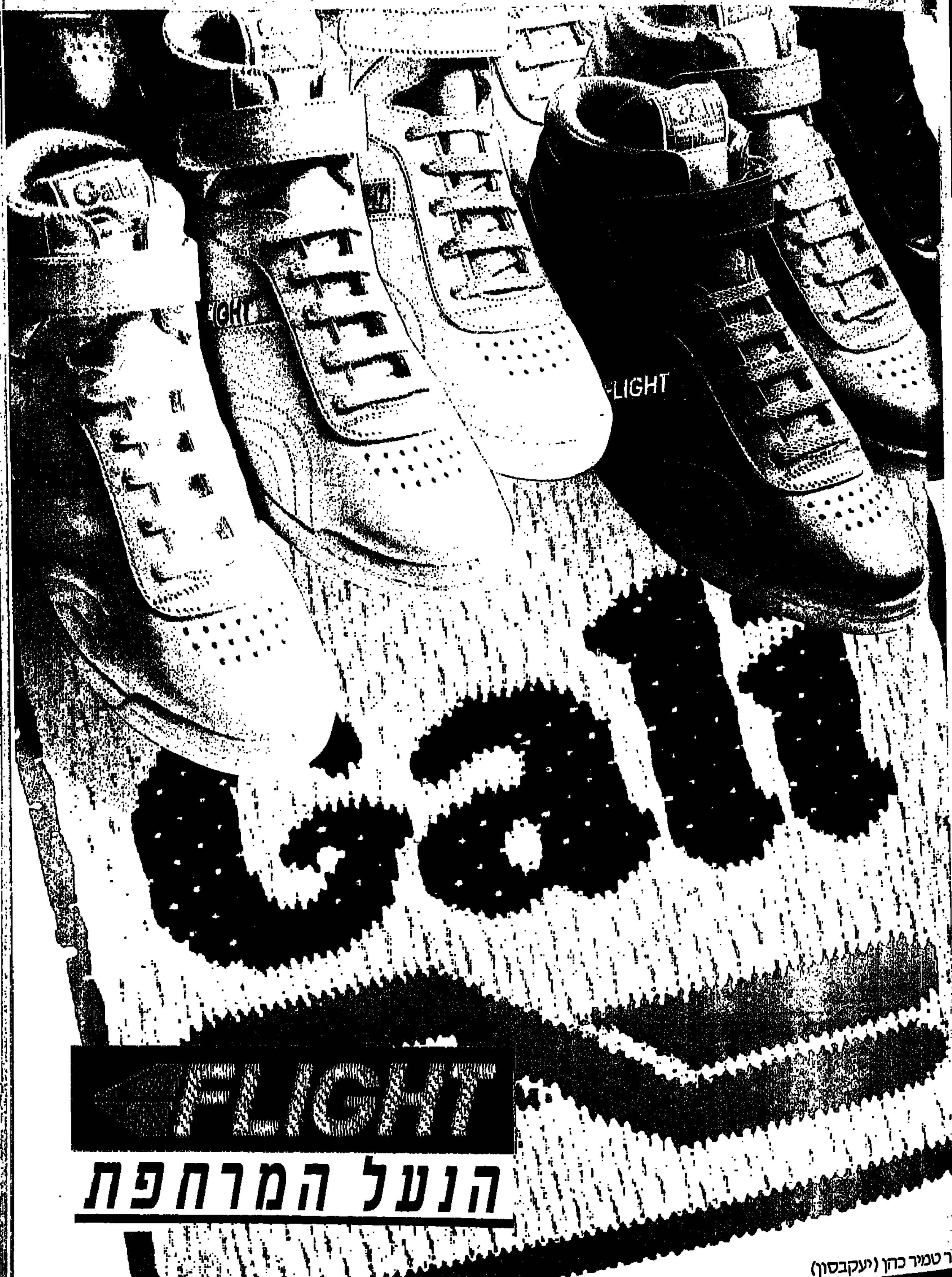

ר טמיר כהן (יעקבסון)

קורים דברים

מרים הירשוביץ מדגימה לשולמית שמיר את התכשיט. צילום: סקופ 80

מתנה לרייגן

אילו יכלה היתה הגב' **שולמית שמיר** לקחת עימה למסעה לארה"ב, כמתנה לגב' **ננסי רייגן**, את התכשיט המקורי, דהיינו תכשיט כסף וזהב מסוף ימי בית ראשון, ימי הנביא ירמיהו מהמאה ה־7 לפנה"ס, אלא שהיא נאלצה „להסתפק" בהעתק מדוייק, שהכינה אמנית התכשיטים התל־אביבית **מרים הירשוביץ'**. התליון־קמיע עשוי לוחית זהב ועליו קטע ממגילת הכסף שנתגלתה בחפירות בכתף־הינום, המשקיף על גיא בן־הינום בירושלים.

במגילה, שהיא אחת משתי מגילות יחידאיות במינן בעולם, נמצא הנוסח הקדום ביותר של טקסט תנ"כי ובו ברכת הכהנים „יברכך ה' וישמרך" בכתב עברי עתיק (במידבר, פרק ו', כ"ד־כ"ו).

את התכשיטים החדשים של מרים הירשוביץ' – עגילים, טבעות, תליונים ועוד – שנעשו על־פי התכשיטים העתיקים ויועדו במקור לגברים ולנשים כאחד, אפשר לראות ולרכוש יחד עם קטלוג המימצאים ב„משכית" ירושלים. ■

שיאונה דרור

ישר לאיטליה

הדוגמנית אביטל ניתאי, 19, עומדת לככב בירחון השיער האיטלקי „אסתטיקה" במהדורה של החודש הבא. את השיער עיצב שוקי זיקרי – הלהיט הגלי הזה יקח חלק בתחרות ה„יער העולמית באביב הקרוב. ■

זוהר אחליאב
צילום: בן לם

גבינת עזים

אם עופרה חזה עושה פרסומת למשחת שיניים – גם **יונה אליאן** יכולה: יונה, המשחקת בימים אלה ב„הבימה" את בבתא – האשה שחייתה לפני אלפיים שנים בעין גדי – גילתה את סוד שיניהן היפות של בנות אותה תקופה: הן צחצחו את השיניים בגבינת עזים... על הגילוי הזה אחראית **מרים קיני**, המחזאית. מה באמת עושה יונה אנחנו לא יודעים, אבל החיוך שלה מסגיר שיניים צחורות. ■

ליה קרן

יונה אליאן. הסוד של בבתא.

הימור מבריק

מי שהימור על יעקב ברק ומינה אותו למנכ"ל רבלון, ידע מה הוא עושה. בשנת פעילות אחת כבר הספיק להעלות את רווחיות החברה בארבעים אחוזים ולארגן שורה של אירועים, שעושים יחסי־ציבור טובים לרבלון. מי שחושב שברק מגלה עדפי־מרץ ורעננות של חדש בג'וב, טועה. ברק (37), מהנדס ייצור, נשוי ואב לשניים, כבר שם עשר שנים. הוא התחיל כעוזרו של **יצחק מודעי**, כשזה היה מנכ"ל רבלון, אחר־כך טיפס בסולם התפקידים, עד שהגיע למינוי העכשוי.

בשבוע שעבר, אירח גברים בערב הימורים שנערך בקפה „פילץ", ושבו הושק „בראג'", אפטר־שייב חדש של רבלון. רוב המוזמנים היו אנשי תקשורת ועסקים. מי שהוסיף קצת ברק לאירוע היו כמה יפות, שבאו עם בן־זוג או לבד. ביניהן, **קארן דונסקי ונעמי סילמן** הדוגמניות **וישראלה שטיר**, שהוזמנה על תקן אשת עסקים נוצצת. ברק המשיך את מירוץ האירועים, גם השבוע, בתחרות עשר נשות הקריירה האלגנטיות. ■

יהודית תנוך

קיבוץ „אם" בזרועות אמה הוולדת. צילום: נאמא

קיבוץ „אם"

זו התינוקת ששניים אוחזים בה. זה אומר כולה שלי וזו אומרת כולה שלי – ובית המשפט בארה"ב חייב להחליט כיצד יחלוקו. כזכור, הוזרק זרעו של **ויליאם שטרן** לרחמה של מרי בת' וייטהד, לאחר שזו חתמה על חוזה ויתור על התינוק/ת לטובת שטרן ורעייתו העקרה. עכשיו מתנהל „משפט שלמה" נוסח אמריקה. התינוקת עוד לא מבינה בעניינים. למזלה. ■

ליה קרן

ישראלה שטיר מהמרת בערב משחקי־מזל של רבלון.

בנתניה כבר קיץ

על דף ההסבר המצורף להזמנה, היה כתוב: „מועדון היוקרה 'ג'קי או' הקרוי על שמה של **ג'קי אונסיס** והמשמש מקום עליה לרגל לחוג הסילון הבינלאומי, שימש כמודל השראה לשני אנשי עסקים נתנייתים, ש. זייתוני וה. ציון, שביקרו בו באחת מנסיעותיהם הרבות בחו"ל וחשבו מדוע לא לפתוח מקום כזה בישראלז ודווקא בנתניה".

כן, דווקא בנתניה, הם פתחו בשבוע שעבר מועדון חברים, „1 סח", שאת שמו כמו גם את עיצובו יש לזקוף לזכותו של הארכיטקט, דוב נאמן „שנשלח במיוחד לאיטליה לקבל השראה ולהביא פריטי ריהוט יחודיים", ככתוב באותו דף. ומכאן אנו גם מבינים שאותו מועדון יוקרה נותן השראה „ג'קי או", שוכן כנראה באיטליה. מישהו אמר שזה בפירנצה, יכול להיות, אנחנו עוד לא היינו שם.

במועדון הנתנייתי היינו. מקום יפה. רחבת ריקודים משיש, קירות בצבע נחושת, מערכת תאורה ממוחשבת, שני בארים מפוארים, מטבח שמגיש ארוחות, גדוד שומרים שמאבטח את המקום ולהקת מלצריות חינניות. השקיעו במקום הזה משהו כמו 830 אלף דולר. הנפיקו כרטיסי כניסה מגנטיים לחברים.

לפתיחה החגיגית הגיע ראש עיריית נתניה, **יואל אלרואי**, ובקרב הקהל הנתנייתי שמילא את המקום בהמוניו, נראו גם הרבה פרצופים תל־אביבים מוכרים. תוכנית הערב כללה את להקת הקברט מהולנד, רקדני ברייקדנס חיפאיים בשם „האחים רחום" ותצוגת אופנה. הדוגמניות **תמי בן־עמי, מרייקה, זיווה נצר ונאוה חן**, הציגו בין היתר, את בגדי הים של „גוטקס" לקיץ '87. לרגע אפשר היה להריח שם כבר את הקיץ. ■

אירית רותם

תמי בן עמי בבגד ים פאייטים צהוב ובגד חוף תואם של „גוטקס".

ערוגות ה

עובדות ופנטזיות

נראה ששנת '86 היתה השנה שבה חדשות מעולם הבשמים והניחוחות גברו לעתים אף על חדשות האופנה העוסקות באורכי החצאיות. בתקופה כזו עלינו לקבל כעובדה את התופעה המצביעה על כך שהבשמים יצאו מגדר „תוצר נלווה" לבגדים, לאיפור ולאביזרים, והחלו לעמוד ברשות עצמם.

כשמדברים על בשמים, אנו עוסקים בהרבה מאוד עובדות, אך גם בלא פחות... פנטזיות. העובדה הבדוקה ביותר היא העדות המתחזקת להנחה, שלבושם שאת משתמשת בו ואוהבת (או לא אוהבת), יש קשר רציני לאופן בו את חושבת על עצמך, רואה את עצמך ומתנהגת אל עצמך.

„הבשמים מעניקים לאשה מעין 'היתר' להשתחרר מקפאונה, לפרוץ גדרות וגבולות שקבעה לעצמה – או כאלה שהחברה מציבה לה – לשבור מוסכמות ולהרגיש חופשיה באמת", אומרים פסיכולוגים. במחקרים שנערכו על היחס המיוחד שבין האשה לבושם, התברר כי נשים רבות רואות בו מעין „משנה אישיות", מחלץ ממתחים, לחצים ודכאונות, ודלת הנפתחת לעולם אחר בו נשקפת דמותה שונה לגמרי מכפי שהיא רואה אותה בעצמה במציאות חיי היום־יום. הבושם משמש כמין „אלטר־אגו" (alter-ego) המשחרר צדדים חבויים באישיותן.

מובן שהראשונים הרצים בשמחה לאמץ רעיונות אלה אל ליבם (משם, כידוע, הדרך לכיס אינה רחוקה...) הם יצרני הבשמים. אם הקולנוע מוכר לנו אשליות מתוקות והופך את חיינו לנעימים יותר, כמה ייגרע חלקם? גם הם יצרני־אשליות.

הם ששים לשמוע, כי כדי להשתחרר במיטה, למשל, אנו זקוקים לניחוח „משחרר", שונה מאוד מזה שנשתמש בו למסיבה רשמית רבת־משתתפים. הגילוי הזה ודומיו הם שהביאו אותם ליצר בתקופה האחרונה בשמים שמולקולות הריח שלהם גדולות במיוחד. דוגמאות? „אובססשן" של קלווין קליין ו־Giorgio, Beverly Hills) – ואינו נספגות בעור בקלות. הגילוי הזה גם הביא אותם לייצר בשמים חדשים בעלי שמות יותר ויותר פרובוקטיוויים כמו „רעל" של כריסטיאן דיור, L'Insolent של צ'ארלס ז'ורדאן, Clandestine (בתרגום חופשי מאוד – פגישת־אהבים חשאית) של גי לרוש.

ככר נאמר ש„הבושם משמש כהצהרת־האישיות האינטימית ביותר של האשה". בשמים – כמו גם בגדים תחתוניים עדינים וסקסיים – הם מתנות שהאשה חייבת לרכוש לעצמה, ולא להמתין עד שתקבלם ממישהו אחר, שאולי אינו רואה אותה כפי שהיא רואה את עצמה. ■

יפה ועתיק

הבשמים הם חלק מתעשיית־יופי עתיקה שגילה עולה על ארבעת־אלפים שנה. יש לנו עדויות כי כבר אז, בעבר הרחוק ההוא, השתמשו אבות־אבותינו (כן, גם הגברים, ובתקופות מסוימות – בעיקר הם) ואמות־אמותינו בשמני הפרחים הטבעיים לייצור ניחוחות, וכי בשמנים אלה קיימים אלמנטים בעלי כוח משיכה מיוחד והשפעה חיובית על מרכזי הריח שבמוח האדם. בתקופה שלנו נערכים מחקרים הבודקים את השפעת הניחוחות הסינטטיים על מרכזי־הריח במוח, ומתברר כי השפעתם דומה – אך הרבה פחות ארוכת־טווח. ההצלחה המתמשכת לאורך שנים רבות של בשמים המבוססים על תמציות פרחים טבעיות כמו l'air du temps של נינה ריצ'י (40 שנה), ג'וי של ז'אן פטו והבשמים המוקדמים של גרליין – שאלימר, השעה הכחולה, ג'יקי – שנוצרו לפני 50 שנה, מאשרת הנחה זו. ■

על בשמים ואקולוגיה

הבשמים עומדים להתייקר יותר ויותר עם התמעטות הצמחייה בעולם ופגיעות בצמחייה הקיימת בשל שינויים אקולוגיים, שלא להזכיר אסונות אקולוגיים כמו הפיצוץ בכור הגרעיני בצ'רנוביל. פחות פרחים, עצים ושיחים – פחות מקורות טבעיים לשמנים המספקים לנו ריחות חדשים וישנים. יסמין, למשל, עולה כבר כיום יותר מחמשת־אלפים דולר לפאונד! בעתיד תרבה התעשייה להשתמש בחומרים סינטטיים, יצירי־מעבדות, להפקת הבשמים.

נולדו ב־86:

בושם חדש מבית היוצר של ליז קלייבורן, splashdown, עליו היא אומרת: „זהו ניחוח 'גדול', בעל אופי, צבעוני וסקסי – במידה בדיוק כמו הבגדים שאני מעצבת. רציתי ליצור ניחוח שאפשר יהיה להתבשם בו בבוקר, לפני העבודה במשרד, ולהמשיך להשתמש בו גם בערב, לפני ארוחה או סעודה מפוארת".

ופטנט חדש לגמרי: בושם של „אבון" שכאשר מתיזים מעט ממנו על העור, הוא מהבהב ובורק גם באור היום וגם לאור נרות. מה שנקרא לראות את הריחות... ■

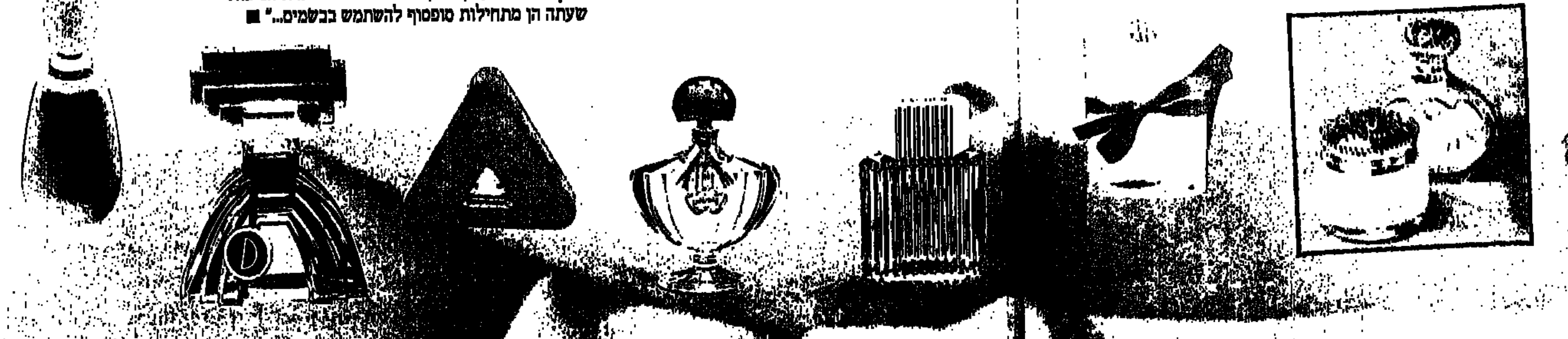

בשמים – כמו בגדים תחתוניים עדינים וסקסיים – הם מתנות שאשה קונה לעצמה ולא תמיד מחכה שיקנו...

זוהר
שירות מעריב

עצות ממומחה

כיצד לבחור בבושם הנכון – בשבילך:

לעולם אל תצאי לנסות ולקנות בשמים חדשים לאחר שאכלת ארוחה מתובלת מאוד. לאחר ארוחה כזו, חוש־הריח שלך נפגם לכמה שעות טובות ולא תוכלי לסמוך עליו. קארי ושום, במיוחד, חודרים לנקבוביות העור ומשפיעים לרעה על חוש הריח.

אל תצאי לנסות או לקנות בשמים כשאת עצבנית, מוטרדת או מדוכאה – במצבים כאלה הדם ממלא את החלק העליון של הפנים ואת מערכת הנשימה, ומשפיע לרעה על יכולתנו להבחין בין ניחוחות שונים.

נשים בעלות עור בהיר ויבש שריחות אינם נשמרים על עורן זמן רב כמו על עורן השמן יותר של נשים כהות, צריכות להשתמש בפרפום, המרוכז יותר, ולא במי קולון או מי טואלט. ■

בשם יפני

מדוע הנשים היפניות ממעטות להשתמש בבשמים? נשיא חברת בשמים יפנית גדולה אומר:

„הבושם משמש גם כמבטא אישיות, ונשים יפניות רבות עדיין אינן מעזות לבטא את אישיותן בגלוי. סיבה נוספת: רוב הבתים והדירות ביפן קטנים מאוד, והאנשים חיים בצפיפות רבה. בתנאים אלה, השימוש בבושם עלול להתפרש כחדירה בלתי־רצוייה לפרטיותם של שאר בני המשפחה או השותפים לדירה. היפנים, כידוע, מנומסים מאוד, ושומרים מכל משמר האחד על פרטיותו ה'מקודשת' של השני".

ומדוע מתחילות עתה נשים יפניות צעירות ומודרניות להרבות בשימוש בבשמים יותר מבעבר?

אומר המעצב היפני איסי מיאקה: „הנשים היפניות המודרניות אוכלות הרבה יותר בשר מאמהותיהן, הן גבוהות יותר ועורן נהפך שמנוני יותר. זו אחת הסיבות שעתה הן מתחילות סוף־סוף להשתמש בבשמים..." ■

הזיות מיניות

אחד מן הבשמים החדשים שיצאו לאוויר העולם בתקופה האחרונה הוא בושם פרחים אקזוטי – Masquerade – של חנמיך מאציאבלי. האנשים שפיתחו אותו טוענים כי עשו כן רק לאחר שמחקרים פסיכולוגיים הוכיחו ש„הנטייה להזיות מיניות מפותחת אצל נשים רבות מאוד, אך הן משתדלות להסתירה. בושם 'מתוכנת' כהלכה עוזר להן להשתחרר ולנסות להפוך את ההזיות למציאות". ■

ארטו־טו זה מגיע ארצה

מילת הקוד היא „ביוטיפול". יופי, בלשון מקומית. תזכרו. כל מי שהיא „אין" צריכה כבר לדעת שזה שמו של שגעון הריח החדש שאו־טו־טו מגיע אלינו. בפרפומריה „ארי" בככר המדינה בתל־אביב יש כבר „וויטינג ליסט" לניחוח הזה, עוד המצאה של אסתי לאודר, שמרופפת לבנות ציון הריחניות את השכל.

כבר לא הימים של מור ולבונה, לא של ריח סבון נקי, אפילו „קשרל" זה לא מה שהיה פעם. בקבוקים בעיצובים מרהיבים ואריזות שובות־עין, וענני בושם בשמות לועזיים שוברי שיניים, הם כרטיס הביקור לטיפוח ולריחות, שלא לדבר על שהם מהווים עוד סימן היכר חברתי.

את „הריח שלה" היום, היא קונה ולפעמים גם הוא בתור מתנה. כשהוא בא, הוא בדרך כלל בא עם פתק בו הכל רשום, או שהוא מתייעץ עם המוכרת. הוא, אגב, נריב מאוד בשטח הזה. ב„סימבה" באבן־גבירול אומרים שהוא קונה בשקט נפשי את הבשמים היקרים.

מה זה יקר? ב„סימבה" הכי יקר זה „פויזן" (כן, כן – רעל) של דיור: 137 שקל ל־50 גרם. ב„ארי" הכי יקר הוא ה„ארומטיק אליקסיר" של קליניק, 125 שקל ל־45 מל'. שני הבשמים הם מהמבוקשים ביותר בשתי התמרוקיות. לבד מאלה מונים שם גם את „ווייט לינן" של אסתי לאודר, את „אזארו" ואת ה„רעל" ההוא. אגב, ב„ארי" מבטיחים ש„ביוטיפול", כשיגיע, גם יהיה לו יופי של מחיר – אצלם הוא ודאי יהיה הכי יקר.

מי אוהבת מה? קשה להגדיר, אומרות המקצועניות בנושא – המוכרות. כיום, הן מסבירות, רוב הבשמים הם בעלי ריח עדין ולכן אין העדפות ברורות של גיל. אם יש משהו שמכתיב, בגיל הצעיר, אומרים ב„סימבה", זה המחיר – בנות העשרה שואלות יותר על היקרים משהן קונות אותו.

שאלה של נטיה, של אופנה, של נורמות. והעיקר שיהיה ריח טוב. ■

אודית הראל

פלטנר את אלתר בע"מ

יוסי פלטנר ויצחק אלתר מהווים צמד חמשלים זה את רעהו באופן הטוב ביותר. יוסי אחראי לנושאי המחסן, ההזמנות והמשלוחים לחנויות ואילו יצחק אחראי לנושאי המסחר והחשבונות. פעילותם הפורה הביאה להתפתחות מהירה בהפצת מוצרי הפלסטיק המעולים של STARPLAST וכן בחבילות האריזה של „תמה".
מוצרי „סטרפלאסט" מיוצרים במגדל העמק במפעל ענק המשתרע על פני 15 000 מ"ר ומעסיק יותר מ־250 איש.

המפעל הוקם לפני 20 שנה ומייצא לארצות המערב המפותחות כלים וריהוט לבית ולמטבח ומוצרי נופש לפיקניק ולחוף. בשנת 1986 בלבד הגיע היקף היצוא לסכום המכובד מאד – 7.5 מיליון דולר.

מוצרי „סטרפלאסט" מעוצבים ע"י מעצבים מעולים ועשויים באיכות גבוהה ביותר. כדי לעמוד בדרישות השוק וביקורת הטיב הקפדנית של הלקוחות בחו"ל. בחודשים אלה מתכוונים „פלטנר את אלתר" בע"מ המהווים את הזרוע השיווקית למוצרי „סטרפלאסט" בארץ לפתוח במיתקפה שיווקית באמצעות מבצעי מכירה אטרקטיביים ברשתות השיווק הגדולות.

עקרות בית המכלכלות מעשיהן בתבונה והחפצות לשלב יופי, יעילות ואיכות יממשו את הסיסמא: „סטרפלאסט מאוד נחוץ גם בבית גם בחוץ" בקנותן את מוצרי „סטרפלאסט" הנאים.

לקוחותיהם הרבים של יצחק אלתר ויוסי פלטנר ישמחו לבקרם במשכנם החדש, בו תנאי התצוגה וניהול המו"מ המסחרי יעניקו להם חוויה נעימה ומועילה. אז למי אם לא ליצחק וליוסי בחנוכת אולם התצוגה החדש שלהם מגיע ברכות חמות ואיחולים לבביים מכל לב הבאים עימם בקשרים המצטרפים לקריאה עלו והצליחו.

לפלטנר את אלתר
ברכות ואיחולים לרגל התרחבותכם
מברכים: **הובלות רמי ובניו**
הובלות דירות ומשרדים לכל חלקי הארץ
רח' המלאכה 23 חולון, 5591933, 03-5593242

לפלטנר את אלתר
ברכות חמות
לרגל המעבר למעון החדש
א.ו. הספקה טכנית בת-ים בע"מ
שווק הספקה טכנית טל: 03-5515893

לפלטנר את אלתר
עלו והצליחו
ברכות חמות לרגל המעבר למעון החדש
מברכים: **פנג**, ייצור ושווק מוצרי תנוקות בע"מ

לפלטנר את אלתר
ברכות
לרגל התרחבותכם
מאחל: **סוכנכם בני**

לפלטנר את אלתר
איחולים לבביים
לרגל התרחבותכם
מברכים: **בחנות שלי בע"מ**
זבולון 24 ת"א טל: 03-822347

לפלטנר את אלתר
שפע ברכות
לרגל התרחבותכם
מברך **יעקב הברי**

לפלטנר את אלתר
שפע ברכות ואיחולים
עם המעבר לביתכם החדש
מברכים: **קורל אילת**
סוכנויות כלים וציוד למלונות ומסעדות
אילת 059-78183, 059-78430

לפלטנר את אלתר
איחולים לבביים
להצלחה ושגשוג במעונכם החדש
מברכים: **ורד חומרי גלם לתעשיית נעליים בע"מ**
יבוא יצור ושווק חומרי גלם וכלי עבודה לתעשיית הנעלים
רח' 338 מס' 1 יפו 68027, טל. 832658, 812638, 03-812217

לפלטנר את אלתר
ברכות חמות עם המעבר
לכתובת החדשה
מברכים:
קלפלסט השרון
בורוכוב 5, רעננה
מפיצי „דיוצה" ו„קורנית"

לפלטנר את אלתר
איחולים לבביים
להצלחה ושיגשוג במעונכם החדש
מברכים:
בית מסחר פינקל
דרך יפו 42 ת"א
אינסטלציה ופלסטיק, טל' 03-822349

לפלטנר את אלתר
ברכות חמות
עם המעבר למישכן החדש
מאחלים:
דותן סוכנויות לבטוח בע"מ
שלומציון המלכה 58 ת"א 03-451234

לפלטנר את אלתר
זר ברכות
עם המעבר למעון החדש
מברכים:
תמה תעשיות
משמר העמק וגלעד

לפלטנר את אלתר
איחולים לבביים
וברכת הצלחה
מברכים:
א.ק. כוחור בע"מ
רחוב וולפסון 44 ת"א
טלפון: 03-383598

לפלטנר את אלתר
זר ברכות ואיחולים
עם המעבר למעונכם החדש
מברכים:
שווק והפצת מוצרי פלסטיק
גמליאל אהרון
קרית עקרון, 08-414861

לפלטנר את אלתר בע"מ
מפיצים בלעדיים של STARPLAST ו-"TAMA"
ברכות חמות לרגל חנוכת
אולם התצוגה החדש
מברכים

לפלטנר את אלתר
ברכות ואיחולים לבביים
עם המעבר למעון החדש
מברכים:
ארמו בע"מ
03-802009

לפלטנר את אלתר
שפע ברכות
עם המעבר למעונכם החדש
מברכים: **כרמייה**, שווק טכני, פלסטיקה,
כימיקלים, דבקים וחומרי איטום 03-373757

לפלטנר את אלתר
שפע ברכות ואיחולים לבביים
עם המעבר למעונכם החדש
מברכים: **אריט בע"מ**
מוצרי כלי בית ממלמין

לפלטנר את אלתר
ברכות ואיחולים
להצלחה ושיגשוג במעונכם החדש
מברכים: **דאבנית**
יבוא ושווק בע"מ
זבולון 27 ת"א 7-03-836216

לפלטנר את אלתר
הצלחה בהמשך דרככם
מברכים:
פולסקי ישיר לצרכן בע"מ
יצרני ויבואני סדינים
חשמליים, קומקומים חשמליים
ומכונות בשר ספי-די
וכל יתר מוצרי הבית
חיפה כביש „מצה זו"
צומת הצ'ק פוסט חיפה
טל. 727094, 729993, 640955, 04-722488

לפלטנר את אלתר
עלו והצליחו
עם המעבר למעונכם החדש
מברכים:
תעיה תעשיות
ויבוא, כרמיאל

ליוסי וצוות העובדים
פרנסה טובה
מברכים:
ליאון לוי סווטה בע"מ
יבוא, שיווק והפצה
לאביזרי המטבח של
קלסיק 08-468053

לפלטנר את אלתר
ברכות ואיחולים
לשיגשוג והצלחה במעונכם החדש
מברכים: **דפוס דקל**
נחלת בנימין 53 ת"א טל' 03-623905

לפלטנר את אלתר
שפע ברכות
להצלחה ושיגשוג במעונכם החדש
מברכים: **סוכל בע"מ**
שווק והפצת כלי בית ומטבח
סוכנות ראשית למוצרי תמה
תעשיות משמר העמק טל' 03-626035

לפלטנר את אלתר
זר ברכות
להצלחה ושגשוג במעון החדש
מברכים: **מטרסו ושות' בע"מ**
הספקה טכנית וכלי עבודה
הרצל 154 ת"א טל: 03-820720

לפלטנר את אלתר
ברכות להצלחה ושגשוג
במעון החדש
מברכים:
דיאורניינה אדריאטיקה
די סיקורטה, חברה לבטוח
אלנבי 94 ת"א טל' 03-622855

לפלטנר את אלתר
זר ברכות
לשגשוג והצלחה
במעונכם החדש
מברכים:
רם דון בע"מ
אזור תעשיה ראש העין
טל' 03-9360519

לפלטנר את אלתר
עלו והצליחו
מברך **צרפתי יעקב**
זבולון 19 תל-אביב טל: 825774

לפלטנר את אלתר
ברכות ואיחולים לבביים
לרגל התרחבותכם
מברכים:
נ. רבינוביץ בע"מ
ירושלים, גבעת שאול
02-522208, 02-524023

לפלטנר את אלתר
שפע ברכות
ואיחולים
מאחלים:
ולנשטין את ולנשטין

לפלטנר את אלתר
שפע ברכות
להצלחה ושגשוג
גם במעון החדש
מברכים:
אור שי
רח' מעבר יבוק 5 (נחלת יצחק) ת"א
טל: 252779, 210590, 210589

לפלטנר את אלתר
איחולים לבביים
להצלחה ושגשוג
במעונכם החדש
מאחלים
מרכז המתנות והפלסטיקה
ברקוביץ דוד
וצוות העובדים
רח' העצמאות 26 ב"ש
טל. 71730, 057-74426

לפלטנר את אלתר
אתכם בשיווק כלי הבית שלנו, באיכות ובטיב מעולה המיוצאים ברחבי תבל.
הצלחתכם – הצלחתנו
מאחלים:
סטרפלאסט
תעשיות (1967) בע"מ, מוצרי פלסטיקה, הזרקה וניפוח
אזור תעשיה, ת.ד. 91 מגדל העמק, 06-541277

משפחה
דבורה שפירא

שבט פרנקפורט

נאוה פרנקפורט העדיפה גם כאן להשאר מאחורי הקלעים. סירבה להצטלם.

ארבעת ילדיה נותבו בהשראתה לדרכים אמנותיות. נאוה פרנקפורט, „אמא של", קוצרת עכשיו את הפירות.

פקעת מרץ מהלך, אשה יפה בעלת עיניים כחולות, נוקבות, גיזרה שמורה, טקסט קו־לח, רואה את המציאות ללא טיוחי אי־פור, זוהי נאווה פרנקפורט (62), האמא של האופנאית המפורסמת, דורין פרנקפורט, של הכוריאוגראפית הפחות מפורסמת, עלמה, התב־שיטנות בתחילת דרכה ההמיקצועית, עדנה ולי־עם, בן הזקונים, בינתיים טבנאי קול, המגשש עתה את דרכו בסבך החיים. „מותר לי", היא קוב־עת ברכות, „להתחבט בדרכיו בדיוק כמו אלפי בני־נוער בגילו".

כל הילדים שלה, דומה, נותבו בהשראתה לדרכים אמנותיות. אף לא אחד מהם עוגן במיקצועות „תכלי־תיים", ולא אווה להמשיך לימודים אוניברסיטאיים. היא, עצמה בחמישה אחרי שתיים־עשרה ובגיל 48,

(המשך בעמוד 50)

„כולנו במקצועות שאם יהודיה אינה חולמת עליהם".

עלמה

עלמה פרנקפורט (30) הבת השנייה, רקדנית בלאט, כוריאוגראפית, מנהלת סטודיו לתנועה וריקוד בתל־אביב ורמת השרון – מלאת תישבחות על אמה ובפרט על האוירה בבית, שהכשירה אותה להיות מה שהיא היום. בנשימה אחת היא חשה שהקריירה שלה, של אחותה הבכירה, דורין, והבת השלישית, עדנה, היא מעשה תיעול של האם נאווה, „שהיא המפיקה בפועל של חיי ארבעת ילדיה". „האשה היפה והדומיננטית הזו מנהלת לכולנו את החיים", היא מחייכת.

דוגמא לניהול החיים ולהרמת המוראל של עלמה היה קטע כוריאוגראפי שלה, שעמד להיות מוצג בתח־רות בינ־לאומית של באלט בסמוך לפאריז. עלמה ני־תקפה בהתרגשות, בבדידות־מה. לפתע שמעה ציוצים ורחשי פסס...פסס... בקרב הקהל. כשהסבה ראשה לב־דוק את פשר הרעש, ראתה את מישפחתה בהרכב מלא. „הם באו במיוחד לפאריז לחזק את ידי", היא משחזרת בחום את אותו מאורע, הבא להסביר את מהות הקשר החזק בין כל בני המישפחה, בהשראתה התקיפה של האם. המוטו: „אצלנו, כולם מחזיקים ידיים לכולם שרק נצליח".

בגיל חמש, היא מספרת, נגררה עם אמה בשני אוטו־בוסים לתל־אביב, ללמוד באלט בלהקת בת־שבע. האם, נאווה, מציינת שהיה זה רצונה המודע של הבת. כך גם טוענת עלמה. ועתה, לך דע איפה מתחילים רצונותיה של האם, איפה נגמרים רצונותיה של הבת, ועד כמה הרצונות של השתיים התאחו אלו באלו, אם מתוך כני־עה, הכרה או בגלל שטיפת מוח. ■

„האשה היפה והדומיננטית הזו מנהלת לכולנו את החיים".

דורין

הבת הבכירה, האופנאית דורין פרנקפורט (35): „אמא אינה אדם תקיף. בעיני היא אשה פתוחה. אפשר לומר לה הכל והיא יודעת להודות בטעות ול־הקשיב. חושבים שרצתה להיות אמנית ולא צלח בידה. טעות. היעוד שלה היה, בראש ובראשונה, ליצור תא מישפחתי חם מאוד והשאר היה מישני בעיניה. כאשר התחילה לנהל את העסק שלי בסוף שנות הארבעים שלה, ונהפכה ל'בוסית' שלי, עשתה זאת כדי להמשיך להתפתח דרך הילדים, משום שהתפקיד שלה בבית הסתיים. במילים אחרות: היא עובדת איתי לא רק כדי לעזור לי, אלא כי הגיע הזמן ליצירת קריירה משל עצמה, לאחר שהשלימה את המשימות שלה בבית. זה הראש שלה.

„היא לא תיעלה אותי להיות אופנאית, ולדעתי אי אפשר לתעל מישהו למשהו. אנחנו לא בדיוק 'הילדים של אמא'. היא חינכה את כולנו להיות אינדיוידואליס־טים. עלמה, אגב, היא העצמאית מכולנו וגם הדומה לה ביותר. אם היא היתה דוחפת אותנו לקריירת בחוסר תבונה, היתה גורמת לתגובה הפוכה מצידנו. אבל, בשיכלה, הבינה שצריך לתת לנו אויר.

„יש, אולי, כמה רגעים שהיתה רוצה לנהל לנו את החיים, אבל הראיות בשטח שונות. כולנו במיקצועות שאם יהודייה אינה חולמת עליהם. לו נתון היה הדבר לבחירתה, היתה רוצה ארבעה ילדים שהם עורכי־דין, רופאים ומרענים שיצמיחו לה איזה חמישה־עשר נכ־דים. עוכרה, זה לא קרה לה". ■

מדור פרסומי

ישירות מפריז ומלונדון – אחד הקורסים המבוקשים והמדוברים ביותר באירופה. ★ נושאיו המגוונים מרתקים מיליוני נשים ברחבי העולם. ★ כל אחת ואחת יכולה לחזק את הצדדים החיוביים ולטשטש, או אפילו להעלים כליל(!) את השליליים. ★ מאפרי צמרת, מעצבי־שיער, אנשי אופנה, קוסמטיקאים, דיאטקנים, סקסולוגים. מיטב המומחים מדריכים ב„מטמורפוז" - קורס מיוחד ויחיד במינו בישראל.

סודות היופי הנשי...

אסי ניב, בחורה צעירה - בת 28. רווקה. עכשיו - „רווקה מבוקשת"...
את ה„מטמורפוז" שעברה היא לא תשכח לעולם: „זהו אחד הדברים היפים ביותר שקרו לי בחיי", היא מספרת בהתרגשות. „שיניתי צורה, שיפרתי הופעה חיצונית, אבל הכי חשוב – אני פשוט בן־אדם אחר! קשה לתאר, אי־אפשר להסביר מה עושה „מטמורפוז" שכזה לבטחון העצמי של האישה"...
התמונות של אסי, „לפני" ו„אחרי" שוות הצגה נוספת...

מהם סודות היופי?

מה יש ללמוד בקורס? ה„מטמורפוז" כולל שישה מפגשי בוקר או ערב בהדרכת מיטב המומחים בכל מגמה:

■ איפור: התאמה לפי מבנה פנים. איפור יום ואיפור ערב. ייעוץ מקצועי אישי. (הלנה רובינשטיין)
■ עיצוב־שיער: התאמת תסרוקת אישית. שמירה על בריאות השיער.
■ תורת הצבע: התאמה מדוייקת של צבעי בגדים, אבזרים ותכשיטים לגוון העור, השיער והעיניים.
■ אופנה: מגמות אופנה בארץ ובעולם. אילתור ומשחק עם הבגד. התאמת לבוש לפי נתוני גוף.
■ קוסמטיקה: סודות הטיפול בעור. שמירה על עור חלק. („הלנה רובינשטיין")
■ תזונה וסקסולוגיה: מהו משקל נכון? כיצד שומרים עליו? הקשר בין תזונה וסקסולוגיה.

„מטמורפוז" חדש נפתח מדי שבוע!
דיזנגוף 224 תל־אביב
03-231013
03-238463

ועדי־עובדים, קיבוצים, קבוצות מאורגנות.
רבים מזמינים את ה„מטמורפוז" אליהם וזוכים במחיר נמוך ומיוחד. פרטים נוספים ב„מולה־סנטר": 03-231013, 03-238463.

חדש
טיפול שורש לבעיות שיער

COSMETOLOGIA
TRAITEMENT ANTIPELLICULAIRE

אמפולות
★ למניעת נשירה ★ למניעת קשקשים ★ להזנה וחיזוק שורשים על בסיס שורש „הג'ינסנג"
ייצור eugene PARIS שיווק - פלורל
א. תעשיה נתניה דרום טל. 053-54799
בצפון – „טולדנו עולם השיער" טל. 04-669892
מרכז – „דונה קוסמטיקה" טל. 03-5054109
ד.י. שיווק ירושלים טל. 02-240897

מושלם.
הבית שלך עם הרהיטים שלנו

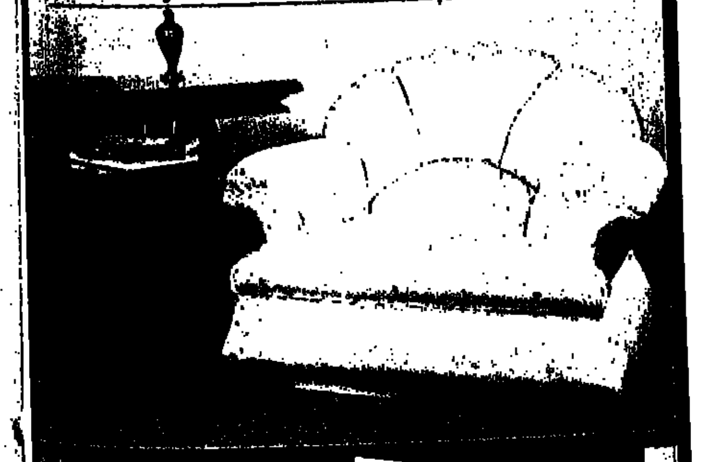

רהיטי טומי את הרשקוביץ
מפעל ותצוגת המפעל: רח' בר כוכבא 8, בני ברק, טל: 03-786756

עפרה ישועה־לייט'
סופרת „מעריב" בוושינגטון

היהודים לא גרים כאן יותר

מאוז'גאטה ניזאביטובסקה, יפהפיה בלונדית, עתונאית פולניה בעלת שם וחברה מוכרת בארגון "סוליד־אריות" ובעלה טומאס טומאשבסקי, צלם מוכשר, ערכו במשך חמש שנים מסע ארוך, מרגש וכואב בעקבות היהודים האחרונים של פולין. המסע הוליד תערוכת צילומים, שכנראה תגיע גם ל"בית התפוצות" בתל־אביב, וספר שיצא לאור בניו־יורק. העניין של שני הצעירים הנוצרים הללו ביהודי ארצם שהיו ואינם עוד — מסבירה מאוז'גאטה — הוא חלק מחיפוש הזהות האישית שלהם. לעולם אי־אפשר יהיה להבין את פולין בלי לעמוד על מערכת היחסים המוזרה והמסובכת בין בני העם הפולני ליהודים.

מאוז'גאטה ניזאביטובסקה. עיתונאית. „מעולם לא פגשתי קודם יהודים".

טומאס טומאשבסקי. צלם. „גם אנחנו שייכים לעולם שאיננו עוד".

לידיה פיקסמן, זקנה יהודיה בודדה, פחדה לפתוח את הדלת. אבל צלצול פעמון הכניסה לא חדל. הצצה זהירה גילתה לה ששני הזרים המתדפקים על דלתה הם פולנים בעליל. אשה בלונדית יפהפיה וגבר צעיר עם מצלמות. כשלא פתחה, הם פשוט המשיכו להמתין בחדר המדרגות. לגברת פיקסמן לא היתה ברירה. דרך הדלת הסגורה שאלה מי הם ומה הם רוצים. למשמע התשובה אמרה לשניים שאין להם מה לחפש כאן: בעלה, פינקי פיקסמן, שאיתו רצו לשוחח, נפטר לפני חודשים למרות ששמו עדיין מתנוסס על הדלת. המשא־ומתן משני עברי הדלת הנעולה נמשך שעה ארוכה.

מאוז'גאטה ניזאביטובסקה (malgorzata niezabitowska), עתונאית פולניה בעלת שם וחברה מוכרת בארגון "סולידאריות", נזקקה לכל כוח השכנוע שלה. הזקנה הערירית התקשתה להאמין שמישהו בא מווארשה הרחוקה לחפש את היהודי האחרון שחי בעיירה לוקוב שליד לובלין. „משום מה היא התרככה רק כשאמרתי לה שאני יודעת את שמה האמיתי: לייבה". לייבה פיקסמן פתחה את הדלת. הקרח נשבר. היא התנצלה על חשדנותה, הציעה תה וענתה ברצון לשא־לות.

סיפור חייה כלל את אותם מרכיבים מרכזיים שאפיינו את סיפורי הזקנים היהודים בפולין איתם נפגשו מאוז'גטה ובעלה, טומאס טומאשבסקי (tomasz tomaszewsky) בחמש שנות המסע הארוך שלהם בעקבות היהודים שנותרו בפולין: נעורים בעיירה יהודית לפני המלחמה, חיים של חיה נרדפת בתקופת השואה, נסיון לבנות בית בפולין המתחדשת, הקומוניסטית, האנטישמית.

תערוכה שעוררה סנסאציה

„זו היתה פגישה מרגשת, ונוצר בינינו קשר אמיתי שאני שומרת עליו עד היום. לייבה אפילו ציידה אותי במכתבי המלצה ליהודים אחרים, ואמרה לי היכן אמצא אותם. היתה לה רק בקשה אחת: שאם אגלה באיזה מקום יהודיה אחרת, בודדה או אפילו עם בת מבוגרת, שאציע לה לבוא ולחיות איתה. ללייבה יש דירה טובה והכנסה מספיקה, אבל הבדידות מציקה לה מאוד. כמה חבל שלא הצלחתי. בכל מקום שאלתי, אבל בפולין כמעט שאין כבר יהודים, ומי יהיה מוכן ללכת לגור בעיירה נידחת כזו?".

מאוז'גטה ניזאביטובסקה. יופי פולני אמיתי, בית אי־

(המשך בעמוד הבא)

"נען בריבוע"

ממטרה חדשנית של נען – מוצרי השקייה

להצלחה גדולה בארץ ובחו"ל, זכתה ממטרה חדשנית מתוצרת נען – מוצרי השקייה – „נען בריבוע".

„נען בריבוע" הינה ממטרת פטיש, המשקה שטחים, מעגלים, ריבועים או מלבנים, משולשים בצורות רבות ובגדלים שונים.

הממטרה מיועדת לגינות ומדשאות, בנויה מחומרים פלסטיים עמידים במיוחד, המבטיחים פעולה אמינה ובטוחה לאורך זמן. קונכייה חדשנית מגנה על הממטיר מפגיעה חיצונית. הממטרה נתחברת לצינור גמיש, ניידת וקלה לתפעול. בפעולת חיוג פשוטה ניתן לבחור בין השקיית ריבוע או מעגל. הממטרה מצויידת בטבעות גיזרה, וכיוון מתאים של הטבעות, ניתן להשקות גיזרה כל שהיא מגזרות שונות של הריבוע. השילוב של השקייה ריבועית ומעגלית, יחד עם השקייה גיזרתית מדוייקת, מעניק מגוון רחב ביותר של אפשרויות השקייה.

„נען בריבוע" פותח ויוצר ע"י נען מוצרי השקייה, על פי הזמנת משווק אמריקאי, ונרשמו לו פטנטים בינלאומיים.

נען מוצרי השקייה, הינו המפעל היחיד בעולם המייצר את כל קשת מוצרי ההשקייה, למן המתז הקטן ומגוון הטפטפות, דרך הממטיר הארוך וקצר הטווח, ועד התותח, ומכונות ההשקייה המתקדמות ביותר.

המפעל עונה כיום לצרכי השקייה מגוונים, בתנאים שונים, ומספק בתחום זה פתרונות מושלמים.

בחו"ל הוצגה „נען בריבוע" בתערוכת בית וגינות בשיקאגו, וזכתה להצלחה רבה.

בארץ הוצגה הממטרה לראשונה בתערוכת „אגריטך", וגם כאן זכתה להתעניינות וביקוש מרובים.

מפעלי טוף
מרום הגולן

מספרי הטלפון החדשים:
06-960191—2

נען הצליחה לרבע את העיגול!

חדש! לראשונה בעולם

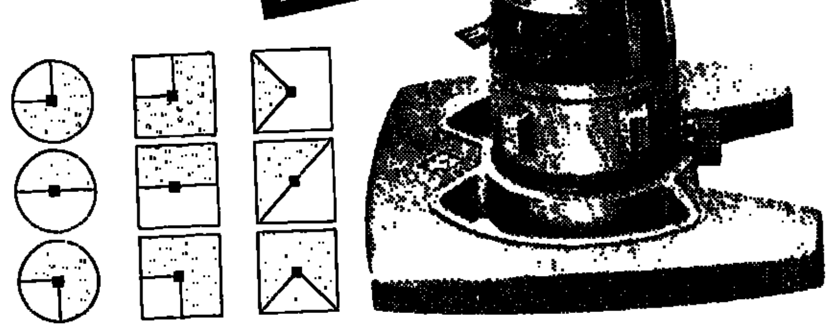

המטיר החדש "נען בריבוע"

נען הצליחה לפתח ממטרת פטיש חדשנית שמשקה ריבוע או מעגל לפי רצון המפעיל.

הממטרה החדשנית הוצגה לראשונה בארה"ב וזכתה מיד להצלחה בינלאומית!

"נען בריבוע" מיועדת לגינות ומדשאות ומשקה כל ריבוע מגודל 5.5×5.5 עד 18×18 מטר או מעגל מקוטר 14.2 עד 24.6 מטר.

איך זה עובד?
בפעולת "חיוג" פשוטה תוכל לבחור בין השקיית ריבוע, מעגל, מלבן או משולש בצורות רבות וגדלים שונים.

חסכון במים!
ע"י בחירת הגיזרה המדוייקת המתאימה לך תוכל לחסוך במים באופן משמעותי.

הצטרף גם אתה למעגל המשתמשים ב"נען בריבוע"...

נען - מוצרי השקייה בע"מ
קיבוץ נען 73263 טל' 08-442233
פקס. : 08-442109
שרות שדה, טל 08-442116, 08-442120
תל־אביב, "יפלבי" דרך פ"ת 28
טל' 03-372544

מועדון הצרכנים של חברת מיחזור
ארץ ישראל היפה
גינון וטיפוח סביבתי הוא ענין למקצוענים ★ יועצי ומתכנני המועדון יתנו לך העצה והפתרון ★ חברת מיחזור המובילה והוותיקה בענף תבצע ותיתן השרות והאחריות.

- מערכת השקייה ודישון אוטומטית.
- תיכנון צמיחה לגן ולגג.
- גינון גגות ומרפסות בשיטת „גן על גג הבית".
- מיכלי גינון הידרופוני לבית ולמשרד.
- החצר: פיתוח, גינון, ריצוף, גידור.
- שרותי המשתלה.

„ארץ ישראל היפה" — אנשים עוזרים לאנשים

מתכנני ויועצי המועדון:
- באר־שבע, נינה 057-410328
- חולון, יצחק 03-5593285
- נס־ציונה, אורה 08-467701
- ירושלים, מייק 02-711385
- קרית אונו, עליזה 03-5322214
- פתח־תקוה, דוד 03-9369550
- הרצליה, זאב 052-555778
- חיפה, לאה 04-715425
- יבנה, נוגה 08-436534

משרד ראשי, תצוגה, גן טרופי, משתלות: רמת־גן, רחוב ז'בוטינסקי 16, טל. 7517055, 03-726125

שזירת צמחים לאירועים

ב־1939 חיו בפולין 3.5 מיליון יהודים. ב־1980 חיו 5000 יהודים בלבד.

(המשך מן העמוד הקודם)

נטלקטואלי, מוצא אריסטוקראטי. עכשיו היא באמריקה, לשנת השתלמות מטעם קרן "נימאן" של אוניברסיטת הארוואר היוקרתית. לצידה בעלה, צלם בחסר שהנציח את השלב האחרון בגסיסת יהדות פולין: 5000 יהודים, 7000 צילומים, 50 אלף קילומטרים בדרכים במשך חמש שנים. המסע הניב תערוכת צילומים שהיתה לסנסאציה וארשאית, וככל הנראה תוצג בשנה הבאה ב"בית התפוצות" בתל־אביב, וגם ספר – "שרידים" – שיצא לאור בניו־יורק בסתיו וקצר ביקורות נלהבות.

בני הזוג, שעבדו כצוות עתונאי הן בעתוני המחתרת של אירגון "סולידאריות" והן בשירות מגזינים מערביים, השקיעו בפרוייקט היהודי שלהם לא רק את כל נשמתם, אלא גם את רוב הכנסתם הפנויה. „הרווחנו טוב, בדולרים – וזה מה שחשוב בפולין", אומרת מאוז'גאטה בחיוך. כתבות מצולמות לשבועונים כמו "שטרן" ו"פארי מאץ'" ואפילו עבודות בשירות התיאטרון היהודי של וארשה, איפשרו שמירה על עצמאותו המוחלטת של הפרוייקט. רק בשלבי סיום העבודה, אחרי התערוכה, נחתם הסכם הדפסת הספר עם בית־הוצאה ניו־יורקי קטן (Friendly Press Inc).

„בעלי בית ההוצאה הם בנים ליהודים פולנים", אומרת מאוז'גאטה, „והם פשוט התלהבו מהאפשרות לעשות משהו כזה. הם רואים בזה שליחות, מצבה למשפחות הגדולות של הוריהם שאבדו בשואה". מה שמעלה כמובן את השאלה: ומה המניע של מאוז'גטה וטומאס? קרובים בשואה הם לא איבדו. תוך התעלמות מהסיכון שהיא כבר עייפה משאלה בנאלית זו בכל זאת הצגתי את השאלה לפולניה היפה, אותה פגשתי בפעם הראשונה בכנס עתונאיות בוושינגטון. „אה, זו לא שאלה שאני יכולה לענות עליה סתם כך. זה דבר כל כך עמוק... לתשובה הקדשתי את הפרק הראשון בספר. תקראי אותו. אחר־כך נדבר שוב".

קראתי. לפרק הראשון קוראים: „למה". „למה דווקא שנינו, לא יהודים, שנולדו אחרי המלחמה, ובשלושים השנים הראשונות של חיינו לא ראינו מעולם יהודי – פרט למתבוללים גמורים – במו עינינו?" שואלת המחברת, ותשובתה מגלה טפח מן הקסם שמהלך הנושא היהודי על שכבה אינטלקטואלית רחבה בפולין הצעירה, שכבה פטריוטית החולמת על הימים הטובים שאינם עוד. „גם אנחנו שייכים לעולם שנעלם ואיננו עוד", היא כותבת. פולין, שאיפשרה במשך מאות שנים קיום הקהילה היהודית המשגשגת והגדולה ביותר באירופה, נעלמה ביחד עם היהודים שבהשמדתם התבוננה באדישות, בהנאה, או גם תוך השתתפות פעילה.

הרכבות נסעו מזרחה

העתונאית הפולניה מודעת היטב לחשש שבשעה מאוחרת זו, מתחילה פילושמיות (היפוכה של האנטישמיות) חשודה לבוא במקומה של האנטישמיות המסורתית. שוב ושוב היא מבטיחה שאיננה „פילושמית", היא ערה לכך שכיום, בפולין הנקיה מיהודים, כל זכר לקיום האבוד הוא בבחינת "שיק" אקזוטי בחוגים האינטלקטואלים. העניין שלה ביהודים שהיו ואינם עוד – היא מסבירה – הוא חלק מחיפוש הזהות האישית: לעולם אי־אפשר יהיה להבין את פולין בלי לעמוד על מערכת היחסים המוזרה והמסובכת בין בני העם הפולני ליהודים.

„בשנת 1800 התגוררו בפולין שלושה רבעים מהיהודים בכל העולם. בשנת 1939 הם היו הקיבוץ היהודי השני בגודלו בעולם, שלושה וחצי מיליונים. בשנת 1980 חיו בפולין חמשת אלפים יהודים", היא מסכמת בספר. האין זו עובדה שבמשך מאות שנים נהרו יהודי אירופה לפינה זו שבה פרחו חיים יהודיים. עצמאיים, אוטונומיים, בהרמוניה מלאה עם הסביבה – יותר מאשר בכל מקום אחר בהסטוריה הארוכה של הגלות היהודית עד המאה הזאת? ומאידך – האם לא צודקים האומרים שלא במקרה נסעו כל רכבות־המוות תמיד

למעלה: הפולנים כעסו על היטלר: איך זה שכל כך הרבה יהודים נשארו בחיים?
למטה: „אין להם ברירה, הם צריכים אותי למניין..."

לייבה ציידה אותי במכתבי המלצה ליהודים אחרים, ואמרה לי היכן אמצא אותם. היתה לה רק בקשה אחת: שאם אגלה באיזה מקום יהודיה אחרת, בודדה או אפילו עם בת מבוגרת, שאציע לה לבוא ולחיות איתה.

מזרחה, למאידאנק, טרבלינקה, אושוויץ, חלמנו? האין זה נכון שהיטלר ידע היכן לבנות את תאי הגאזים – בחיקה של אוכלוסיה שצפתה באהדה ובשמחה בהשמדת היהודים?

אין זה פלא שדווקא בין היהודים האחרונים של פולין מוצאת מאוז'גאטה סניגורים לבני עמה: „הפולנים עצמם היו הבאים בתור להשמדה בגאז", מסנגרים צעירים יהודיים בוואַרשה. הפרופסור היהודי הישיש, נתן דיטנר, שהגיע לפלשתינה בשנת 1947 וחזר אחרי שנה לוואַרשה, מציע הסבר מלומד: „הפולנים אינם אחראים לפשעי השואה. 90 אחוזים מהעבודה עשו הגרמנים". בשיחה הזו מתחלפים התפקידים: מאוז'גאטה מאשימה, הפרופסור מגן: „היו יותר פולנים שעזרו או שרצו לעזור מאלה שסייעו סיוע פעיל להשמדה, אבל הקבוצה השניה היתה יותר אפקטיווית"...

מאוז'גאטה מנסה להבין מדוע סייעו בני כפר שלם לזיגמונט־שרול ווארשאואר, כיום הקצב הכשר האחרון של וארשה, להישאר בחיים במשך שנים בהן חי בשדותיהם כחיה נרדפת. יהודים אחרים הוסגרו לגרמנים באדישות גמורה, אבל על ה„יהודי שלהם" הם שמרו. טוב־לב אנושי – או אולי תוצאת חוכמתו של הקצב הצעיר שהקפיד לבקר אצל כל אחד ואחד מהם, כדי שאיש לא ירגיש חופשי להלשין עליו מבלי להפליל גם את עצמו? הציניות של הקצב הקשיש אינה מפריעה לו כיום לראות עד עצם היום הזה בכל בני הכפר אחים, ולדאוג לכל מחסורם של בניהם ובנותיהם הבאים אליו לעיר הגדולה. החייט שמאלביץ', לעומתו, קובע בפה מלא ש„כל הפולנים שונאים יהודים". זה לא מפריע לו לספר על טוב ליבה של משפחת יערנים פולנים שהצילה אותו בשואה תוך סיכון עצמי.

אין תשובות פשוטות

הפאראדוקס הוא חלק בלתי־נפרד מהקיום היהודי־פולני. אין תשובות פשוטות. "שרידים" איננו ספר עם תירוצים. אולי זו הסיבה שאין לו – בשלב זה – סיכוי לעבור את מחסום הצנזורה הפולנית. תערוכת צילומים – כן. אבל לא דיון חסר־פניות בפרק הכאוב והמכוער ביותר של יחסי היהודים והפולנים: השנים שאחרי היטלר.

על זה, קובעת מאוז'גטה במרירות, קיים עדיין „מסוה השתיקה". בין מאה וחמישים אלף לרבע מיליון יהודים נקבצו בפולין אחרי השואה. חלק מאלה עדיין ראו עצמם כפולנים, ובחרו להישאר. הם נשארו גם חרף הפוגרומים שאחרי המלחמה, חרף מעשי רצח סי־

(המשך בעמוד הבא)

(המשך מן העמוד הקודם)

טוניים של יהודים שניסו לחזור לבתיהם ולבתי העסק שלהם שאותם "ירשו" מהם השכנים הפולנים בעזרתם האדיבה של הגרמנים. הפולנים כעסו על היטלר: "איך זה שכל כך הרבה מהם נשארו בחיים אחרי תאי הגא־זים?".

קבוצת יתומים יהודיים נסעה מטורקיסטאן שבב־רית־המועצות מערבה. "ברגע שעברנו את הגבול לפו־לין, זה התחיל. בתחנות ירקו עלינו וצעקו: 'מה אתם עושים כאן? לתנורים!'". המספר הוא עורך־הדין מאורי־צי וינר שניהל או את מסע היתומים, כפעיל מפלגה. היום הוא בקראקוב, מאושר לחיות בעיר שבה "אף פעם לא משעמם. יש לנו הופעות, תערוכות וקונצרטים בר־מה האירופית הכי גבוהה". האנטישמים היחידים בעיר, לדעת עורך־הדין וינר, הם הסטודנטים הערבים.

רבים מהיהודים שבחרו להישאר פולנים היו – ומאוז'גאטה אינה מסתירה את צערה על כך – קומו־ניסטים בעלי הכרה שהאמינו אחרי המלחמה בייעודם להביא "קידמה" למולדת האהובה. אחרי המלחמה הש־תלבו רבים מהם לא רק במנגנוני המפלגה והמימשל, אלא גם – ואולי בעיקר – במשטרה ובמשטרה החש־אית. מאוז'גאטה סבורה שאדוניה החדשים של פולין, הסובייטים, עודדו במיוחד את האלמנט היהודי בשורות שומרי החוק, בהנחה שנאמנותם של יהודים למפלגה לא תיפגע על־ידי פטריוטיות יתירה. מה שלא הפריע להנחית את המכה האנושה הסופית דווקא בשמה של הפטריוטיות הפולנית.

את הפרק הזה (ר' מסגרת) חוותה מאוז'גאטה על בשרה. בגיל 19 היא היתה חלק מהפגנות הסטודנטים הנלהבות של שנת 1968. לא היה צריך להיות אז גאון פוליטי כדי להבין שהמישטר משתמש בטכסיס עתיק היומין של אירופה המזרחית: האספסוף הוזמן "להכות ביהודים ולהציל את פולין".

ה"מניין" האחרון בלובלין

כמעט בין לילה סולקו היהודים הפולנים מכל שטחי החיים. נותרה להם רק דרך אחת: להגר. מתי־המעט שנותרו, רובם כבר אז, לפני 18 שנה, אנשים מבוגרים, אינם יכולים אפילו להיקרא "שארית הפליטה". הם הולכים וכלים מן העולם. חבורת ישישים שלא תמלא אפילו את "היכל התרבות" פעמיים. הגיל הממוצע מתקרב לשבעים. העלמותם מן המפה מובטחת.

כשפרצה המחאה של "סולידאריות", ב־1980, יכלו יהודים ופולנים כאחד לציין לעצמם בסיפוק שהפעם, לפחות, כבר אי־אפשר להטיל את האשמה על "זקני ציון". באותה שנה עצמה יצאו מאוז'גאטה ובעלה לח־פש את יהודי פולין. את פינקי פיקסמן, בעלה המנוח של לייכה מהעיירה לוקוב, הם רצו לראיין כחלק מנס־יונם לבנות פרופיל של ה"מניין" האחרון של יהודי איזור לובלין.

מאטיס זוברמן, השמש הזקן והחולה של בית־הכנ־סת האחרון בעיר שפעם תססו בה חיים יהודיים, סירב בתוקף למסור להם את שמות חברי הקהילה שלו למ־רות שזהו גוף רשמי הנתמך בברכת השלטונות. הוא עצמו גר בלובראטוב, מרחק 25 קילומטר מעיר הפלך ומבית־הכנסת, יהודי פשוט שמשרת השמש נכפתה עליו משום שאין לו תחליף ומשום ש"ממילא" אין לו משפחה ואין למי לדאוג. מפה לאוזן הם שמעו שמות וכתובות. בלובלין והעיירות המקיפות אותה הם מצאו שני קומוניסטים מפוכחים, פילוסוף חובב, חייט אדוק, נהג טקסי עם עבר צבאי מפואר וסוחר זעיר לשעבר. החבר השמיני למניין הוא מומר שנטבל לנצרות. "אבל אין להם ברירה, הם צריכים אותי למניין", הוא מתרים בפני אורחיו, ואחרי־כן פורץ בבכי. הישיש התשיעי עקר מלובלין. העשירי – פינקי פיקסמן – כבר איננו בין החיים.

סיפוריה של מאוז'גאטה מעוטרים בצילומים החמים של טומאס המקימים לתחיה עולם שלם: חדרים צפו־פי־רהיטים, קישוטים ופרחים מלאכותיים. תמיד שולחן גדול באמצע החדר – למי שגדל בישראל של שנות החמישים לא יהיה קשה לזהות את הטעם הפולני המ־כר. בלובלין כבר אין מניין. בקראקוב ובוורשה עדיין יש.

"קתארזים" יהודי בוורשה

ליהודי קראקוב יש מרכז קהילתי קטן ו"אמא" אמי־תית וחמה, רוזה יעקובוביץ. בנה הרווק הוא ראש הק־הילה, צדיק נסתר הממשיך במעשיה הטובים של אמו. ליהודי קראקוב אין בעיות כלכליות. תרומות הדולרים של ה"ג'וינט" הופכות אותם לאנשים אמידים בעולם המושגים הפולני, אך אינן הופכות אותם לפופולריים במיוחד בקרב שכניהם המשתכרים במטבע המקומי. יש אפילו נוכלים שהתמחו בסחיטת נדבות מתיירים יהו־דים עשירים.

החיים הדתיים בצרות: שני הרבנים – האורתודוכסי והפרוגרסיבי – נפטרו בהפרש של חודשים ספורים, וצאן מרעיתם מגיע להתפלל בבית־כנסת אחד אך מר־כה בוויכוחים על נוסח התפילה הראוי. אם יש חיים אחרי מותה של יהדות פולין, שביב זעיר מהם עדיין מהבהב בוורשה. בתיאטרון היהודי יש רוב לשחקנים לא יהודים, שחלקם, מעידה מאוז'גאטה, "היו לומדים אפילו סינית כדי להופיע על הבמה". אבל ישנה קבוצה זעירה של יהודים צעירים יחסית, מבתים מתבוללים, שהקימו חוג ללימודי יהדות, ואפילו קומץ ילדים שגד־לים על מסורת סבי־סביהם.

הקהילה הקשישה חוותה קתארזיס של ממש בשנת 1985, כאשר מאתיאוש קוש (mateusz kos) החליט לעלות לתורה ולחגוג בר־מצווה. אימו, גינל, היא יהו־דיה. אביו, בוגדן, פולני ממשפחה נוצרית טובה, למד קצת אידיש והוא מסייע לבנו בלימוד תורת היהודים. מתיאוש, נער עם רגשות דתיים עמוקים, ממשיך לל־מוד תורה,ולחוג את חגי ישראל: בפורים הוא מכין יין מתוק כשר מצימוקים. מויוס שפירו הזקן לימד אותו את ה"הפטרה". עכשיו מתיאוש שוקל אפילו לעבור ברית־מילה.

פולין, נעלמה עם היהודים שבהשמדתם התבוננה באדישות, בהנאה, או גם תוך השתתפות פעילה.

מי מכיר את ז'ניה?

כששואלים את מאוז'גאטה על המיפגש הראשון שלה עם אנטישמיות רשמית בפולין, היא יורה ללא היסוס את התאריך: ה־8 במארס 1968. אלה היו ימי הפגנות הסטודנטים הסוערות שהיא וחבריה, אז צעירים בשנתם הראשונה באוניברסיטה, הטילו עצמם לתוכן בכל המרץ וההתלהבות הזכורים מן האביב המ־פורסם ההוא. כמו הסטודנטים בפאריס, בפראג ובברק־לי שבקליפורניה, דרשו גם הפולנים הצעירים יותר חופש ביטוי, יותר זכויות, יותר דמוקרטיה.

המשטר הפולני־קומוניסטי נבוך לימים אחדים, ואז מצא את הפתרון הגואל: הסתה אנטישמית. המאמר שהופיע בעתון הרשמי ב־8 במארס הסביר שכל עניין ההפגנות איננו אלא מזימה ציונית, וקרא לפטריוטים פולנים לקום ולהלחם ב"אוייב העם". "הם השתמשו בכל התעמולה המגעילה הזאת בידיעה ברורה שזה לא היה נכון כלל", אומרת מאוז'גאטה. יחד עם חבריה יצאה להפגנה נוספת: הפעם נגד "השקרים של העתו־נות". התקוממות הסטודנטים הוחנקה בלי קושי. אבל מבחינתם של היהודים הפולנים, זה היה מאוחר מדי.

"ייתכן שבתוך המפלגה התבטא בכך מאבק כוחות בין גורמים לאומנים לבין קבוצה אחרת, שבה היו גם הרבה יהודים", היא משערת היום. "אבל ברגע שהיריה הראשונה נורתה, כבר אי־אפשר היה לעצור את הס־טף". כל היהודים פוטרו מתפקידיהם הרשמיים במפלגה ובממשלה. אבל גם יהודים שלא היה להם שום קשר עם המישטר סולקו תוך שבועות ספורים מעבודתם: רופ־אים, מורים, מנהלים. הממשלה איפשרה הגירה, ורוב היהודים קלטו היטב את המסר – והסתלקו.

"זו היתה הגזרה כאובה מאוד – הרבה יותר כאובה, אולי, מגלי יציאה קודמים של יהודים פולנים. כי אלה שנשארו עד שנות השישים היו ברובם מעורים היטב בחברה הפולנית, אנשים שאהבו את פולין וראו בה מולדת. היו בהם – בעיקר בין הצעירים – כאלה שאפי־לו לא ידעו שהם יהודים. אבל הם נאלצו ללכת".

עד היום אבלה מאוז'גאטה על הניתוק משני ידידיה הטובים ביותר באותה תקופת נעורים: ז'ניה בצמן ואר־יק מרלובסקי. "אריק נסע לשוודיה. מחברים שפגשו אותו שם בביקורים שונים אני מבינה שכיום הוא איש עסקים, רחוק מאוד מהטיפוס האידיאליסטי הלוהט שה־כרתי אז. הניתוק מחברתי ז'ניה היה כאוב במיוחד. היינו כמו אחיות, ישבנו על ספסל אחד בבית־הספר. היא היתה אומללה מאוד כאשר נאלצה להגר. משפח־תה עלתה לישראל ואנחנו המשכנו להתכתב בקביעות – עד שפתאום נותק הקשר ואינני יודעת עד היום מדוע".

"חבילה עם תקליט ששלחתי לפי כתובת הוריה בנתניה, כמו גם מכתב ששלחתי לפי כתובת מעון הסטודנטים שלה בירושלים, חזרו אלי – בשנת 1971 או '72 – ועליהם המלים 'לא ידוע' שנכתבו בדואר הישראלי. כתבתי שוב, ושוב חזר המכתב. אינני יודעת: אולי הם היגרו, אולי קרה משהו. מדוע היא לא כתבה אלי? ואולי כתבה ומכתביה לא הגיעו? מאז, תמיד רצי־תי לנסוע לישראל ולחפש את ז'ניה. אני עדיין מקווה שיבוא יום ואמצא אותה". ■

משימת חלום

מאוז'גאטה וטומאס שוהים כיום בשנת השתלמות באוניברסיטת הארווארד היוקרתית שבבוסטון, ביחד עם בתם בת השמונה, ו"עושים חושבים" לקראת הצעד הבא שלהם.

"אנחנו רוצים מאוד לחזור לפולין", הם אומרים, אך עוקבים בזהירות אחר ההתפתחויות הפוליטיות. בינתיים הם "מגלים את אמריקה" פשוטו כמשמעו: הירחון "נשיונל ג'יאוגראפיק" העמיד לרשותם אמצעים לחצות את ארה"ב לאורכה ולרוחבה, בזמנם החופשי, ולהפיק כתבה מצולמת אחת תחת הכותרת "מגלים את אמריקה"...

"זו משימת־חלום", מגדירה מאוז'גאטה. "יחד עם זה, האתגר כל־כך גדול, והקושי להחליט מה לעשות הוא עצום". הם כבר נסעו מחוף לחוף, ובילו שבועות אחדים בוואיומינג שבלב המערב הפרוע. עתה נותר להם עוד הדרום, והם יוכלו לחזור לכל מקום שירצו בכל עונה אפשרית.

"ראינו נופים נפלאים כל־כך, אבל אלפים אחרים כבר 'גילו' אותם לפנינו. אנחנו נתמקד על מה שתמיד עניין אותנו יותר מכל: בני־האדם". ■

אופנה

יהודית חנוך

לכו על אדום

אם כבר נמאס לכם מהצבעים הכהים של בגדי־החורף ואתם לא אוהבים את הפנים החוורות שנשקפות אליכם בראי, לכו על אדום. לא חשוב מה הצבעים הטבעיים שלכם, אם השיער שלכם חום או שחור או בלונדי או כסוף, אם אתם צעירים או כבר לא כל כך, אדום ייעשה לכם דברים טובים.

תסתכלו על ננסי ריגן בפעם הבאה כשהיא תופיע על מסך הטלוויזיה, בדרך כלל היא לובשת בגד אדום. אשה חכמה, ננסי, יודעת שאדום זה צבע מחניף, אפילו לג'ינג'יות. היא כל כך אוהבת אדום שהמעצבים האמריקאיים עשו לה מחווה וקראו לאדום חזק בשם "ננסי רד", האדום של ננסי. הבעיה היא שלא כל כך קל למצוא אצלנו בגדים אדומים, כי בדרך כלל מה שיש בחנויות זה צבעי אופנה, שמשתנים כל חודשיים. אתמול כתום היום אפור מחר וורוד. אדום זה צבע קלאסי, אף פעם לא מתיישן, ואצלנו האנשים שעושים אופנה לא כל כך מאמינים בקלאסיים, מעדיפים. צבעים שהיום הם החידוש האחרון ומחר מיושנים, כך אפשר למכור בגדים נונ־סטופ.

האדום העליז של ננסי דווקא כיכב בפאריס כאחד מצבעי־החורף הבולטים, יחד עם שחור או סולו, אבל אלינו לא כל כך הגיע. אפשר למצוא אותו פה ושם במקטורנים ובאפודות. או בפעם הבאה כשאתם מרגישים בעצבות של חורף, שימו עליכם בגד אדום, תראו איזה אינסטנט שינוי זה ייעשה לכם. ■

אדום מחניף לכולם, גם לדוגמנית שמציגה חליפה מבית דיור, עם מקטורן קצר וחצאית צרה.

סיימון גריפית, "בון טון" של עשירה אמיתית בשמלה קטנה שחורה ומחרוזות של "בולגרי".

תצוגת־אופנה מהסרטים

פעם היו הולכים לסרט לא רק בשביל הסיפור, גם בשביל לראות בגדים. עכשיו זה חוזר. "מטרה חמה" זה לא רק סרט אהבה ומתח. סיימון גריפית היפה משחקת את כריסטין וובר, עשירה שחיה את החיים היפים, עושה על הבד תצוגת אופנה עכשוית של בגדים שלובשות עשירות אמיתיות. שום דבר נוצץ או וולגרי. הכל בסגנון של "בון טון", חליפות פשתן, חולצות משי, שמלה שחורה לערב אלגנטי עם מחרוזות על הצוואר של התכשיטאי "בולגרי". כריסטין לובשת גם ג'ינס וסניקרס, אבל שומרת על סגנון נשי וסקסי. גם כשהיא יוצאת לטייל עם הכלבים בפארק, היא פוסעת בנעלי־סירה עם עקבים גבוהים. הרגלים התחילו לכאוב רק להסתכל עליה. ■

איפור כחול־לבן

"פרובוקציה" הוא שמו של האיפור החדש של "קרליין". מה שמייחד אותו זה שהוא עוצב בארץ, לפי גווני־העור והשמש החרפית־אביבית שלנו, ולא לפי תורף אירופאי או אמריקאי אפור וערפילי, ולכן הצבעים שלו חזקים יותר ומהווים ניגוד טוב לאפורים של אמצע החורף. מושחים בצללית בגוון טורקיז את העפעף; את החלק שמעל העפעף, כלפי הרקה, מורחים בצללית סגלגלה אדומה; מתחת לגבה – מעט גוון מוזהב. את העיניים תוחמים בעפרון כחול; שפתון בצבע אדום עז משלים את המראה. מחיר תשע צלליות בקופסא אחת 15.00 ש"ח, שפתון 6.00 ש"ח ועפרונות לעינים 4.20 ש"ח. ■

"פרובוקציה" של "קרליין". אדום עושה דברים טובים.

ג'ינס הרוס צבעוני וקלאסי

ג'ינס הרוס זה הדבר הכי חדש בתחום הג'ינס. כבר לא רק מבהירים בכלור ומכבסים אותו עם אבנים, גם מכים במקלות וקורעים את השוליים. למה שיוצא בסוף קוראים "jeans devastated". למי שאוהב את הג'ינס שלו בטכניקולור – המציאו ג'ינס צבעוניים. בכחול, אדום, ירוק וצהוב. ג'ינס צבעוניים כבר רצו פה ושם לפני כמה שנים, עכשיו ייבאו אותם גם לארץ. האירופאים וגם האמריקאיים עם סגנון חזרו לג'ינס הקלסיים סטייל לוו'ס, שנחשבים לנצחיים. אצלנו קשה למצוא אותם, כי מה שרץ טוב זה ג'ינסים עם גימיק. ■

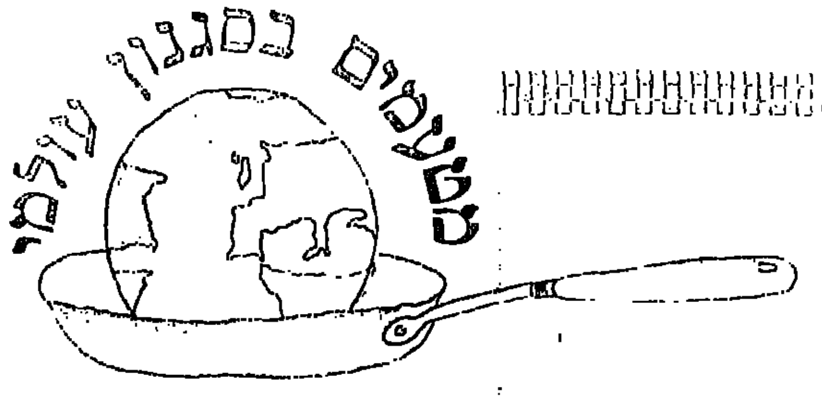

רותי קינן

לחם מטוגן/ צרפת

המתכון מיועד לילדים שכבר מסוגלים להזהר מאש הכיריים ומסכנות של טיגון. משלב לחם, חלב וביצה – התזונה הנבונה לפי האם היהודיה מקדמת דנא. בהנחה שכל מקרר מכיל תמיד לפחות ביצה אחת ומעט חלב – יש להצטייד רק בחלה או לחם לבן פרוסים, שאותם מומלץ לאחסן דרך קבע במקפיא.

החומרים:
3 פרוסות לחם לבן או חלה
½ כוס חלב
ביצה
מעט חמאה או מרגרינה לטיגון

ההכנה:
מוציאים את פרוסות הלחם הקפוא מהמקפיא. אין צורך להפשיר. יוצקים את החלב לצלחת מרק שטוחה. טורפים את הביצה בצלחת מרק אחרת. טובלים כל פרוסה תחילה בחלב (בשלב זה, מנוי וגמור עם אותה פרוסת לחם, שתפשיר כליל) ולאחר מכן בביצה.

מתיכים את החמאה או המרגרינה במחבת. מטגנים עד שמשחים מצד אחד, הופכים ומטגנים עד שמשחים גם הצד השני.

אוכלים את הכיף המטוגן הזה בעודו חם, זרוי בסוכר או בסירופ ולמי שמרגיש גדול – בליווי גבינה לבנה או צהובה.

מפתח מתכונים לילדי מפתח

בוקר קם הילד הצעיר, לגם בחופזה את כוס השתייה המהבילה שהכינה אימו הממהרת, דחף לילקוט כריך אחד ושני תפוחים ופרח מהקן הביתי לעמל יומו. בצהריים חוזר הילד לביתו, פותח את הדלת עם המפתח שלצווארו, פותח את המקרר וממהר למכשיר הטלפון הקרוב. „אמא", הוא מודיע, „אין מה לאכול".

המשכו של הסיפור הזה, הלקוח הישר מהמציאות העגומה של ימינו, ידוע ומוכר. האם, המתייסרת ברגשות אשמה, מאפשרת לילדה לסור אל המכולת הסמוכה ולחסל את מלאי הביסלי־במבה־קרמבו השמור בה למקרים כגון אלה. היא תסיים את היום בקניות קדחתניות ותשוב עמוסת סלים לעייפה. בכוחות אחרונים תתקין ארוחה חמה לבני הבית, שמתוכה יזכו לפחות מחצית המעדנים בהעוויות של גועל וימצאו דרכם לפח האשפה. אבל מצפונה של האם הדואגת יצא וידו על העליונה. לפחות, כך תאמר לעצמה בסיפוק, הילד זכה בארוחה חמה!

ובכן, אמא יקרה לילד מפתח רעב, יש לך הרבה שותפות לאופרת הסבון שתוארה לעיל. לך ולכל היתר, מוקדשים מתכוני הבזק העולמיים הבאים, שאותם אפשר ללמד אפילו את ילדי המפתח הרעבים להכין לעצמם. סידרת חינוך מזורזת שתעגן כמה ערבים משפחתיים סביב לכיריים ולתנור, מילוי מתוכנן היטב של המקפיא ומזווה השימורים, יבטיחו את הצלחת המבצע. ואם גם זה לא יעזור – לפחות תדעי שניסית.

נ.ב.

כל האמור לעיל מתאים גם לבעלים, שבאים בטענות דומות.

פיצה מהירת הכנה/ איטליה

קשה להאמין שיש עוד ילד שאינו מכיר את המתכון הזה. אבל אם יש לכם ילד יצירתי מאוד בבית – זוהי ההזדמנות לספק לו אתגרים: על הבסיס הקיים פתו אותו לאלתר כאוות נפשו מתוך המצוי והאהוב עליו מהמקרר או מהמזווה. בדרך כלל, זה עובד. רשימה של המלצות – להלן.

החומרים:
לבסיס:
פיתה או 2 פרוסות לחם
לציפוי:
מעט רוטב עגבניות, קטשופ או רסק עגבניות
אורגנו או ריחן (בזיליקום) - לפי הטעם
גבינה צהובה מגוררת
תוספות:
זיתים שחורים, טבעות פלפל, נתחי אנשובי, פרוסות עגבנייה, פטריות, טבעות בצל

ההכנה:
חותכים את הפיתות לשניים, לרוחבן. מורחים כל מחצית, מהצד הפנימי, ברוטב העגבניות, הקטשופ או הרסק. בוזקים אורגאנו ומעט גבינה מגוררת. מקשטים בתוספות – כולן או חלקן ומניחים מתחת לאסכלה (גריל), טוסטר אובן או בתנור מיקרוגל. קולים־אופים־מבשלים במיקרוגל עד שהגבינה ניתכת.

גיוונים:
ראיתי ילדים אמיצים שמחליפים את התערובת שלעיל בחרדל (במקום קטשופ), גבינת קוטג' ותוספות. לא תאמינו, גם אני הופתעתי עד כמה זה טעים.
אפשר לחתוך נקניקיות לפרוסות דקות ולהניח על האדום־האדום ההוא, במקום גבינה.

לחם, חלב, ביצה – ארוחה שלמה.

סלט שעועית צהובה במיונית

החומרים:
קופסת שימורי שעועית צהובה
2 מלפפונים כבושים, חתוכים דק
בצל ירוק, קצוץ דק
2 כפות מיונית
מלח, פלפל – לפי הטעם

ההכנה:
פותחים (את הקופסה), מסננים (מהנוזלים), מערבבים (עם כל יתר המצרכים).

מועדון הרהיטים '87

הגרלה בין הקונים:
פרס 1 – החזר קניה עד 5000 ש"ח
פרס 2 – כרטיס טיסה זוגי לאירופה
פרס 3 – מצלמת פולארויד (50 יח')

מכבדים תווי קניה

ריהוט אנגלי, עתיק "ראפ"
שלוש קומות של עתיקות במבחר אדיר מכל התקופות, תכנון, יעוץ ושרות אדיב
שד' בן גוריון 36, הרצליה, 052-550328
רח' דיזינגוף 190, ת"א, 03-236033

להיט
חברה לשיווק והפצת רהיטים בע"מ
מערכות ישיבה, פינות אוכל, מזנונים, חדרי שינה וחדרי ילדים.
אולם תצוגה: רח' וואריניו 12 אזור התעשיה חולון.
טל. 03-5593247

רהיטי דוד
ייצור ויבוא חדרי שינה, ילדים ונוער סלונים ופינות אוכל

א.עמיר
איכות, אמינות ושרות ריהוט לנוער, ארונות, ספות, חדרי שינה
רח' העליה 62, ת"א, טל. 03-039524, 821584

התצוגה: רח' שלמה בן יוסף 7 – צ'ק פוסט
המפעל: רח' בעלי המלאכה 11, א.ת. קרית ביאליק

מטבחי קיטל
מפעל ומרכז תצוגה: בית גירון קומה ב', אליהו איתן 3 א. התעשיה החדש ראשל"צ
03-9610881, 9611001

רהיטי צמח
אולם תצוגה: רח' אילת 18 (פינת הגר"א) חולון, טל. 03-848167

רהיטי הכט
באר שבע, מורדי הגטאות 50 טלפון: 057-32212

אגמי
מפעלי ריהוט בע"מ
רח' שמעיה 4 יפו, טל. 03-837865

מטבחי אלפי
באיכות מעולה
תכנון ועיצוב המטבח בבית הלקוח ללא התחייבות.
חנות המפעל.
רח' הרצל 127 ת"א, טל. 827233

מועדון צרכנים לקוראי מעריב. יצחק שדה 34, ת"א, טל. 337129/5
שבוע 3- 18.2.87

סלט תירס/ ארצות הברית

יסלחו לי האמריקאים, על שהדבקתי להם את המתכון הזה. אך מאחר שמככבים בו שניים מהמאכלים החביבים עליהם ביותר – תירס ומיונית, אין לי כל ספק שמישהו שם כבר חשב עליו לפני.

החומרים:
קופסת שימורי תירס
2 כפות מיונית
מעט שמיר קצוץ (לא הכרחי)
מלח, פלפל – לפי הטעם
כמה עלי חסה רעננים, לקישוט

ההכנה:
פותחים את הקופסה (ולדים מתוחכמים יכולים לבשל לעצמם גרגרי תירס קפואים), מסננים את הנוזלים ומערבבים עם המיונית, השמיר והתבלינים, אפשר להוסיף תפוחי עץ, אפשר לערבב גם שימורים אחרים (אפונה עם גזר, אפונה בלי גזר, שעועית ירוקה וכו').

פיצה מפיתה – פטנט ישראלי.

שיפודי נקניקיות על מצע מחית תפוחי־אדמה/ גרמניה

הילדים יאהבו את זהו אל תשכחו לאחסן במקפיא נקניקיות בשפע. אין צורך להפשירן לפני השימוש. דאגו לשיפודים (אפשר שיפודי במבוק חד־פעמיים) ולאבקה או פתיתים להכנת מחית תפוחי אדמה אינסטנט. השאירו במקרר בצל חתוך.

החומרים (למנה):
2 נקניקיות
מעט שמן
בצל קטן
2 כפות פתיתים או כף אבקה להכנת מחית תפוחי אדמה

ההכנה:
חותכים את הנקניקיות לקטעים ואת הבצל לשמיניות. משפדים את פיסות הנקניקיות והבצל לסירוגין ומורחים בשמן. קולים כ־10 דקות מתחת לאסכלה (גריל). יש להפוך פעם אחת בזמן הקלייה.

שיפודי נקניקיות.

מכינים את מחית תפוחי האדמה לפי ההוראות שעל האריזה (עם מים רותחים). מגישים מייד.

סלט תירס – ארוחה מקופסה.

מדף ספרים
פשטידות בר

כמה פשטידות אתם מכירים? קובי בר, מחבר הספר „פשטידות" – הספר הטרי ביותר של הוצאת „מודן" – (בעריכת חנה שאולוב), מוכן לשתף אתכם בלמעלה מ־70 מתכונים. כל אלה מאכלסים את 170 עמודי הספר המלווה צילומים מרהיבים של כל אחת מהפשטידות. המתכונים עצמם מניבים מאפים אידיאלים לאירוח, כפי שמעיד עליהם המחבר. מתוך הספר – מתכון פשוט, למהרים.

פשטידת ירקות מוקפאים

החומרים:
400 גרם ירקות מוקפאים מעורבים (1 חבילה)
1 גביע גבינה לבנה שמנה (250 גרם)
1 גביע גבינת קוטג' (225 גרם)
3 ביצים
מלח ופלפל שחור לפי הטעם
מרגרינה לשימון התבנית

ההכנה:
מחממים את התנור לחום בינוני. מבשלים את הירקות לפי ההוראות, מסננים מהמים ומעבירים לקערה גדולה.
מוסיפים את כל יתר החומרים ומערבבים לתערובת אחידה.
משמנים תבנית או כלי חסין אש בקוטר 20 ס"מ במרגרינה ומעבירים לתוכה את הבלילה.
אופים 45־50 דקות, או עד שהפשטידה מתייצבת.

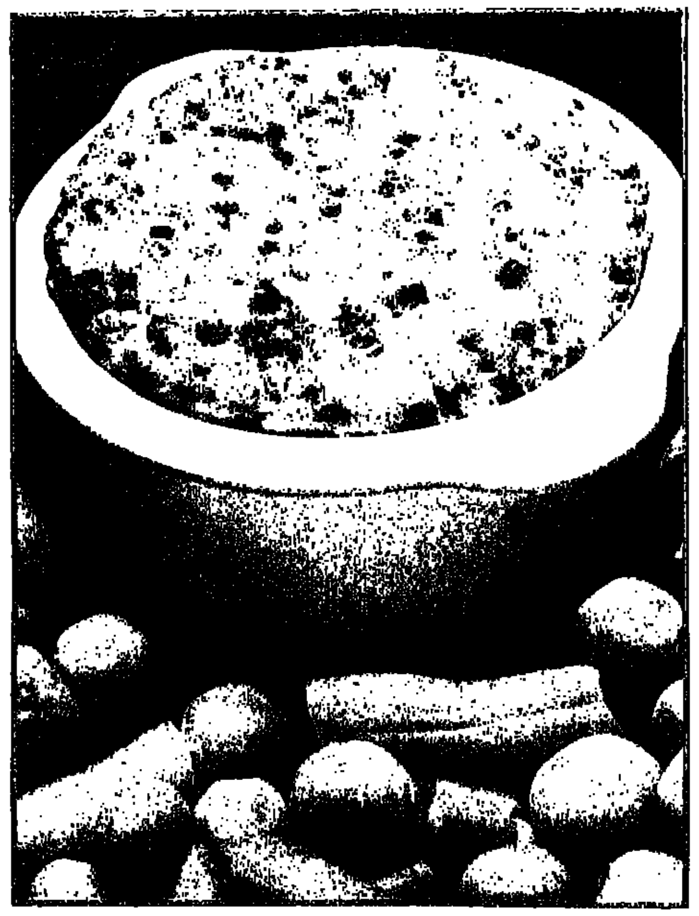

פשטידת ירקות בגבינת קוטג'.

המיגדנאים באים

רוב המשתתפים היו גברים, אולם דווקא שתי הנשים הבודדות שהשתתפו זכו בתחרות הארצית לקונדיטורים, במקום הראשון והשני. הזוכה, **חיה קלי**, מדריכה ותיקה ב„תדמור", הציגה עוגת כלה „חתונת השנה" – עם פסנתר משוקולד ואולם ריקודים שלם מסביבו – אטרקציה אמיתית. במקומות השני והשלישי זכו עוגות מהקטגוריה השנייה שהוצעה בתחרות – עוגות פירות.

בהזדמנות חגיגית זו, התבשרנו גם על יוזמה ברוכה של שני הגופים האחראים לתחרות, שהולידה בימים אלה גם מועדון אקסלוסיבי – מועדון המיגדנאים – שאליו מוזמנים להטרף כל הקונדיטורים בארץ. המועדון הוקם בשיתוף פעולה בין מפעלי „מטע" למלונות „דן" ועתיד להעלות קרנו של ענף המיגדנאות בארץ, ויחד עם זה – לספק גם את צרכיהם של העושים במלאכה בתוצרת תעשייתית מעודכנת.

בינתיים, שמחנו ליהנות מהמתכון שנידבה לנו הזוכה השנייה בתחרות, גב' **חייק חז'לי** ממלון „פנורמה" בחיפה – עוגה בצורת פרפר ענק. המתכון – פשוט למדי והותאם לכמויות הנהוגות במטבח הביתי.

עוגת קרם קוקוס ופירות

החומרים (לתבנית בקוטר 26 ס"מ):
5 ביצים
100 גרם מגרינה
3/4 כוס סוכר
כף קמח
2 כפות פירורי לחם
100 גרם קוקוס
10 דובדבנים מסוכרים

פרפר נחמד ליומולדת.

ההכנה:
מקציפים את החלמונים עם המרגרינה ו־1/3 מכמות הסוכר, עד שמתקבלת עיסה חלקה.
מקציפים את החלבונים לקצף מוצק עם שארית הסוכר. מקפלים לתוכו את תערובת החלמונים. מוסיפים את הקמח, פירורי הלחם, הקוקוס והדובדבנים הקצוצים ומבלעים בתערובת.
יוצקים לתבנית ואופים בחום בינוני (180 מעלות), כ־45 דקות.
מצננים את העוגה מכסים בשיכבה דקה של ריבה. מקשטים בפירות – קיווי, תות, שקדים, צימוקים, תמרים לחים, קרמבולה, תפוזים פרוסים, בננות.
יוצקים מעל הפירות מעט ג'לי בזק ומצננים.
אם רוצים עוגה בצורת פרפר – מתקשרים עם מלון ידוע ומבקשים תבנית ותנור בגודל המתאים. אחר כך גוזרים את העוגה בצורה הרצוייה ומפקחים על קישוטה על ידי שוליות הטבחים. פרפר ביתי אפשר ליצור על ידי חציית העוגה לשניים וחיבור החלקים גב אל גב. ■

כל מה שרצית לדעת (והתביישת לשאול)

איך מזהה איטלקי זרים במסעדה? לפי הכף שבה הם נעזרים כדי לאכול מהספגטי. כדי להתנהג ברומא כרומאי – הנה כך אוכלים ספגטי ללא כף:

1. נועצים את המזלג בערמת הספגטי ומעלים בו מספר אטריות.

2. מצמידים את המזלג לשפת הצלחת ומסובבים כך שהאטריות יכרכרו סביבו.

3. מרימים את המזלג – לא נורא אם כמה אטריות משתלשלות ממנו עדיין – ואוכלים להנאה!

עסקים בשרון

כרטיס טיסה ל־PARIS כל שבוע

פרטים נוספים בבתי העסק המתפרסמים במדור זה.

מתנה על כל קניה:
על קניה מעל 50 ש"ח
על קניה מעל 100 ש"ח
על קניה מעל 200 ש"ח
על קניה מעל 500 ש"ח
על קניה מעל 1000 ש"ח
על קניה מעל 1000 ש"ח

מוגש ע"י גדין קאוד
בחסות כל־בו־ריקובה

הרצל 15, נתניה, טל. 053-24865
פוטו אסטרא
* מבחר מצלמות מהטובות בעולם
ב־3 תשלומים שווים

במחירי תחרות
וגזירה במקום

מוצרי טבע, תזונאים, דיאטות,
מאכלים צמחוניים, לפי הזמנה

מזון הטבע
מוצרי מזון טבעי ואורגני
בית העסק המובחר לשנת 1987
צמחי מרפא מיוחדים
ויטמינים טבעיים
הדרכה ויעוץ בצמחונות וטבעונות
ספרות עשירה
מוצרי קוסמטיקה טבעיים
רח' שמואל הנציב 13,
טל. 053-34377

סגנון יד שניה

אפנת
(בלו ג'ינס לשעבר) בהנהלת מוטי
חיסול מלאי חורף 1987
כל הסוודרים 29 ש"ח בלבד
כולל חברת דינמו, ריפל ואופי
חיסול מחלקות נשים – עד 50% הנחה

* אנצ' רפואית למשפחה (10)
* אנצ' להתנהגות האדם (12)
* אנצ' העברית (1 + 17)
* אנצ' אביב לצעירים (10)
* גלובוס מואר 30 ס"מ
* מדריך ישראל (7 + 11)
* אנצ' גוף האדם (10)
* לימוד אנגלית B.B.C (4 + 16)
כמו כן ניתן להשיג
ספרים בודדים במחירים זולים

צמרי ניקוי ותמרוקים
מבחר עשיר, קניה באשראי, מבצעים.
שרות הובלה לבית הלקוח
שער הגיא 10 (פסג) נתניה טל. 30797

האמבט נתניה בע"מ
שמואל הנציב 9 ר־28
טל. 33566, 053-31651
המרכז לציוד סניטרי

שווק המזון בע"מ שטוק שלמה
בסקוויטים וממתקים בסיטונות
קניות מרוכזות – לימי הולדת

על כל קניה מעל 40 ש"ח

במוזון תהנו מהנחה של 10%

מסעדת שביל הזהב

* מיטב התבשילים הצרפתים והרוסים
* אפשרות לארועים וארוחות עסקים
* ליווי תזמורת וזמרים ברוב ימות השבוע
כנר העצמאות 7
נתניה, טל. 053-20146

חדלוק
חדרה מזרח
בע"מ

קניה מעל 100 ש"ח: אשראי ל־30 יום.
קניה מעל 200 ש"ח: אשראי ל־60 יום.
מבצעים, איכות מעולה, שירות אדיב
053-35242

גרפין
שמואל הנציב 13 נתניה
טל. 053-38703
* מכשירי כתיבה ומתנות
* צרכי אמנות וציור במחירים טובים

מכרז הטבע
מבחר מוצרי טבע, תכשיטים מגוונים
ומוצרים מגוונים אחרים לכאבים. ועוד...
הרצל 12 נתניה, טל. 053-27785
(מאחורי הדוור שורון)

בית־טבע
מוצרי מזון טבעי
מבחר עוגות ועוגיות
תל־חי 6 (בפסג) נתניה

ספורט שלומוביץ
* נעלי גלי * נייק * אדידס * פומה * ריבאק
בגדי ונעלי בלט * ציוד דייג
רח' שער העמק 4 נתניה. טל. 053-22436

מכשירי כתיבה, ציוד לגרפיקה,
צילום מסמכים במחירי תחרות
053-21595

בואי והשתתפי
בקורסי תפירה
י. פרקש רח' הנוטע 6 נתניה
טל. 053-92242 (מול בית ריץ)

תיכון חדש נתניה
הרצל 18, נתניה, טל. 053-617176
כל המקצועות
למועד קיץ תשמ"ז
* הנהלת חשבונות סוגים 1,2.
אנגלית וחשבון: להלמידים בכל הכיתות והרמות

מרכז הנייר נתניה
משרד: שד' בנימין 12,
טל: 053-27163
החנויות: שד' בנימין 14
מחסן מרכזי לשיווק
בסיטונאות בלבד
(מ־7.00 עד 13.00) טל. 053-39961
מוצרי נייר, כלים חד פעמיים,
מכשירי כתיבה
פרפומריה וחומרי נקיון
רח' גבע 20 – חניה בשפע

חשמל – מ. ויידמן בע"מ
שמואל הנציב 13 – נתניה
טל. 053-35301

כל בו מאיר
שמואל הנציב 10 נתניה

מועדון צרכנים לקוראי מעריב. יצחק שדה 34, ת"א, טל. 337129/5

כל מיני

סוכריות שקדים

בספר זכרונות שכתבה לפני שנים מספר ג'וליה שלוש, היא מתארת הכנות לחתונה ספרדית בנוה צדק. שעות רבות יושבות הנשים והנערות ומכינות שקיקים קטנים מבד טול. הילדות ממלאות אותם בסוכריות־שקדים ובחתונה, מקבל כל אורח שקיק כזה.

אתם מכירים את הסוכריות האלה. קוראים להן „דרג'ה", „מלב'ס", סוכריות־שקדים. הן וורודות, לבנות, ירקרקות. הציפה המתוקה עוטפת שקד. לא הצלחתי לגלות מדוע נהוג באזורנו לחלק דווקא את הסוכריות האלה בחתונה, בר־מצווה וברית, אולי פשוט בגלל טעמן המשובח. אם, בשעה טובה ומוצלחת, אתם חוגגים, וחשקה נפשכם להגיש לכל אורח מתנה קטנה, מה דעתכם על „זר" קטן של סוכריות־שקדים? רוזנבאום (הרצל 31 ת"א) מייבא לארץ מבחר דוגמאות של „זרים" כאלה, עשויים כדת וכדין, עם בד טול לבן וסוכריות שקדים. לכמה מהדוגמאות מצורף שי כמו מאפרה או ברווזון מחרסינה. המחיר 2.5 – 4.5 ש"ח ליחידה.

להשיג בכל בתי הדפוס המתמחים בהזמנות לשמחות. ■

נורית ברצקי

מתנה קטנה לכל אורח.

„שמאטס" יפים

כשהיתה רחלי צדוק בת 12 ורעתה את עזי המשק, קשרה יום אחד את העזים והלכה לחטט בערימת העיתונים. שם מצאה עולם מעניין בחוברות ישנות ובהן כתבות הדרכה מצולמות במלאכת יד, פיסול בבד ועוד דברים מן הסוג זה. אולי זו היה ההתחלה. אבל עברו הרבה שנים עד שהופיע הניצוץ שהדליק בעירה וכיום כבר אי אפשר לכבות.

רחלי, ילידת הקיבוץ הדתי יבנה, נישאה ועברה עם משפחתה למושב טירת־יהודה שם נולדו להם 5 בנים, (הצעיר בן 7, הבכור, קצין בקבע – 23). כל השנים היא מנהלת משק ביתה, מחנכת בניה ומגדלת בעבודה יומית דונם שדה שרכים ליצוא. בעלה עובד מחוץ למושב. רחל היתה מתוסכלת. עד כאן סיפור רגיל.

יום אחד היא קמה ומצטרפת לקורס להורים במכון אדלר. כשהיא מסיימת – קורה הפיצוץ: היא נעשית רגועה ומלאת כוחות אדירים שפורצים החוצה בסערת עשייה אמנותית. והיבול עשיר וצבעוני: „גרוטאות תמיד משכו אותי. אני רואה יופי ב„שמאטס". היא אוספת פיסות בד ממחסנים, מהרחוב ומחברים. חגורת בטן ישנה הופכת לאוזני שפן באפליקציה, וכותונות לילה מבטנות שמיכת חורף לתינוק. גרביים, שולי מכנסיים, פיסות בד חוטים וחרוזים, חוגגים בתמונות קיר מקוריות ומלבבות.

„אני חקלאית ואבי היה חקלאי בנשמתו. תמיד היינו שורשיים וקרובים לאדמה. כילדים נהגנו לחפש פרחים נדירים ומגדיר צמחים היה על תקן של תנ"ך שימושי יום יומי". שדות חמניות, שיבולים ופרחי־שדה הם נופי הילדות שנשקפו מחלון ביתה. ובזכרונותיה מופיעים גרעיני חמניות שפוזרו על האדמה ליבוש, כשילדי המשק יחד עם החולדות מלקטים אותם... או שיירות גמלים של הסוחרים הבידואים שהיו עוברים בדרך המלך מסוריה למצרים חונים חניית ביניים במשק, ומבריכים את גמליהם ליד הגדר. חוץ מקנה סוכר שהביאו עמם, זוכרת רחל בגעגועים את החרוזים הכחולים שקשטו את הגמלים, ואת הבידואיות שניפו חיטה בקיבוץ.

„בעצם אני מין חמניה – פרח עממי ושמח, תמיד מלא אור וגרעינים, נותן כוח לכולם ולא קשה לקילוף" – אשה מקסימה בפשטותה. ■

שיאונה דרור

שטיחים בביתה של רחלי צדוק.
צילום: יוסי זמיר, סקופ 80

חיש קפה

זה הגיע אלינו מיפן. כוס להכנת קפה פילטר, עם מתקן פילטר קבוע, רחיץ ועמיד ועם כפית מצורפת. שלושה צבעים – אדום, לבן ושחור – שיכניסו לנו צבע לחדר העבודה. לשתות – ולא להרדם באמצע היום.

תוצרת „הריו", 18 ש"ח, רשת „קלאס". ■

ליה קרן

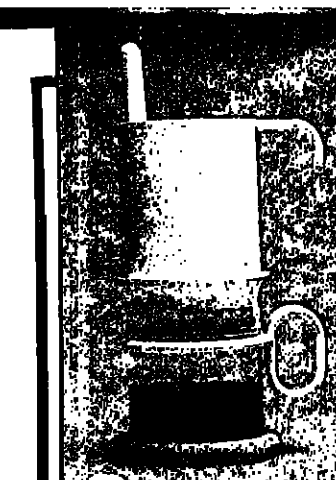

עציצי תבלין

הזמנתם לארוחת ערב? במקום זר פרחים או בונבוניירה, אפשר להביא אדנית או סט של צמחי תבלין, מתנה יפה, ריחנית וטעימה. סטים כאלה נמכרים עתה בכמה מחנויות רשת ה„סופרסל". הסט הקטן, שמחירו 8 ש"ח, כולל 3 עציצים קטנים, ארוזים במיין „מזוודה" קשיחה, שקופה, קטנה, דבר המקל על נשיאתם מהחנות. לכל עציץ צמודה פיתקית עם שם הצמח ופירוט שימושיו הקולינאריים. כמו כן מצורפות הוראות הטיפול (השקיה, דישון, אור, צורת גיזום) בכתב ובאיור. אפשר לקנות סט לתה, הכולל לימונית (מליסה), רוזמרין ונענע, או סט המתאים יותר לבישול – אורגנו, מרווה (סייג') וקורנית (טימין). אפשר לבחור באדנית לבנה (המחיר - 11.25 ש"ח) ובה ארבעה סוגי נענע או סוגים שונים של פטרוזיליה ושמיר, או אדנית עם מיגוון של צמחי תבלין.

בבית שמים את העציצים במקום מואר, רצוי קרוב למטבח, ולא שוכחים שמצע מצע הגידול חייב להיות תמיד לח. כשגוזמים את העלים לבישול או לקישוט מאכלים, משתדלים לגזום את העלים הצעירים ובכך מבטיחים את אריכות חיי הצמח והתפתחותו התקינה. את הצמחים מגדלים בחממות של קבוץ תובל, קבוץ צעיר (6 שנים) וסימפטי, שלאחרונה החל לייצא צמחי תבלין לאירופה. ■

נורית ברצקי

מוזיאון בקופסה

איוו ג'דו, 39, תושב לוקסמבורג, מופיע בספר השיאים של גינס כ„בעל המונה ליזה הקטנה ביותר בעולם". „זה שנה שאני עוסק בציור מיניאטורות", הוא אומר, „התחלתי בצבעי שמן, עברתי לגואש ולבסוף גיליתי את הדיו הסינית". את הטכניקה המיוחדת שלו אין הוא מגלה. 14 היצירות שלו, אשר גזלו ממנו 200 שעות עבודה, ממוקמות בתוך „מוזיאון" זערורי – בתוך קופסת גפרורים! ■

ליה קרן

איוו ג'דו והמונה ליזה הפעוטה שלו.
שרות גאמא

אורח חיים

ברוך מאירי
צילום: סקופ 80

השופט וגנו

בתיסינה בתולהמבריקה וקרה נכתבה השנה בה נבנה הבית: 1926. בחדר עבודתו המרווח והקר פגשתי את שופט בית משפט העליון, בדימוס, צבי ברנזון, אשר בימים אלה ימלאו 80 שנה להולדתו.

כופר במוסכמות מושבע. גם בעניינים יום־יומיים של קור וחום... „בקור, הוא מסביר לי, המוח של האדם יותר צלול. מבחינה זאת אני ספרטאני. אבל אתה לא מוכרח לסבול את הקור שלי". הוא מבקש מרעייתו חנה („56 שנה אנחנו ביחד") להביא תנור לאורח. רק אז החל הצבע בכף ידי להשתנות ואצבעותי היו מסוגלות לרשום. חנה וצבי ברנזון היו מוכנים להסתפק בחום האנושי הנפלא שאותו הם מקרינים על סביבתם הקרובה וזה על זה. אבל בירושלים – בימים של חורף – זה לא מספיק. במיוחד בבית גדול־מימדים, אשר שימש בשנים עברו את מפקדת חיל האויר הברי־טי, ותקרותיו גבוהות־גבוהות.

חי מהטבע

בית הברנזונים ניצב 100 מטרים בלבד, ואולי פחות, מאולם התיאטרון של ירושלים בשכונת טלביה היוקר־תית, ולרגע נדמה לך שאתה נמצא במושבה מרוחקת. לא בלב לבה של עיר הקודש. דונם אדמה וכו בוסתן עתיר בעצי פרי: שזיפים, אגסים, תפוחי עץ, אפרסמון וגפנים, ואם שרילגנו על כמה סוגי עצים – יסלח לנו השופט בדימוס, המגדיר עצמו כאדם החי מהטבע. כמ־עט מובן מאליו כי הפירות לבני הזוג, לשני הילדים, לששת הנכדים, לשכנים ולחברים קרובים – נלקחים מהבוסתן היפה הזה. מה שנשאר מייבשים ואוכלים כל עונות השנה.

לבית הזה הגיעו בני הזוג ברנזון בשנת 1949, מיד עם תום מלחמת השחרור. הליכה למקום המבודד הזה נחשבה אז לחלוציות. 10 שנים תמימות („נידונותי לע־שר שנות עבודות פרך") נדרשו כדי לסקל את האבנים מסביב וליצור אתהטרסות בגינה הגדולה.

גם לאחר שעבר את „עשר שנות הפרך", נהג צבי ברנזון – בהיותו שופט בית משפט העליון – להשכים קום בחמש בבוקר ולהקדיש את השעות הקטנות של היום לעבודה בגינה. הוא „מתנצל": „עכשיו אני קם מאוחר יותר, אחרי הכל אני כבר פנסיונר".

השעה „המאוחרת" בה מתעורר השופט בדימוס היא ...5.30. „דבר ראשון", מסביר הוא את סדר יומו, „עו־שים יוגה. במשך שעה וחצי. אם למדתי? לא באופן מסודר. אלא באופן עצמי. יש ספרות שלמה על היוגה. גם את כל העניין הזה של הטבעונות למדתי בעצמי. לאחר מכן הולכים, חולטים עשבי מרפא ושותים. הכל עדיין על בטן ריקה. עושים אמבטיה ואז מגיעה שעתה של ארוחת הבוקר: ארוחה של פירות. ואלה, כפי שאתה רואה, לא חסרים לי. יחד עם הפירות אנו גם שותים יוגורט.

„אחרי ארוחת הבוקר מתחילה העבודה בגינה הגדו־לה שלנו. שום חומר כימי לא נכנס לכאן. את הקומפו־סט לגינה אני מכין לבד. מהשיירים של המטבח והגי־נה. אני עוקר את העשבים ומדשן בהם את האדמה. אין. פשוט לא תמצא חומרי הדברה".

עץ הלימון

„מה סוד הבריאות שלי? תתפלא, אבל בצעירותי דווקא הייתי אדם לא בריא. סבלתי מכאבי־ראש והייתי שמן. נסעתי במיוחד לוינה, לרופא מומחה, כדי לנסות ולמצוא מזור. באותה תקופה הרבה לא עזר. אבל מאז שהפכתי להיות צמחוני השתחררתי מכל מכאובי. פשוט מרגיש אדם אחר. לא. אני לא מסיונר המטיף לאחרים. אני עושה זאת לעצמי ולבני משפחתי. אני עובר בגינה שעות רבות כי אני באמת אוהב את זה.

„הנה, לפני שלוש שנים קמתי ושתלתי עץ לימון חדש. אשתי שאלה אותי: לשם מה? כבאותו סיפור ידוע, אמרתי לאשתי, אם אנו לא נהנה ממנו אז לפחות הנכדים שלנו יהנו. אבל, אתה רואה את הלימון הזהוב הנפלא שעל העץ. גם אנחנו, ברוך השם, מספיקים להנות ממנו.

„אז לאחר עבודת הגינה מגיעה שעת ארוחת הצה־רים. ארוחה של פירות: 3־2 תפוחים. 5 אגוזים. או 30־25 שקדים. כן, זה הכל. וזה בהחלט מספיק". „שעת התה" – היא שעת 5 אחה"צ – אינה מוקדשת אצל בני הזוג ברנזון לא לשתיית קפה ולא לשתיית תה. המוצ־רים הללו לא עוברים את מפתן ביתם. במקום התה והקפה הם שותים מתבליני הגינה. עם דבש או תמר בפה. ארוחת הערב היא ארוחה של „חגיגת הסלט". מנגולד, פטרוזיליה, סרפד – כן, אין כאן טעות – כובע הנזיר, חובייזה. כל סוגי הירקות העליים. ואם אין בגי־נה אז קונים קצת מלפפונים או פלפל.

„יחד עם הירקות אנו אוכלים פרוסת לחם אחת או שתיים. כאשר אני אומר לחם אני מתכוון לקמח מלא, שאנחנו אופים עם תפוחי אדמה. על הלחם הזה אנו מורחים אבוקדו, או טחינה – עם שומשום מלא – ולע־תים גם חציל קלוי. לסלט הירקות שלנו אנו מוסיפים נבטים. בעיקר מחיטה וקטניות, אותם אני מנביט בכו־חות עצמי, והם תחליף מצויין לבשר. הנה לך חגיגה אמיתית של אוכל.

„הרגשת רעב? מה פתאום. הגוף התרגל לאכול את המאכלים הבריאים הללו והוא לא מתלונן. אחרי הכל אנו אוכלים כמויות די הגונות. כאשר למדתי משפטים בקמבריג' שקלתי 75 ק"ג. ממש שמן. אבל מאז שה־לכתי לטבעונות אני שוקל, באופן קבוע, 9־58 ק"ג בלבד".

בוררות מוסכמת

טעות היא לחשוב, שאת כל עתותיו מקדיש צבי ברנזון לעניין המזון הטבעוני והגינה. הוא זקוק למזון רוחני. ואת זאת הוא משיג לא רק בקריאה משפטית־מקצועית, אלא גם בעסקנה ציבורית. דומה, כי המרכ־זית שבהן היא עמידתו בראש המוסד לבוררות מוסכ־מת, מזה 10 שנים. מוסד בלתי תלוי המשותף לממשלה ולהסתדרות. מוסד אשר נולד „ברעש ובתקוות גדו־לות", אבל המציאות היא קצת שונה:

„אמת, בשנים הראשונות היו אלינו יותר פניות. אך לדאבוני הרב, בשנים האחרונות פותרים סכסוכי עבודה בדרכים אחרות. בעיקר בדרכי כוח. עושה זאת בעיקר ציבור העובדים, הסבור כי באמצעי כוח ניתן להשיג הרבה יותר. וזה לא תמיד משום שהם צודקים בתביעו־תיהם, אלא מתוך מחשבה שיש בידם את הכוח הדרוש כדי להשיג את תביעותיהם.

„אתה רוצה דוגמה? קח את האחיות: הן באו אלינו וקבענו כי צריך לתת להם תוספת שכר של 12 אחוז כתוספת שחיקה. מה קרה? הן עשו שביתות ועיצומים, הן הפקירו חולים, ולבסוף קיבלו את מה שביקשו. וזאת רק בתוקף שימוש בכוח הטמון בידן.

„כפי שציינתי מספר הפונים למוסד הבוררות הלך וקטן בשנים האחרונות. אך בכל זאת הצלחנו להוציא שלושה כרכים עבים".

– אם כך אולי כדאי להנהיג בארץ בוררות חובה ולא להסתפק בבוררות מוסכמת?

„אני לא בער. בוררות חובה לא הביאה לשקט ביחסי העבודה ברחבי העולם. אלו אמצעים אתה יכול לנקוט נגד? אתה יכול להושיב עשרת אלפים פועלים בבתי הכלא? מה לעשות נגד פועלים הסוגרים שערים ולא נותנים למנהל לצאת? מה אני מציע? אני חושב שה־בוררות המוסכמת היא האמצעי הטוב ביותר. אך לצערי הרב פונים אלינו, כיום, רק אותם מוסדות בטחוניים – כמו צה"ל ורפא"ל – אשר בהם השביתה אסורה".

„חופש הדיבור זה לשכנע אחרים ללכת בעקבותיך. לא חלילה לכפות עליהם. זו כל התורה שלי"

„יש להפריד את הדת מן המדינה"

„דת, כמו שהיא – אומר לנו השופט בדימוס צבי ברנזון – לא הביאה לחיים טובים יותר ולהבנה בין האומות". קובע זאת אדם אשר למד עד גיל 14 בחדר, בתלמוד תורה בצפת. „חלילה – הוא חוזר ומדגיש – אני לא נגד הדת. אני רק טוען, כי דת זה עניין של אמונה. כל אדם יחיה באמונתו. חופש הדיבור זה לשכנע אחרים ללכת בעקבותיך. לא חלילה לכפות עליו. זו כל התורה שלי".

על שופט בית המשפט העליון בדימוס, צבי ברנזון, אומרים כי הינו נון קונפורמיסט, והדבר נכון לא רק בחיי היום־יום שלו, אלא גם בשבתו על כס המשפט. גם שם העלה לא פעם את המתח, לא רק של חלק מהצי־בור הדתי אלא גם של ציבור עורכי הדין.

איזכור: בזכות קביעתו של השופט ברנזון, בחודש נובמבר 1969, אנו זוכים עד היום לראות שידורי טלוויזיה בשבת. כותרת בעתון „הצופה" באותם ימים זע־קה: „אנשי רוח ומדע, אישי חוק ואורחים מביעים הזד־עזעותם ממעשהו של השופט ברנזון".

צבי ברנזון סבור, כי טוב ונכון היה למדינה לקיים מה שכתוב במגילת העצמאות שלנו. אחרי הכל הוא היה כותב הטיוטה שלה... „במגילת העצמאות שלנו כתוב, כי במדינה ישררו חופש דת, דעה ופולחן. ובכ־לל, כך אני סבור, אם אפשר היה להפריד את הדת מהמדינה, הדבר היה הרבה יותר טוב. אבל גם במצב הקיים, וכך סבורים כל חברי בית משפט העליון, יש חשיבות לחופש הדת ואין לכפות על אדם לנהוג שלא כפי רצונו ומצפונו.

„חס וחלילה אינני אנטי־דתי. אני מאד מעריך ומכ־בד את הציבור הדתי השומר על מצוות וערכי הדת. מה שמקומם אותי זה שחלקם מנסים לכפות רצונם ואורח חייהם על מי שלא רוצה בזאת. קח את עניין השבת: מדוע אנשים לא יכלו לנסוע ולהנות מהטבע? מי שנה־נה משהייה בשבת בבית־כנסת, שייהנה ויבושם לו. אחר רשאי לקבל הנאתו בצורה שונה. זה חטא קדמון של הגופים הפוליטיים במדינה הרוגלים, בשם הדת, לכפות דעותיהם על אחרים.

„הצרה עם הדת, שהיא קנאית: כל דת חושבת שהיא צודקת ולכן היא קנאית לעצמה. התוצאה הדתות, ככ־לל, לא הביאו להבנה בין האומות: לא גרמו לחיי סו־בלנות בין הדתות. חלק רב מהמלחמות בעולם הן תוצ־אה ישירה מתפישת חיים זו".

ואשר למציאות הישראלית – השופט ברנזון אינו איש בשורה:

„כל זמן שהציבור הדתי ימשיך בדרכו הנוכחית, יהיו קונפליקטים חמורים ויגיע מצב בו החילונים יתקוממו. לעת עתה הציבור החילוני שקט ואינו מגיב. אבל אם תתרחב הכפיה הדתית, יכול להיווצר עימות רציני בין דתיים לחילוניים. הדתיים צריכים להבין, שאי אפשר לכפות דעתם ורצונם על אחרים. בינתיים הדתיים מא־מינים שהם שליחי אלוהים על פני הארץ, ואמונה זו מחייבת אותם, כביכול, לפעול על אחרים, לקבל את אמונתם". ■

אליזבת מהרן,
„לוס אנג'לס טיימס"

יש לך חתן בשבילי?

פסיכולוגים מצביעים על קווים משותפים לרווקות הבאות לטיפול: קריירות מצליחות, הכנסה גבוהה ורקע משפחתי מסובך. רובן נמשכות אל הגבר הבלתי־מושג.

רנה גולדמן, פסיכולוגית ניו־יורקית, התקשרה לא מכבר לפסיכולוגית עמיתה על מנת להפנות אליה מישהי לטיפול. היא בקושי הספיקה להוציא כמה מילים מפיה לפני שאמרה עמיתתה: „אם מדובר בעוד פנויה בת 30 שרוצה להינשא - תשכחי מזה".

והיא אכן קלעה למטרה, והבהירה לגולדמן חד־משמעית שאין בכוונתה להוסיף עוד אשה „מחפשת" לרשימת מטופליה.

וזהי אכן מגיפה, הסכימו שתיהן, המירוץ להימלט מסטאטוס הפנויה. מספר גדל והולך של רווקות, או גרושות מזה זמן רב, הפונות לפסיכולוגים ופסיכיאטרים. „זוהי התופעה של תקופתנו", אמרה אנטה בארון, פסיכולוגית מלוס אנג'לס. „אני מוכנה להתערב שרוב המטופלים אצל כולם, אולי שני שליש מהם – הן נשים פנויות עם בעיות ביחסים בינאישיים".

כחלק מהסבר לתופעה, מונים אנשי המקצוע את אמצעי התקשורת המתמקדים על מה שמכונה מחסור בגברים ומצביעים על הסיכויים העגומים לנישואין עבור נשים מעל גיל 30. מחקר שפרסם בהרחבה בתחילת השנה על ידי שני סוציולוגים מאוניברסיטת ייל וכלכלן מהארווארד, למשל, קובע כי רק ל־20 אחוזים מבוגרות קולג' לבנות המגיעות לגיל 30 מבלי להנשא יש סיכויים לעשות כן. לאחר גיל 35, ישנם חמישה אחוזים בלבד. ולאלה מעל 40, צופים החוקרים כי „אולי אחוז אחד בלבד יינשא".

משחק הרווקה הזקנה

סוציולוגים אחרים חקרו מאז את הממצאים, בהטעימם כי נתוני מרשם התושבים מראים כיצד ירד שיעור הנישואין בארה"ב מאז 1980. יתר על כן: נתוני מרשם התושבים מראים, כי הגיל הממוצע לנישואין ראשונים עלה מ־20.5 ב־1964 ל־23 ב־1984 – שינוי משמעותי ביותר. שיעור נישואי נשים בעלות השכלה בגילאים 27 עד 39, מראים הנתונים – עלה בין 1970 ל־1980, בעוד ששיעור הנישואין באוכלוסיה בכלל ירד.

אבל מספרים אינם פותרים את בעייתן של נשים החשות שהן נאלצות בעל כרחן להשתתף במשחק „הרווקה הזקנה" ושלכולן חרדה משותפת לגבי סיכוייהן להינשא.

אנשי המקצוע בתחום בריאות הנפש מצביעים על מספר דברים משותפים לכל המטופלות: קריירות מצליחות, הכנסה גבוהה, ורקע משפחתי מתוסבך ומפותל. ואולם הן אינן מצליחות להצביע על הפתולוגיה המאפיינת את הנשים, בהסכימן רק על הנקודה שזוהי בעייה. „זה קורה יותר ויותר", אמר קנת דראק, פסיכולוג בעל פרקטיקה רחבה של רווקים ורווקות בסאן־דיאגו. הפנויות מעל גיל 30 „באות משום שהן תושבות שמשהו לא בסדר. הן מרגישות תחושה צורבת של כישלון, מכרסם בהן החשד שאיחרו את הרכבת. האמת היא, שאין להן קשר. הן אינן חלק ממשפחה", הוא מסביר. „מה שהיא אומרת הוא 'אם משהו לא בסדר אצלי, שנה אותי'".

הנושא הוצג בוועידה השנתית של האגודה האמריקנית לפסיכולוגיה בסתיו השנה, על ידי הפסיכואנליטיקאית ג'אנים ליברמן, בעבודתה „נושאים בטיפול פסיכואנליטי בפנויות מעל 30". ליברמן כתבה: „נשים אלה פונות לטיפול במטרה להבין את עצמן טוב יותר, ולהבין מדוע לא הצליחו ליצור מערכת יחסים יציבה עם גבר, והכוונה לנישואין. מילת הקסם 'נישואין' אינה מוזכרת בדרך כלל בפגישה הראשונה. הרווקות היא הבעיה המוצגת בדרך כלל, ואולם ברוב המקרים, הנושא מוזכר אחרי כמה פגישות. משום שנשים אלה בדרך כלל באות כשבאמתחתן משימה: למצוא בעל".

המודל הוא אמא

עבור קארלה, בת 38, קצינה בבסיס בבוסטון, „זהו הנושא". „אין לי מודל לחיקוי. המודל הישן הוא אמא – המבוגרים התחתנו, והביאו ילדים לעולם. אני סיימתי את בית הספר והפכתי ל„הצלחה" בתחום לימודי. אני מגששת באפילה גמורה. אין מי שידריך אותי. אין מודל לתפקיד של אשה שיש לה כמה קשרים, אך לא נישואין.

„נשים רבות פונות לטיפול משום כך", היא מוסיפה. „כדי שתוכלנה לקבוע לעצמן מטרות. נראה לי שכולנו עזבנו את הדרך הישנה, מצד אחד, אך איננו מסוגלות, מאידך למצוא את הדרך החדשה.

קארלה נפגשת עם המטפל שלה אחת לשבוע „משום שאיני מסוגלת למצוא את הנקודה בה אני יכולה לצמוח. אבל לפעמים – היא מוסיפה – אני מרגישה כאילו שהולכים לפסיכולוג ומשלמים לו פשוט בשביל שישמש כחבר".

היא היתה רוצה להנשא, ולמרות שנותר לה זמן קצוב בלבד כדי ללדת – היא רוצה ילדים. ואולם מציאות שוק הנישואין אינה ממלאת אותה אופטימיות.

פייר מורנל מהמחלקה הקלינית באוניברסיטת קליפורניה ומחבר „תודה לאל, היום יום שני", ו„גברים פאסיביים, נשים פראיות", אומר כי נשים פנויות בטיפול מבטאות לעיתים קרובות את הצורך במשפחה, בילדים. בין אם זה בגלל אסטרוגן ופרוגסטרון או בגלל שנלחמו ריין בשדה הקרב וכעת הן שותתות דם ומובסות, הן באות עם רצון עז לגדל ילדים ולחיות חיים שקטים, או פשוט לסגת משדה הקרב (בתחום המקצועי).

בין הנשים המטופלות מזהה מורנל בדרך כלל סידרת סימפטומים: קשיי ריכוז, אכילה או שתיית יתר, הפרעות שינה, השקפת חיים מלאנכולית. כל הסימפטומים יותר מצביעים על דיכאון. „כשאתה מתחיל לברר את נסיבות חייהן – אומר מורנל – גבר או העדר גבר הוא אחד הצדדים הבולטים".

איור: איציק רנרט.

נשים שאוהבות לשלוט

בין כל הנשים המצליחניות שהיו בטיפולו מוצא מורנל שלעיתים קרובות היה להן אב אלכוהוליסט. שהן גודלו כילדות טובות ולמדו איך להיות מושלמות, מצליחות, לשלוט בעצמן. שליטה חשובה במיוחד משום שמישהו במשפחתן היה חסר שליטה באופן קיצוני.

„והדברים מסובכים" – הוא מוסיף – „החל ממשיכה לגבר הבלתי מושג וכלה בצורך בשליטה מתמרת, ובכל מערכת יחסים בריאה, אחד מבני הזוג צריך לפעמים לוותר על שליטה".

בצורות שונות, שליטה היא נושא שעולה לעיתים תכופות בטיפול. „השליטה עבור נשים פנויות המוטרדות ממעמדן – אומרת ליברמן – יכולה לגרום בילבול". רב המכר של רובין נורווד, „נשים שאוהבות יותר מדי", עורר סערה מחוף לחוף. בכל ערב בשבוע, יושבות נשים ברחבי ארה"ב בבתים פרטיים, בחדרי כיתה וכנסיות ולומדות את התופעה של מה שמכונה אהבה מופרזת ואף ממכרת.

נורווד, פסיכולוגית מסאנטה בארברה שבקליפורניה, אינה שבעת רצון באשר להשלכות ספרה. „נראה שלא הבינו את הספר. יש מטפלים שמעבירים קורסים שהשורה התחתונה שלהם היא איך למצוא גבר, ולא בזה הספר עוסק".

ספרה של נורווד, כמו גם עיקר הפרקטיקה שלה, עוסקים לדבריה בעיקר ב„נשים שיוצרות קשר מתמכר עם גברים".

אך נורווד אינה מערערת בשום אופן על הכאב, היאוש והאכזבה המביאים נשים להשתתף ב„קורסים" מעין אלה. „אנו נוהים אחרי הקשר כמו שפעם נהו אחרי דת", היא אומרת „האירוניה היא, כי נשים שאין להם גבר חושבות שהכל יסתדר עם הופעתו".

הפרופסור לפסיכולוגיה וינגף פול סקורד קרא לשים לב ל„עובדה שהיחס המספרי בין המינים השתנה בארה"ב בקיצוניות בין 1960 ל־1970, וכיום כמות הגברים היא הרבה פחות מהנדרש". הוא מייחס את התופעה לכך שנשים נטו להנשא לגברים מבוגרים מהן בכמה שנים. התופעה נמשכה גם כאשר עלו שיעורי הגירושין ושיעורי הילודה ירדו, והותירה מספר זעום של גברים במה שנקרא „קטגורית הבאים בחשבון". משכורות תפוחות הצרו עוד יותר את ברירות הנישואין לאותן נשים, משום שאותה מסורת המתירה לגבר לבחור את בת זוגו ממעמד חברתי וכלכלי נמוך יותר אוסרת על נשים לעשות כן.

על פי התזה של סיקורד, „כשיש עודף גברים מערכת היחסים בין גברים ונשים שונה. גברים מחזרים אז אחרי נשים ומעוניינים לקחת על עצמם התחייבות ארוכת טווח. נשים גם שמחות אז בתפקידן הנישואי, ויש נורמות מוסריות המטילות סנקציות נוקשות נגד דברים כמו מין בגיל ההתבגרות או לפני הנישואין, במיוחד לגבי נשים.

„ואולם עודף נשים, הוא אומר, פירושו שהכל משת־

(המשך בעמוד הבא)

אי־אפשר להאמין לגברים

מילכה למדן, עורכת תוכנית ההיכרויות הרדיופונית "חבר מאותו כוכב", פגשה במהלך עבודתה הרבה אנשים, גברים ונשים, שמצהירים בלהט על רצונם להינשא ועושים הכל כדי שזה לא יקרה. „אולי רוב האנשים שחיים לבד עושים זאת מתוך בחירה, מסיבות שונות. נדמה לי שמרבית הסיבות לא מודעות להם".

למדן זהירה מאד בקביעות שלה, המתבססות על מפגשים במהלך עבודתה ובחייה הפרטיים, אבל יש לה הרגשה שנשים מתקשות יותר מן הגברים, לוותר על רווקותן. „בישואים זה כנראה עניין יותר נוח לגברים. קל להם לחשוב על הפתרון הזה לחיי הלבד שלהם, אולי מפני שזה פחות מפחיד אותם. לגבי הנשים, במיוחד אלה שהתחנכו על ברכי התפיסות הרומנטיות, ההתחייבות של הנישואים הרבה יותר טוטאלית, כוללת. למרות שכולנו יודעים שכל קשר נישואין ניתן להתרה בגירושים, לנשים בארץ זה עדיין מסובך.

מילכה למדן. כשאוהבים לא הולכים לעורך־דין.

„צריך לזכור שלא מדובר כאן בחוזה עסקים הכרוך בכסף בלבד, או בחוזה שכירות לדירה, הנוגע לכתובת. מדובר בחוזה מפורט ומורכב הכולל את כל תחומי החיים. ואיפה יש זוג מאוהב שממהר ללכת לעורך דין, כדי לעגן את הקשר שלו בחוק? ואם לא הולכים לעורך דין, הרי שזה עוד יותר מפחיד, מפני שאין גבולות להתחייבות שאדם לוקח על עצמו כשהוא מתחתן".

למדן בוחרת לספר על רותי (שם בדוי, אבל הסיפור מהחיים), שאותה הכירה כשהבחורה היתה בת 23. „רותי רצתה להתחתן. זו היתה משאת נפשה. היא עשתה הכל כדי לפגוש אנשים. הלכה למקומות שבהם יש סיכוי להכיר גברים רציניים. פעמיים אפילו הלכה לשדכן. הבעת הרצון של רותי להתחתן היה מלווה בהערות מרירות על זה שאין בחורים, ואלה שישנם, הפנויים, בעצם לא שווים. אובייקטיבית זה נכון שיש קושי החל מגיל מסוים, להכיר אנשים מתאימים, אבל אם רוצים מאד אפשר למצוא דרכים להתפשר עם המציאות.

„רותי לא התפשרה. יותר מזה, היא היתה מתאהבת תמיד במי שלא השיב לה אהבה ופסלה את אלה שהיו מעוניינים בה. היא נטתה להימשך לבחורים זרוקים קצת, פריקים כאלה, אמנים. מי שהכיר אותה מקרוב סבר שאין מתאימה ממנה להיות רעייה למישהו. היא לא היתה משכילה במיוחד, לא יפה במיוחד. בחורה רגילה שמתעסקת מדי פעם בדיאטות שלה. רוקמת, יפה, מבשלת. ממש נועדה להתחתן. לכאורה הגיוני שבחורה ביתית כזאת תהווה משקל מאזן לצייר שרוצה בית חם.

„יום אחד הופיעה וסיפרה לי שהתאהבה בקולנוען, גרוש טרי עם ילד. הם התחילו לצאת, היו מאוהבים מאד. כשפגשתי אותו הוא היה נחמד בעיני, נאה מבחינה חיצונית. רותי הצהירה כל הזמן שהוא לא מוצא חן בעיניה מבחינה חיצונית, אבל היא היתה מאוהבת. אחרי שלושה חודשים הוא הציע לה נישואין, אבל דיבר כל הזמן על זה שהוא רוצה לנסוע אחרי החתונה לארה"ב כדי ללמוד, להתפתח.

„רותי התלבטה קשות. היא לא רצתה להשאיר את אמה לבדה (היא בת יחידה ואביה נפטר זמן מה לפני כן). כמו כן היו לה הרבה נימוקים הגיוניים נגד נישואים הכרוכים בנסיעה לחו"ל. היא אמרה: 'אולי לא אסתדר איתו בארץ זרה ואני לא מכירה שם אף אחד. הוא ילמד ואני אצטרך לפרנס אותו. הוא לא אחראי, איך אפשר לסמוך עליו'.

„כל מה שאמרה היה סביר, אבל לא הסתדר עם הרצון העז שלה להתחתן. בקיצור, היא דחתה את הצעת הנישואין. הבחור נסע לאמריקה ובתחילה טילפן משם הרבה. אחר כך פחתו הטלפונים ולבסוף הודיע לרותי שהוא הכיר בחורה שהוא עומד להינשא לה. רותי היתה המומה. איך הוא יכול?! אמרה, הוא הרי אוהב אותי! אחר כך התחילו הדיבורים המרירים: אי אפשר להאמין לגברים, הם לא בסדר. רותי בת 35 היום, עדיין רווקה, חיה לבד בדירה שכורה, מנסה לעבוד על עצמה כדי לשנות את תבנית התייחסותה לגברים ולחתונה".

המקרה של רותי, אומרת מילכה למדן, הוא קלאסי. כמו אצל הרבה רווקות אחרות, גם אצלה, חוזר על עצמו התהליך הריגשי הבא: להיטות להינשא – דחיית הצעת הנישואין – מרירות על שהדחיה נתקבלה אצל הגבר. ■

תלמה אדמון

(המשך מן העמוד הקודם)

נה. לגברים יש יותר אפשרויות בחירה בין נשים. הם נוטים פחות להתחייב כלפי אשה מסויימת ונוטים יותר להתגרש".

לדעתה של אנט בארן, עודף הנשים אינו רק אספקט של חוסר איזון מספרי בין נשים וגברים. "יש לנו דור שלם של גברים שרוצים להשאר ילדים. שאינם רוצים באחריות של להיות גבר. תהליך ההתבגרות אצל גברים נמשך פעם עד גיל 30. כיום הוא נמשך עד גיל 40. בו בזמן, יש לנו נשים שלמדו לדאוג לעצמן, שהפכו למעשה להיות גברים בעצמם. החלקים אינם תואמים. נוצר עיוות.

בוגרת, משוחררת, עצמאית

מיפנה זה בציפיות ובהתפתחות גרם לתופעה נוספת במחול בין המינים, אומרת בארן. "אני סבורה כי זה משהו שקרה כאשר האשה הופכת בוגרת, משוחררת, עצמאית, כאשר היא לומדת לדאוג לעצמה. אם היא מצליחה לעשות כן, היא אינה כה סובלנית, או מוכנה לקבל כל צורה של מערכת יחסים. היא לא תתמסר כל כך בקלות".

"זה לא שהן אינן רוצות להינשא", אומרת מלודי אנדרסון, המטפלת בנשים באמצע החיים ומעלה. "הן פשוט לא רוצות להינשא לגברים שגודלו עם השקפה שתפקידה העיקרי של האשה הוא לטפל בהם, הגברים, ובצרכיהם הרגשיים.

"נשים רוצות להנשא לשווים להן", היא אומרת, "הן אינן רוצות להינשא לילדים". אותן נשים, אומרת אנדרסון, מצפות ליותר משום שהן אינן אותו מבוגר ילדותי ותלותי.

ואולם נישואין אינם הכל. להפך, אמרה רוסאלינד באנט, פסיכולוגית ממסצ'וסטס. ההנחה שאם את נשואה – את מאושרת היא מגוחכת. הביטו על כל הנשים שמתגרשות. אם את מחפשת מישהו כדי להפוך לשלימה יותר, את בכיוון הלא נכון. איש לא יהפוך אותך לשלמה.

"אם הן תשתמשנה בטיפול בצורה בריאה – הוסיפה בארנט – יהיה זה על מנת ללמוד לקבל את מה שיש להן ולהפיק מכך את המירב. אם את מחפשת כל הזמן את מה שאין לך, אם את מבטלת את ההווה מפני העתיד, את פשוט הורסת את חייך".

ליאושן של הנשים הבלתי נשואות והמחפשות מירשם, לבעל או לחיים מאושרים לבר, אין תרופת פלא. "טיפול פסיכולוגי הוא זרז, אך בשום פנים ואופן אינו תרופה לכל", אומרת קארן דראק, רעייתו של קן דריאק, העובדת עמו. "לשום מטפל אין מטה הקסמים בכיסו. עליך להשתנות. אינך יכול לבקש מהמטפל לעשות זאת עבורך.

"טיפול הוא עבודה קשה – היא מוסיפה – אם את באמת רוצה להשתנות, לבוא במגע קרוב עם מה שהפך אותך להיות מה שאת".

"וכאשר גברים ונשים פונים למטפלים, שיעזרו להם להבין את עצמם או לשנות את מעמדם כיחידים, עומדים המטפלים בפני דרישות חדשות", אמר פייר מורנל, "למטפל יש היום תפקיד שלא נצפה מראש".

כיום העניין הוא מבוך. "אני יכולה לשאול את כל השאלות", אומרת ג'ניס ליברמן "אך התשובות אינן בידי".

לאן יגיעו פני הדברים – אין איש יודע. אך חישבו על סוף שנות ה־60, ולאן הגענו מאז. נראה שקצב השינויים היו הוא אף מהיר יותר.

הדברים ישתנו – אמר מורנל – אין ספק שישתנו. ■

תאמצו אותי, בבקשה!

(המשך מעמוד 9)

איש בן שלושים ושבע מבקש שיאמצו אותו. לא בדיחה. אולי זה היה נשמע טוב יותר לו היינו אומרים 'מבקש בית חם'. אנשים חמים במיוחד שיוכלו להעניק לו מסגרת מהסוג שמעולם לא היתה לו. ארוחה ביתית חמה. מקום לחזור אליו בסיומו של יום עבודה. יצירת תנאים לשיקום אישי ונפשי. נקודת זינוק לחיים של בוגר.

במסגרת סימפוזיון לעניני אימוץ שהתקיים לפני שבועות אחדים באוניברסיטה העברית בירושלים, הירצה פרופ' אלברט ג' סולניט (מביה"ס לרפואה באוניברסיטת ייל) את התיזה שלו שעיקרה "ver too late" [illegible]". איש לא שאל אם התיזה כוללת גם כאלו שעל פי גילם הכרונולוגי הם כבר מזמן לא ילדים. אבל איש לא הטיל ספק בכך שחסכים נפשיים אינם דבר העובר עם הגיל. אנשים מתבגרים, אך לא בהכרח מתגברים.

אם לדבר על המקרה, במונחים של תופעה חברתית, הסיפור הזה מתאר תסריט מאד אפשרי המבוסס על גורל רע עם טפול לא נכון של הממסד. המסקנה בלתי נמנעת: כשמוציאים ילד מבית הוריו על רקע של הזנחה פושעת, יש למצוא לו בית חלופי.

המיקרה הוא משה ש. עכשיו כבר ילד גדול. בריא מדי בשביל בית חולים. חולה מדי בשביל לחיות לבד. מבוגר מדי בשביל להיות מטופל על ידי החברה. בין הכסאות.

מחפש בית חם. לעולם לא מאוחר. אפשר לפנות אלינו למערכת. את הפניות אנו נעביר לטיפולה של הפסיכולוגית הפרטית שלו. ■

להפטר משומן ולהיות רזה זה לא בשמיים

כמה נעים להרגיש — גוף רענן וגמיש!!
צוות של רופאים ודיאטנים בעלי ידע ונסיון רב בנושא התזונה הבריאה, יבנה עבורכם תוכנית אישית, להורדת משקל עודף בדרך קלה ומהירה. את ההתאמה האישית מבצעים באופן מדעי ובפיקוח רפואי. הצוות מיישם את השיטות הבדוקות ביותר, תוך שימוש במזונות טבעיים ועל־פי ידע שנרכש במחקרים אמריקאים וישראלים עדכניים

לרזות מבלי לרעוב!
התוכנית מתחשבת בנתונים אישיים רבים ומפורטים ביותר – מבנה גוף, אורח חיים, מצב רפואי, מאכלים שאתם אוהבים / שונאים / אלרגיים להם. השיטה מותאמת לסדר היום שלכם ואפילו לארוחות במסעדות. תוכלו לאכול מזונות שאתם אוהבים – וגם לרזות. מצורפים גם מתכונים להכנה עצמית

הדרך הבדוקה והנכונה — להקל עליך!
קיימות גם תוכניות אישיות מיוחדות לנשים אחרי לידה, לסוכרתיים, לצמחונים ולזקוקים לדיאטה עקב מחלות וניתוחים (ללא תשלום נוסף)

הרזיה ויותר!
בהגיעכם למשקל הרצוי תוכלו לקבל תוכנית אישית חדשנית לשמירת משקל תוך הקפדה על תזונה מאוזנת ונכונה.

איתנו תצליחו!
אם ניסיתם ולא הצלחתם עד כה — איתנו תצליחו!
ללא שום תכשירים ותרופות, ללא מפגשים שבועיים מחייבים, ללא תפריטים שמודפסים מראש ונשלחים לכל דורש –
אלא בדרך האישית, המדעית, הבטוחה והנכונה:
אין מה להפסיד מלבד קלוריות מיותרות
והרווח הרגשה טובה וקלילה, מראה בריא ותחיכי – זה שווה להתקשר ומיד!

לפרטים נוספים ולקבלת שאלון הרשמה חינם,
טלפנו: 770 63 54-03
או פנו בכתב: "טלאקס בע"מ – מחלקה רפואית" בן יהודה 185 תל־אביב 63473.
נא לשלוח לי, חינם הסבר + שאלון על התוכנית "להדוף משקל עודף"
שם ______ כתובת ______ מיקוד ______
מעריב 18.2.87

קרית הנופש והספורט בת ים (הקאונטרי)
מבצע מחירים מיוחד לעונת המינויים 1987-8
במחיר של בילוי סוף שבוע...
365 ימים של בריאות ספורט והנאה לכל המשפחה

להנאתכם:
■ שתי סאונות - יבשה ורטובה
■ 3 בריכות שחיה אחת מחוממת לתקופת החורף
■ חדר כושר ואולם ספורט
■ חדר וידיאו ומשחקים שקטים
■ מגרשי טניס
■ מגוון חוגי תרבות וספורט
■ תחבורה נוחה למקום
■ חניה בשפע ועוד..ועוד...

לנרשמים עכשיו
בונוס מיוחדו
לנרשמים עכשיו - תחילת תקופת המנוי תיחשב מיום ההרשמה במקום מ-1.5.87.

פרטים והרשמה במשרדי הקריה במשך השבוע.
בימים א׳ ב׳ ג׳ ד׳ בין השעות בבוקר 8.00-13.00 אחה"צ 16.00-18.00,
בימים ה׳ ו׳ יהיה המשרד פתוח בבוקר בלבד
טלפונים 03-5511246, 03-5519561
אוטובוסים 17-2, 8, 40, 42, 18, 26 אגד 1 - 86, 92

מתנה שאינה נגמרת

30% הנחה
על כל ספרי הספריה לעם ואופקים של עם עובד

לדוגמא
קופסה שחורה
עמוס עוז
בריכה רגילה ~~16.90~~ 8.60 ש"ח
כריכה קשה ~~17.70~~ 12.40 ש"ח

30% הנחה
על מבחר של ספרים בנושאים שונים ומגוונים בהוצאת:
ff faber and faber
לדוגמא:

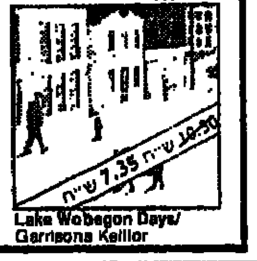

Lake Wobegon Days/ Garrisons Keillor

תן במתנה ספר בהנחה

פינת המציאות
מבחר ענק של ספרים בנושאים שונים במחירים מצחיקים

התזמורת הפילהרמונית הישראלית 50 שנה
ציורים: רוס
חמישים שנות התזמורת הפילהרמונית הישראלית מטוסקניני והוברמן דרך גלריית המוזיקאים השזורים בהיסטוריה של התזמורת, כפי שהם משתקפים בקריקטורות של רוס
~~14.80~~ ש"ח — .10 ש"ח

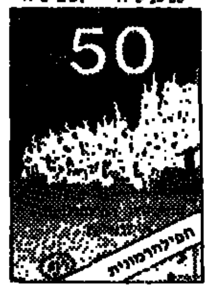

חיוג אל השאול
ג'ון לה קארה
ארתור פיאן איש משרד החוץ ירה בעצמו וזאת לאחר "שיחה שגרתית" עם אחד מאנשי שרות הביטחון של הוד מלכותה. איש הביטחון ריא"ל אחר מניעיו ג'ורג סמיילי שמעלליו מתוארים במומחיות רבה ע"י ג'ון לה קארה
~~22.60~~ ש"ח 15.80 ש"ח

לצוד פרפר קסום
ורדה רזיאל (ויזלטיר)
רשימות העוסקות באופן מקורי בנושאים עסיסיים כאהבה, חברות, המשיכה אל הבלתי מושג, בדידות ויחיחוף, בזבוז, עצלות, התמכרות, התפרפרות, ולהישאר עם טעם של עוד
~~16.90~~ ש"ח 11.80 ש"ח

מין בראש פתוח
ד"ר אורי ורניק
קובץ מקורי של שאלות ותשובות בנושאים כגון בעיות תפקוד ושגרה במין, אבדן חשק, בעיות באורגזמה, ביישנות ומתירנות, התגוננות ומניעה של אלימות מין ועוד
~~16.90~~ ש"ח 11.90 ש"ח

אנציקלופדיה שימושית לריפוי טבעי
עורך מארק בריקלין
אנציקלופדיה העוסקת בריפוי בעזרת הכוחות הטבעיים הצפונים באדם, ומסבירה כיצד יכול הגוף להבריא את עצמו ללא סמים ותרופות
ספר שנכתב בידי טובי הרופאים והמרפאים בעולם
שני כרכים
~~53.00~~ ש"ח — .35 ש"ח

אהבה אמיתית
דליה רביקוביץ
ביד עדינה ורגישה רוקמת המשוררת דליה רביקוביץ ספר שירים נוסף
פרס ביאליק
~~11.30~~ ש"ח 7.90 ש"ח

בראש השונית
משה דור
מבחר שירים 1954-1986 מבחר יצוגי ראשון של שירי אחד מחשובי יוצרית של השירה העברית החדשה. בתבנית גוף שירתו של משה דור מתמזגים הארץ והאדם, תמורות הזמן והוויית היחיד והכלל לפסיפס מקורי, ונרתק
פרס ביאליק
~~17.00~~ ש"ח 11.00 ש"ח

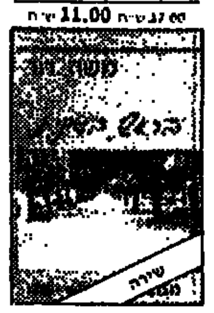

S.O.S - סאן אנדריאס
אליסטר מקלין
אלוף עלילות המתח מולין אותנו במימי נורבגיה, בה אורבות לאנית בית־החולים "סאן אנדריאס" הבלתי חמושה, צוללות גרמניות, וכו בזמן מבונעים בה מעשי חבלה מסתוריים
~~24.00~~ ש"ח 15.80 ש"ח

Ladder of Angels
מדלן ליאנגל
65 ציורי צבע שנעשו על ידי ילדים, המתארים את סיפורי התנ"ך השונים, ומלווים את סיפורי התנ"ך כפי שעובדו על ידי מדלן ליאנגל
~~7.90~~ ש"ח 3.90 ש"ח

Josephus — The Jewish War
מלחמות היהודים ברומאים שליטי העולם דאז, והמאבק הטרגי של היהודים על עצמאותם כפי שמתוארים ע"י אחד ההסטוריונים הגדולים והשנויים במחלוקת של אותה תקופה.
פורמט מהודר
~~105.~~ ש"ח — .55 ש"ח

Israeli War Machine
Ian. V. Hogg
ההסטוריה של צה"ל מתחילתו ועד היום, דרך מבנה צה"ל וסקירת חילותיו השונים, תיאור ציודו של צה"ל ההתפתחות הטכנולוגית המלווה אותו ותאור המלחמות בתן העמידה למיבחן מכונת המלחמה הישראלית
~~17.90~~ ש"ח 12.50 ש"ח

המבצע בתוקף: 6.2.87-5.3.87 הספרים שבמבצע עד גמר המלאי

ספרים זה סטימצקי

חידוש

תלמה הדר

ספורט לעצלנים

טיפול להמסת שומן־יתר? יש דבר כזה. תחילת ההמצאה היתה מקרית, כרגיל, בשעת הכנת ספורטאים למשחקי האולימפיאדה. המכשיר המסחרי אשר פותח מאז בגרמניה – עתה בישראל.

יעל שרז ואילן פולקובסקי. 12 טיפולים – 5 ס"מ.

יש מי שזוכר את יעל שרז בתור זמרת, חלק מ„רביעית השעות הקטנות" בצפת; יש מי שהולך יותר לאחור וזוכר אותה כמלוות שיירות בדרך לירושלים. כן, 1948. מי שהיו לו עניינים עם בית החולים תל־השומר עשוי לזכור אותה כאשת יחסי־הציבור של המקום, שפעלה שם תשע שנים. צפורי הלילה התל־אביביים עשויים לכורך את שמה בהקמת מועדון הזמר „הפרוטה והירח" במרינה התל־אביבית; מי שחוכב תיירות קצת אחרת עשוי היה לפגוש את שמה, ועתה ככר בשם יעל שרז־פולקובסקי, בשיתוף עם בעלה (מנישואין מס' 3) אילן פולקובסקי, כנציגת החברה הבריטית לשיט בתעלות אנגליה. אחת כמוני, התוזרת לימי הילדות בחיפה, זוכרת אותה כילדה הכי יפה בכתה שלי:

יעל בריגאחיים, שחיינית מעולה ב„מכבי", אחת שהבנים תמיד חיזרו אחריה והיא הותירה לנו את השיירים...

כיום היא אחראית לכך שחלק מיזוערי מנשות הארץ הולכות ו„מתכווצות" בגופן. היא קוראת לכך „להוריד היקפים". יעל עצמה משמשת דוגמה טובה למה שמכשיר חדיש בשם „תרמוויטל" מסוגל לבצע בגוף לאחר חצי תריסר או תריסר טיפולים. גם היא עצמה, ספורטיבית, מוצקה למראה, איבדה מספר ניכר של סנטימטרים מן ההיקפים במספר מקומות בגופה.

שיטת התרמוויטל נוסתה על ידי אחת מחברות מערכת „טגנון". לאחר חצי תריסר טיפולים (משך כל טיפול 60 דקה. המחיר: 30 שקל) ניכר היה אבדן היקפים במתנים, בטן, וירכיים בשיעור של 5־4 ס"מ, בכל מקום. הטיפול היה מלווה במה שיעל מכנה „תזונה נכונה", לא דיאטת־מחץ.

מה עושה התרמוויטל?

ההסברים הניתנים מבוססים על מחקרים קליניים „על יעילות חום עמוק בטיפול בבעיות של משקל־היתר ומחלות התנוונות הפרקים ועמוד השדרה" מאת ד"ר א. מוינה וד"ר ק. רדטקה, וכן על עבודתם של מ. דייפר אזן (ג.מ. מאסון: „טיפול חרשני בשומן מקומי בגוף".

„השורה האחרונה" של המחקרים הללו היא קביעה נחרצת כי שיטת הטיפול בחום־עמוק המיושמת על ידי מכשיר התרמוויטל (הגדרתו: „מכשיר חשמלי לטיפול בשומן מקומי") – היא „שיטה המביאה למעשה בכל טיפול לירידה במשקל ובנפח, כאשר הירידה בנפח בולטת יותר מהירידה במשקל – בתנאי שהפציאנטית שומרת על הוראות הדיאטה. תופעת לוואי יחידה היא מצב של חולשה ב־25% של המקרים שנבדקו, אשר ניתן להתגבר עליהם".

מסקנות אחרות המובאת במחקרים: „ניסויים בחיות ובבני־אדם הוכיחו כי על־ידי הרחבת כלי הדם באמצעי חום־יתר – ומכאן ההגברה של מחזור הדם – ניתן להביא לסילוק־יתר של שומנים... אם החולה נתון, כדי מן הטיפול, למשטר של דיאטה דלת־קלוריות תוצאות הטיפול משתפרות באורח ניכר... הנשים המטופלות מרזות בעיקר באזור הירכיים, בעוד שהגברים המטופלים מרזים בכל האזורים באותו יחס".

היסטוריה קצרה: לפני כ־8 שנים טיפלו בגרמניה באתלטים אולימפיים בשיטת חום־עמוק („אינפרא־רד") לצורך ריכוך שרירים לפני תחרויות במסגרת אימונים. באורח בלתי צפוי נתגלה שם כי הספורטאים „מורידים בהיקפים". ואז החלו לעבוד על פיתוח מסחרי של המכשיר הקרוי כיום תרמוויטל. המכשיר פועל ומופץ בעולם מזה שלוש שנים. לישראל הוא מיבוא מגרמניה מזה שמונה חודשים על ידי אילן פולקובסקי. ו־ המכונים פועלים בתל־אביב, חיפה, כפר־סבא, נתניה ובני־ברק.

פעולת התרמוויטל עשויה לשכך במידה מסויימת גם כאבי־גב. היא גם פעולה מרגיעה (זמנית) ועשויה לסייע בהסדרת פעולת העיכול.

(המשך בעמוד 50)

„זה עלול לגרום להתייבשות"

אסתר גונן, לשעבר מפקחת ארצית בנושא תזונה ודיאטה במשרד הבריאות והיום מנחה בנושא, מאשרת שעליית חום הגוף מגבירה חילוף חומרים בסי־סי, אבל האדם צריך להיות חולה לצורך העניין: „פעולת התרמוויטל גורמת בעצם לתופעה פתולוגית בגוף, שעלולה לגרום להתייבשות ולתופעות אחרות בלתי רצויות. כל טיפול שנוגד מצב פיזיולוגי תקין של הגוף מצריך בדיקות קליניות".

גונן, שהרבתה לבקר בבתי חולים ולקחת חלק בכנסים מדעיים, תוהה מדוע התרמוויטל, שאמור לדברי מפעיליו להשפיע על פעולת חילוף החומרים, אינו מופעל במחלקות מטבוליות ופותר את בעיית המאמץ ואם אמנם פותח ונוסה בתנאי מעבדה מבוקרים ואחר כך בבתי חולים, מדוע לא הוצג בכנסים ובפרסומים מדעיים? „עובדה, שגם מפעילי התרמוויטל מתנים את השפעתו בדיאטה, שכן לרזות אפשר רק באמצעות דיאטה נכונה ופעילות גופנית". ■

אולגה רז. רק איבוד נוזלים.

„אין כל הוכחה מדעית"

גם אולגה רז, מנהלת המחלקה לדיאטה ולתזונה בבית החולים „איכילוב", סבורה שפעולת התרמוויטל גורמת אך ורק לאיבוד נוזלים. „חילוף החומרים הוא תהליך פנימי די בסיסי ואין כל הוכחה מדעית שטיפול במכשיר זה אכן מזרז אותו. גם הגברת זרימת הדם, לבד משיפור ההזנה של אותו אבר בגוף, איננה גורמת לירידה במשקל". ■

דליה ניר. „למה זה לא קורה בים המלח?"

„הייתי מגהצת אותם פעמיים"

„אם אפשר היה לרזות בעזרת תרמוויטל הייתי ממציאה מחבת גדולה ומטגנת בה את האנשים או מגהצת אותם במגהץ חם פעמיים ביום", אומרת דליה ניר, מומחית בעלת שם לדיאטות.

„להמיס תאי שומן בגוף אפשר אך ורק על ידי דיאטה, או ניתוח פלסטי ולא על ידי שום גורם חיצוני", היא קובעת. לדבריה, זרוז פעולת חילוף החומרים בגוף אפשרי על ידי לקיחת תרופות, או הרזייה שגורמת להמסת שומן סביב הבלוטות, אך לא על ידי חימום הגוף: „נשים חולות פסוריאזיס נחשפות בים המלח לחום של 40 מעלות ואינן מרזות בגרם, הן רק מאבדות נוזלים".

התרמוויטל מסייע להקטנת ההיקף, מטעימה ניר, מפני שהוא מארה את הנוזלים סביב התאים השומניים, אך זו אשלייה לטווח קצר. חידוש אספקת הנוזלים מחזיר את היקף אברי הגוף למימדיהם הקודמים. עם זאת, היא מוסיפה, בניגוד לסאונה הגורמת לאיבוד נוזלים כללי, השפעת התרמוויטל היא מקומית ולכן מסוכנת פחות. ■

מוסף פרסומי מיוחד

טפוח החן והיופי

הפקה: שיווק מוספים מיוחדים בעתון מעריב – זאב ויזל, עפר גל טל' 333107/087 (03)
אחראית הפקה – תגית תגורי; עריכה עתונאית – אורי אלוני, אברי רביב; צילומים – ג'קי מתתיהו; מערכת – רויטל רובינשטיין, דינה מאור, דוד אייזיק.
עצוב ועריכה גרפית: סוזנה רובוטוס; ארגון הפקה: סימה בללי.

דברים המרחיבים דעתו של אדם

"אשה נאה, כלים נאים ודירה נאה מרחיבים דעתו של אדם". כך שנו רבותינו, וידעו מה ששנו. לדירה הנאה כבר הקדשנו לא מעט מוספי בנייה, הכלים הנאים זכו למוספים ממוספים שונים. עתה הגענו לאשה הנאה...

טיפוח החן והיופי – שנותיהם כשנות האדם. חפשו במקורות ובספרי ההיסטוריה ותראו. בדורנו הם זוכים למשנה חשיבות. משנה חשיבות – משום שהחיים המודרניים מחייבים יותר. משנה חשיבות – משום שהקידמה האנושית פתחה ופיתחה אפשרויות נוספות גם בתחומים אלה.

המחקר המדעי המודרני הביא לפיתוחם של חומרים ותכשירים חדשים, ועם זאת דווקא בתחום זה גם תנועה של "חזרה אל הטבע". שנים אחרי שעדשות המגע פתרו את בעייתם של "קצרי רואי מתביישי משקפיים" יש גם בנושא כאלה "החוזרים בתשובה" אל המסגרות והעדשות. אך אלה גם אלה צעדו דורות קדימה: עדשות מגע רכות, מסגרות משקפיים מעוצבות בעיצוב חדשני ונאה, עדשות רב־מוקדיות. עולם אחר, ויפה יותר...

תופעה חדשה נוספת: טיפוח החן הגברי. לא רק אפטר־שייב. מי־קולון ודיאודורנטים גבריים הם כבר חזיון היסטורי. הגברים המקדישים זמן לטיפוח עצמי הם אולי הגדול בנצחונותיו הסמויים של הפמיניזם. קראנו כבר פרסומת שקראה לגברים לבקר במכון יופי, לקבל טיפול פנים, להיראות יפה יותר. אין לי מידע כמה נענו למודעה זו, אך עצם פרסומה הוא תופעה מעוררת – כמעט כמו קרם לחות טוב...

"תעשיית היופי" מגלגלת מיליונים – במוצרים, בטיפולים, בפיתות, בפרסום. והעם רואים ונהנים – ובדין. אך כאן מקומה של האזהרה: הנהייה אחר היופי, החיפוש אחר פתרון לבעיות מעיקות בתחום זה והיותנו כולנו הדיוטות בכל מה שקשור למירב ההצעות המפתות הקורצות לנו פותחות את הפתח גם לשרלטנים, מוכרי אשליות, יצרני מים קדושים לכל המכאובים. עצתנו לכך: בידקו עם מה ועם מי יש לכם עסק, אל תתפתו לזרים, לשמות לא ידועים, למחירים זולים. יש מבחר גדול של יצרנים ונותני שירות בעלי מוניטין, הראויים לאמון. העדיפו אותם. איכות ירודה או טיפול מקצועי עשויים, לפחות בטווח הקצר, להרחיב את כיסו של מישהו, אך אשה נאה באמת מרחיבה, כאמור, דעתו של אדם...

סאן קלאב
שיזוף לענין בעשירית הזמן
בהשגחת אחות מוסמכת.
שיזוף אחיד לכל הגוף מבלי להסתובב.
מחיר 15 ש"ח.
דיזנגוף 92 (צמוד למזרקה) ת"א טלפון 259579

„נימפה" ו„דונה" – תחבושות היגייניות עם כל היתרונות החשובים

הנושא האינטימי של תחבושות היגייניות זכה בשנים האחרונות לחידושים ולהתחדשויות. יש שינויים באיכות, בגודל, בצורה. מה שהיה פעם אמצעי מסורבל ומכביד הוזר להיות שיטה נוחה ויעילה לשמירת ההיגיינה הנשית בתקופת המחזור. עם זאת גם בתחבושות ההיגייניות המודרניות יש טובות פחות ויש טובות יותר. ולבד מן האיכות קיימת, כמובן, גם שאלת המחיר. מוצע לכן לבדוק את שני אלה כאשר בוחרת את „התחבושת שלך".

„נימפה – הטובה בין הטובות"

תחבושת טובה נבחנת בכמות החומר הסופג ובאיכותו, בשיטת ובטיב ההצמדה לבגד התחתון וכן בסגולות ובמבנה העטיפה. בכל המבחנים הללו נותנת התחבושת „נימפה" את הפתרון האידאלי, ותכונותיה עושות אותה לטובה בין הטובות: כמות אופטימלית של חומר בעל כושר ספיגה גבוה מבטיח ספיגה מירבית. פס ההצמדה שלה לבגד עשוי חומר מוקצף מיוחד המבטיח הצמדה נוחה ומונע את הנזקים ללבוש (שנגרמים לעיתים ע"י תחבושות בהן נעשה שימוש בדבק לאותה מטרה). העטיפה עשויה בד בלתי אריג המעניק מגע נעים עם עור הגוף, וכן משולב בתחבושת ניילון המשמש למניעת „דליפות" – אבטחה כפולה של ממש למניעת אי נעימויות...

את ה„נימפה" אפשר להשיג בשלוש מידות: רגיל, „מיני נימפה" (לנערות) ו„סופר נימפה" (לנשים יולדות ולמחזור חודשי עם דימום חזק במיוחד).

דונה – במחיר מפתיע

למי שמחפשת תחבושת היגיינית טובה במחיר נמוך מומלץ לעשות היכרות עם „דונה" – תחבושת שמצטיינת בכושר ספיגה גבוה. הצמדתה לבגד התחתון נעשית ע"י שלושה פסי הדבקה רחבים, מה שמבטיח את קביעתה במקום, ללא „החלקות" (הגורמות אי נוחות ואי נעימות...) וגם בתוכה משולב ניילון למניעת ה„דליפות".

מה שמפתיע ב„דונה" הוא המחיר הנמוך, אריזה בת 20 תחבושות תעלה לך 1.70 ש"ח בלבד, כולל מע"מ (המחיר לקמעונאי: 1.10 ש"ח)

„נימפה" ו„דונה" מיובאות ע"י סלזופלסט, רח' המגשימים, ק. מטלון פ"ת, טל' 9221186(03)

עדשות זה עניין רציני, במבט לטווח ארוך

כשמדברים על משקפיים ועל עדשות מגע, כדאי לדעת שעדשות יקרות עלולות לגרום לעין לא פחות נזק מאשר עדשות זולות – אם לא הותאמו באופן מקצועי. יהודה לוי, מוותיקי האופטומטריסטים בתל־אביב, ממליץ על כמה כללי זהירות בעניין הזה.

יהודה ש. לוי לא מאשים אף אחד שחושב שאופטומטריסטים „עובדים על אנשים בעיניים". וכי מה יכול לחשוב לקוח פוטנציאלי, שעושה סקר שוק ומגלה כי אופטומטריסט מסויים דורש ממנו בדיוק כפליים עבור אותו זוג עדשות־מגע שהציע לו אופטומטריסט אחר? יהודה לוי, אופטומטריסט מדופלם, רק אומר: „לפני שמישהו מוציא כסף על משהו שקשור בבריאות, כדאי שיחקור גם מעבר לדברים שאפשר לראות בעין..."

במלים פשוטות הוא מתכוון להסביר כי אופטומטריסט בעל הגינות וידע מקצועי איננו סוחר, שתפקידו „למכור משקפיים". אופטומטריסט מיומן הוא זה הבודק את הלקוח, מייעץ לו איזה משקפיים או עדשות כדאי לו לרכוש וממשיך לעקוב אחרי הסתגלותו למשקפיים, גם אחרי הקנייה.

היום – אומר יהודה – ניתן להתאים עדשות מגע כמעט לכל בעייה ראייה. אולם חשוב לתת את העדשה האיכותית ביותר. באמריקה, למשל, מייצרים עדשות מגע בייצור־המוני, ובהתאם הן גם זולות יותר. עדשות מגע אירופאיות לעומת זאת מיוצרות באופן אינדיבידואלי, ולכן הן איכותיות יותר.

„אבל אין להסיק מכך שלכל אדם רצוי לתת עדשות מגע. ישנם לקוחות שמסיבות שונות כדאי להם יותר להשתמש במשקפיים הרגילים ואני ממליץ בפניהם על שימוש במשקפיים. למרות שיותר „כדאי" לי למכור עדשות מגע".

מאחורי יהודה נסיון של יותר משלושים שנה במקצוע ורבים מכירים את החנות שלו, ברחוב פרישמן 75 בתל אביב, הפתוחה מ־9 בבוקר עד 6 בערב, שחלון הראווה שלה מעוצב בקרנית עגולה. על כסא הבדיקות שלו עברו כבר אלפי לקוחות, והוא מסוגל לשרטט דיוקן של „מקרה עין" ממוצע:

„הלקוח הטיפוסי הוא זה שנכנס לחנות, שואל על מחירי עדשות ומשקפיים, על צורת הטיפול הצפוי לו, על משך הטיפול וכמובן על המחיר. כך הוא עושה אצל כמה וכמה אופטומטריסטים, עד שהוא מגיע להחלטה באיזה מהם יבחר. ללקוח כזה כדאי לייעץ שלא יתפתה לקנות טיפול אצל מי ש„מוכר משקפיים" אלא אצל אופטומטריסט מוסמך. הוא יודע לקבוע, באופן מקצועי, איזה משקפיים להתאים לו.

„עדשות יקרות עלולות להזיק לעין בדיוק כמו עדשות זולות. ה„קונץ" הוא לדעת לשדך את העדשה הנכונה – לעין הנכונה".

מכון לאופטיקה ועדשות מגע
יהודה ש. לוי אופטומטריסט ח.א.א.ו.
ת"א, רח' פרישמן 75, טל' 245536, 222287

איכות וחידושים ששומרים על עינייך

סמל האיכות צייס ZEISS החרוט על עדשות ומסגרות משקפיים הוא ערובה לאיכות המוצר. בתחום בו חשובים הדיוק והאיכות לשמירה על בריאות העיניים.
פיתוחים חדשניים והדיוק בייצור, הם המאפיינים את מוצריו של מפעל ZEISS המערב גרמני.
החידוש האחרון בתחום זה הינן עדשות רב־מוקדיות משופרות המאפשרות ראייה ברורה לכל המרחקים, מקריאה, עד מרחק ללא קו ביניים מפריד.
איכות המוצר בולטת כמובן, גם במסגרות של צייס, השומרות על מראה חדש לאורך שנים, גם כאן יש חידושים : „כריות" רכות בגשר המשקפיים המבטיחות נוחות מירבית.

להשיג בחנויות האופטיקה המובחרות ברחבי הארץ.

ZEISS — הטוב ביותר לעינייך

כפטריות אחרי הגשם, כן צצים מדי יום ביומו „מכונים" לעדשות מגע. הקשר בין העוסקים בו לבין מומחיותם רחוק מן האופק. מסיימי קורסים מזורזים לאופטיקה והשתתפות בסמינריון של מספר ימים או שבועות הופך אותם ל„מומחים" לעדשות מגע.

מאחר שבארץ אין חוק לאופטומטריה, יכול כל אופטיקאי או סתם סוחר ממולח לאמץ לו מוכר בחנות משקפיים או אסיסטנטית במכון לעדשות מגע ולפתוח יחדיו עסק גדול ומשוכלל בציוד החדיש ביותר להתאמת עדשות מגע ובעזרת פרסום מאסיבי ומחירים מגוחכים לקבץ סביבו לקוחות תמימים כפי שאמנם כבר קרה הדבר לא מזמן ופורסם באמצעי התקשורת ובמגזין „כלבו־טק". לכן אני ממליצה לפנות לאופטומטריסטים מוסמכים, או לפחות בעלי אישור ממשרד הבריאות כדי לא ליפול בפח. עיניים יקרות מדי מכדי שתפקיר אותן. פנה לאחד מחברי רשת „אורית" לקבלת מידע בנושא עדשות המגע. לא רק ציוד משוכלל מצוי בידי חברי הרשת אלא מפעילי הציוד ומתאימי עדשות מגע הם בעלי ידע רב ברמה בינלאומית העוסקים במקצוע זה שנים רבות ומכירים היטב את סוגי העדשות הקיימות.

אצל חברי „אורית" יותאמו עדשות המגע בהתאם למבנה העין ולא כמו במכונים אחרים שבהם יתאימו לעין את עדשות המגע המצויות ברשותם או המיובאות על ידם.

לא רק התאמת עדשות המגע חשובה. חשוב יותר לדעת לפתור בעיות הנוצרות עקב הרכבה לא שונה, כאשר אלה מתעוררות. כאן ניתן להכיר בבעל המקצוע האמיתי. בשעת בעיה לא תמתין בתור של שבועיים אלא תטופל מיד בצורה המקצועית ביותר. הנהירה למכונים גדולים, הולכת ופוחתת. גם הישראלי חכיר בעובדה שעדשות מגע מתאימים במכון לעדשות מגע שבו מצוי תמיד אותו מומחה שטיפל בך בעבר ויטפל בך בהווה ובעתיד. עבר הזמן בו חשב הישראלי שמחירים זולים הם השיקול הראשוני בהחלטתם, לאחר ששמעו על בעיות שונות אצל רבים שהלכו למכונים גדולים שבהם, בכל פעם, מטפל בהם אופטומטריסט או לסירוגין „אסיסטנט".

עתה הגיעו למסקנה שיש לחזור למכון הפרטי והטיפול האישי. חשובות לנו יותר עיניים בריאות וטיפול אישי וקבוע מאשר אחוזי הנחה. הרי בסיכומו של דבר מדובר בעיניים שלנו. כל חברי „אורית" העוסקים בעדשות מגע הם בעלי מכונים לאופטיקה ועדשות מגע. במידה ולא ידעת בידך להרכיב עדשות מגע בגלל סיבות אוביקטיביות, תוכל באותו מקום להתאים לך גם משקפיים מודרניים וזהו יתרון נוסף.

על כן לא נותר לי אלא להמליץ בפניכם לפנות לאחד מחברי רשת „אורית" לקבלת מידע ופרטים על החידושים בשטח עדשות המגע.

לרגל הכנס השנתי של רשת מכוני „אורית"
„מבצע ייחודי במכוני הרשת"

עדשות ללא ציפוי (השתקפות חזקה).
עדשות עם ציפוי (עין במראה טבעי וראיה חדה).

פתרון לילדים שובבים

עדשות עם ציפוי נגד שריטות במחיר מבצע.

למען בריאות עינייך פנה רק לאופטומטריסטים מוסמכים

החלף את משקפי הביפוקל למשקפיים עם עדשות רב־מוקדיות (VARILUX).
מבצע!!! ציפוי אנטי רפלקס חינם לכל רוכשי משקפיים רב־מוקדיים.

אורית אופטיקה בע"מ

חברי אורית – צפון:
- מיכאל קוצר – הרצל 47, חיפה – 04-665188
- אופטיקה „עין חנץ" – מרכב מסחרי כרמיאל – 04-986872
- אורנה וחיים בלום – נורדאו 21, חיפה – 04-660944
- אופטיקה אבי – בניין לב הגליל טבריה – 067-22851
- „אופטיקה אבי" – בין שאן בנין השקם החדש – 065-87013
- גלבוע חנוך – דרך העצמאות 49, חיפה – 04-642444

דרום:
- אופטיקה „אופק" – רוטשילד 64, ראשל"צ – 03-998022
- „קרנית" – קק"ל 108, ב"ש – 057-77491
- „אורביטה" – בית הפועלים 9, רחובות – 08-454548
- „קרן אור" – רח' הרצל 168, קומה א', רחובות – 08-455766

מרכז:
- מייזנר ישראל – שער הגיא 6, נתניה – 053-24296
- בובר יעקב – שמואל הנציב 13, נתניה – 053-35251
- שיוביץ אופטומטריסטים – הרברט סמואל 71, חדרה – 063-23032
- „אופטיקה דודי" – סוקולוב 47, רמת השרון – 03-403266
- „אורית" – ברודצקי 15, רמת אביב – 03-414007
- „קשר עין" אופטיקה – אבן גבירול 23, ת"א – 03-280243
- מרכז העדשות – מרכז מסחרי רימון ק. אונו – 03-342048
- אברהם סידוב – מרכז מסחרי כפר שמריהו – 052-77330
- שרל בי – אלנבי 53, ת"א – 03-284911

בשורות טובות לעור פנייך

הפרוקולאגן הוא המוצר מס' 1 של אולטימה II, למלחמה בהזדקנות העור. הפרוקולאגן, שפותח במעבדות „רבלון", מצטרף אל שורה של מוצרים שנועדו להקנות לך עור רך יותר, רענן יותר וחלק יותר.

clean and clear

פרוקולאגן

את הרי יודעת, כי לא ניתן למנוע לחלוטין את תהליך הזדקנות העור. אולם כדאי לך מאד לדעת, שכיום ניתן לעכב את התהליך הזה, באופן משמעותי. הגיל עושה את שלו, אולם המוצרים הקוסמטיים המכילים קולאגן, עושים לגיל חיים קשים. הם משיבים לעור את אותו חומר מופלא, שהוא המרכיב העיקרי בבנייתו. החומר המצוי בדרמיס (שכבת העור השנייה) והמעניק לאפידרמיס (שכבת העור העליונה). את הגמישות ולחות הנעורים שלה.

מהו אותו חומר מופלא, שבמעבדות „רבלון" הצליחו לאחרונה להכין ממנו את ה„פרוקולאגן", התכשיר המחזיר את הרעננות לעור הפנים? הקולאגן מצוי בעור בשתי צורות: קולאגן מסיס וקולאגן בלתי מסיס. היחס שבין שני מצבים אלה, יקבע את מראהו החיצוני של העור. בצורתו המסיסה מהווה הקולאגן ריפוד־נוזלי לשכבת העור החיצונית ומעניק לה יציבות ורעננות. העדר קולאגן מסיס, גורם להתייבשות העור ולהופעת קמטים.

כדאי לך עוד לדעת כי את קצב הזדקנות העור, קובע לא רק קצב הפיכתו של הקולאגן המסיס לקולאגן בלתי מסיס, אלא גם סיבות חיצוניות אחרות, כמו תנאי מזג אוויר קשים. קרינה ישירה של השמש על העור ואפילו מחלה פיזית או מתח נפשי. כל אלה הם אויבי העור. לכן, במשך שנים, חיפשו מדעני „רבלון" תשובה יעילה לפגעים אלה. הם הגיעו לתשובה לאחרונה, עם ה„פרוקולאגן".

התכשיר החדש, המתבסס על גלוי המולקולה הבסיסית בתהליך הזדקנות העור, עוזר לך להלחם בשבירת הקולאגן הטבעי בעור. כלומר: הפיכתו לבלתי מסיס. ה„פרוקולאגן" מפיק, למעשה, קולאגן מסיס ומזין את העור בקולאגן טרי, שהוא כה חיוני לשמירת רעננותו ויציבותו. אחד היתרונות הגדולים של ה„פרוקולאגן" הוא בהתאמתו לנשים בכל הגילים – מעשרים עד שישים ומעלה.

בגיל 20 כבר פועל ה„פרוקולאגן" כמעכב היווצרות קמטים בפנייך, ועוזר לך לשמר את המראה הצעיר של העור, כפי שהוא כיום. בגיל 40, עם הווצרות סימני גיל בעור, ממשיך ה„פרוקולאגן" להגן עליו ולייצבו, תוכלי להווכח בעליל, כיצד מעלים ה„פרוקולאגן" כמעט לגמרי את הקמטים. בגיל 60, לאחר שעורך ספג כמויות גדולות של קרינת השמש, ה„פרוקולאגן" הוא המגן הטוב ביותר לעורך, לא רק משום שהוא מחזיר לו את הלחות אלא גם משום שהוא מכיל אולטרה ויולט, הבולם את הקרניים הקטלניות.

CLEAN AND CLEAR
נקי וצח

הסידרה המיוחדת של התכשירים לטיפול בעור, מיועדת לגילאי 24 – 13, בעלי עור רגיל, בעייתי או שמן. מטרת התכשירים לשפר את מירקם העור ולהרגיעו. לסייע לבעלי עור הנוטה לפצעי בגרות. הסידרה אינה מכילה שומנים.

CLEAN AND CLEAR – FAICIAL CLEANSING GEL

זהו ג'ל לנקוי עמוק, המופק מצמח הגרניום. הוא אינו מייבש את העור ואינו משאיר שכבה האוטמת את הנקבוביות. הוא מכיל חומרים פעילי שטח מהסוג העדין ביותר, ומבוסס על BETAIN, המשמש לתרחיצי תינוקות.

CLEAN AND CLEAR – FAICIAL MOISTURE LOTION

זהו תחליב פנים המעניק לחות לעור ניספג בקלות ומשווה לעור מראה משיי. התחליב, המגן על העור מפני ההשפעה היבשה של הסביבה – מכיל תמצית בנוג, המנקה ומרגיעה גרויים. מתאים לשימוש בכל שעות היום, מתחת לאיפור או בלעדיו.

CLEAR AND CLEAR – SKIN CLEANSING LOTION

מי פנים מנקים, מחטאים ומרעננים, מרחיקים שומן ולכלוך, שסבון רגיל לא יכול להם. מי פנים אלה יעילים ביותר. הם מרעננים ומכווצים את נקבוביות העור, עור שמן, בעייתי, כמו זה של גיל ההתבגרות, יגיב מיד על פעולת הנקוי של מי הפנים, שהם עדיין מספיק עדינים כדי להשאיר גם עור רגיל נקי ורך.

מיועד לנשים ולגברים כאחד.

כל המוצרים הללו הם בדוקי־מעבדה (CLINICALLY TESTED).

רבלון – יופי של הדרכה

קוסמטיקה ואיפור הם עניין אישי. צריך לדעת את הכללים, אך צריך גם להתאים את הטיפול ואת המוצרים לעור, לעונה, למזג האויר. ברבלון כחברה מובילה בתחומה הם חושבים שזה חשוב, ולכן נותנים את הייעוץ חינם.

כל הכבוד לחברת רבלון: חברות המספקות מוצרים שונים – מחשבים למשל – נוהגות להעניק לקונה „הדרכה חינם". רבלון נוהגת אחרת. יש לה מרכז הדרכה בו ניתן לקבל הדרכה חינם נטו. ובאשר לרכישת מוצרי רבלון – יש להניח שאיכותם הנודעת תביא לרכישתם, אך אין בהדרכה כדי לחייב למשהו – בחינת „ירצו יקנו, לא ירצו לא יקנו" (ואם יקנו – יעשו זאת בדוכני רבלון בחנויות הכל־בו ובפרפומריות ולא במרכז ההדרכה).

מרכז ההדרכה פתוח לכל, וכל מה שעליך לעשות על מנת ליהנות משירותיו הוא פשוט לגשת. זה הכל. המדריכה שתקבל אותך תפתח לך כרטיס אישי, תאבחן את סוג עורך, תבדוק בעיות מיוחדות (כגון יובש, פצעי בגרות, קמטי גיל וכד') ותייעץ לך מהם התכשירים המתאימים לך (תוך התחשבות באופיו של העור, בגילך ואפילו באפשרויותייך הכספיות...) במקום תקבלי הדרכה ביסודות הטיפול: כיצד מנקים את עור הפנים, מהן התנועות הנכונות להחדרה אופטימלית של קרם לחות לעור, כיצד ובאילו נסיבות משתמשים במסכות ובקרמים שונים וכד'.

להתייפות ברוח הזמן

חשיבות מיוחדת נודעת למרכז ההדרכה נוכח העובדה שבכל הקשור לקוסמטיקה ולאיפור דברים מתחדשים כל העת. יש גם אופנות משתנות וחשוב להתעדכן על מנת לא לפגר אחר החידושים ורוח הזמן. באחת החברות הגדולות בתחום זה רואים ברבלון כחובה לספק לנו שירות זה – לאפשר לנו לדעת ולשמור את עצמנו בתמונה.

באשר לאיפור – זוהי תורה בפני עצמה ולימוד היא צריכה. לא רק זאת. התאמת האיפור הינה עניין אינדיבידואלי. מהו החלק היפה בפנייך וכיצד ניתן להבליט אותו, מה כדאי דווקא להצניע ובאיזה תכשיר עושים זאת. המדריכות של רבלון קיימות כדי ללמדך ולייעץ לך בכל אלה.

„מזג האויר, חילופי עונות, הגיל וסגנון החיים, שלא לדבר על חילופי השעות – יום לעומת ערב – כל אלה משפיעים על העור ומחייבים התייחסות בהתאמת המוצרים. כמה מאלה שלא ביקרו במרכז יודעות ומודעות לכך?" – שואלת שאלה רטורית ויקי איילון – מנהלת מרכז ההדרכה, ומדוע, בעצם, שלא נדע כאשר חברה כרבלון מציעה את שירותיה אלה מבלי לדרוש כל תמורה...

חוגי יופי

כדאי לדעת: בנוסף לנושאי הקוסמטיקה והאיפור הקשורים בעורנו מקבלים במקום עצות טובות גם בכל הקשור לשיער, לציפורניים, להתאמת הבושם הנכון וכד'. כל מה שאת צריכה לדעת כדי להיות יפה.

חשוב לציין שלבד מן ההדרכה האישית יכולים ארגונים ומוסדות לקבל את שירותי המרכז במסגרת של „חוגי יופי" – אם בחדר ההדרכה שבמקום ואם באמצעות „הרצאות חוץ", כאשר היועצות של רבלון יוצאות לקיבוצים, מועדונים, ארגוני נשים, מקומות עבודה, מחנות צה"ל וכד'. פרטים נוספים ותיאום – במרכז ההדרכה, כמובן.

הכתובת: רח' חובבי ציון 65 תל־אביב. טל' 282141
פתוח בימים א' ג' בין השעות 19.00-15.30
ובימים ב' ד' בין השעות 13.00-09.30.

indola cosmetics

INDOLA

לעיצוב מושלם

סילק־וואב של אינדולה – עידן חדש בסלסול שיער

„פנטסטיו", „התוצאות מצויינות", „הגימור מעולה – השיער יוצא רך כמשי, טבעי ומבריק", „מרגע שהכרנו אותו אנו משתמשים רק בו" – ספרים ומעצבי שיער אינם חוסכים במלים כאשר שואלים אותם על סילק־וואב – חומר הסלסול החדש של אינדולה.

גדעון וראובן, המייבאים לישראל את מוצריה של החברה ההולנדית, מספרים לנו על הנוסחה המיוחדת המבשרת על עידן חדש בתחום מי הסלסול: תערובת סודית של פולימרים מעניקה לסילק־וואב את תכונותיו המיוחדות. שמנים חיוניים מגנים על השיער במהלך סלסולו וייצובו. החומר משפר את צורת התלתל ותנועתו ומקנה לשיער ברק ורוך. במספרות לא רק שאישרו את דבריהם – אלא אף תיארו בהתלהבות רבה את היתרונות הייחודיים, כפי שהם מתבטאים בעבודתם עם הלקוחות.

„סילק־וואב נותן לשיער ברק ומראה טבעי ברמה שלא ניתן היה להגיע אליה עד כה. קוראים לו 'סלסול משי' – וכשמו כן הוא" – אמר לנו יורם רחמנוב מסלון „הר לוין" בכיכר המדינה. הוא מדגיש גם את הריח הטוב של החומר, בניגוד לחומרי הסלסול האחרים, הסובלים מריח אופייני חריף ולא נעים. „החומר של אינדולה מתקדם יותר מכל חומר אחר הקיים בשוק" – אומר ספר צמרת אחר (המבקש שלא להזכיר את שמו, „על מנת שלא לקלקל יחסים עם המתחרים") – „השיער לא ניזוק ולא מתייבש, התלתלים יוצאים רכים, רעננים וטבעיים לגמרי. זה שונה מכל החומרים הקודמים".

„אני משתמש הרבה בסילק־וואב ולדעתי הוא פשוט מעולה, טוב יותר מהחומרים האחרים. מבחינה מקצועית הוא תענוג לידיים – טוב לעבוד אתו, לא שורף שיער ונותן תלתל רך ונעים. מבחינת הלקוחות – התוצאות הן תענוג לעיניים" – מסכם ניסו, מסלון ניסו ברחוב בן יהודה. עניין הריח חשוב גם למאיר בן גיגי (מסלון מאיר בפרדס חנה). לדבריו הריח החריף של חומרי הסלסול המוכרים הפריע לו וללקוחות: „יש לי קליינטיות שנמנעו מלהכנס למספרה כאשר עסקנו בסלסול, רק משום שאינן סובלות את הריח". סילק־וואב פתר לו את הבעייה, ובאשר לסלסול עצמו אומר מאיר: „הגימור מעולה. השיער יוצא רך ויפה בצורה יוצאת דופן".

„טוב ומומלץ" – מסכם חיים מסלון „קי" (אבן גבירול 151). היתרון הגדול של סילק־וואב לדעתו הוא בעובדה שהחומר המגן על השיער מהווה חלק ממי הסלסול עצמם, דבר החוסך את הזמן והטרדה שבהכנות שלפני הסלסול, שתכליתן למנוע את התופעה של שריפת שיער". ותגובות נוספות שליקטנו: „יוצא מן הכלל. סיפרו לי על סילק־וואב ניסים ונפלאות, ומאז שאני משתמשת בו אני רואה שהכל אמת", אומרת לילי אבידן, ממספרת „אל" בנתניה. וכרמלה מ„סופר שיער" באותה עיר מציינת ש„הסלסול קל יותר והתוצאות יפות יותר. לסלסול אנחנו משתמשות רק באינדולה". „התוצאות טובות מאוד, אני והלקוחות מרוצים מאוד" – שמענו ב„אתי – המספרה" ברמת־אביב ג'. „הסילק־וואב של אינדולה ממש נהדר. הוא משאיר את השיער מבריק וטבעי. ודאי שאנו משתמשים ונמשיך להשתמש בו" – מתלהבת הספרית ג'ואל (סלון ג'ואל בהוד השרון). ונלהב לא פחות ממנה הרצל (סלון הרצל, פרדס חנה): „פנטסטיו מעולה מכל הבחינות. מתאים לאקלים הישראלי. הנשים פשוט מוקסמות מהתוצאות"... נחזור לתל־אביב: „השיער יוצא חלק כמו משי. החומר ממש מצויין ואני ממליץ עליו בכל פה" – נאום שלום מ„ביוטי פלאס – שלום וחיים" בדיזנגוף סנטר.

את אינדולה סילק־וואב ניתן להשיג בשלוש דרגות חוזק: 0 – לשיער טבעי עקשני ועבה; 1 – לשיער טבעי ודק; ר"2 – לשיער בעייתי וצבוע. החומר המנטרל של אינדולה מותאם במיוחד למי הסלסול, ומבטיח תוצאה מושלמת.

לחברת אינדולה גם שני תכשירים המומלצים לשימוש לאחר סלסול השיער אותם ניתן לרכוש במספרות, לשימוש עצמי בבית: „מוס אקסטרה" – המיועד לעיצוב השיער. מחזק את השערות, מקל על עיצובן ומומלץ לשימוש לפני כל תסרוקת. ו„מוס בלום" – שהינו תכשיר טיפולי המרכך את השיער ונשמנו קלות. מומלץ לשימוש אחרי צביעה או כל טיפול כימי בשערות.

בפתח־תקוה התנצלה לפנינו הספרית טני (סלון טני וז'אנט) על שלא הספיקה להשתמש בסילק־וואב: „קיבלתי אותו כרגע. אבל שמעתי עליו דברים טובים מחברים למקצוע שאני סומכת עליהם. אתחיל להשתמש ובטוח אהיה מרוצה". אנו יכולים להעיד עליה גם את כל אלה עמם דיברנו. בהם גם רותי, מסלון לי ולך (רחל ורותי) ברחוב הרצל בבאר־שבע: „לפני שהתחלנו להשתמש במוצר החדש של אינדולה שמענו עליו את כל הדברים הטובים בעולם, והתוצאות בעבודה טובות עוד יותר ממה שאומרים. זה חומר מעולה. הסלסול יוצא נהדר, השיער רך ומבריק, יש התאמה לכל סוגי השיער. אנחנו מרוצות עד... מעל ל...אש"...

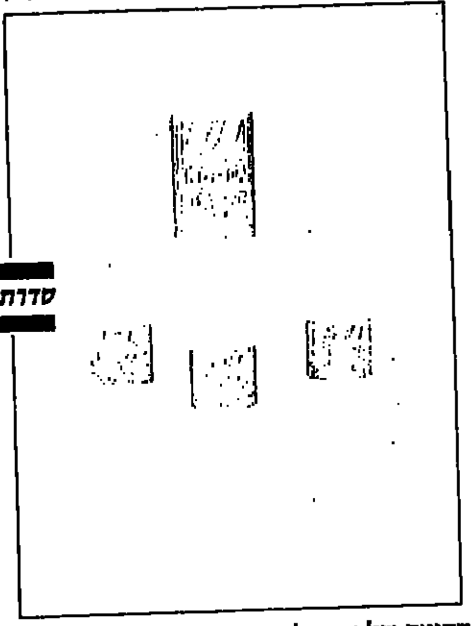

סדרת הסילק־וואב

אינדולה נחלת יצ... ת"א, טל: 253715

מוס בלאום

סטיילג מוס אקסטרה

הפלאי צמחוניה בעידן של אורנה

את מה שלא עושה הטבע, עושה מכון „יופי־עד לטבע", של אורנה גלעדי. מהיום שגילתה אורנה את הנפלאות שהדיאטה הצמחונית והטיפול הקוסמטי הצמחי עשו לה – היא מעבירה את הנסיון והידע שרכשה אל הלקוחות שלה.

אורנה גלעדי לא כל כך אוהבת שמספרים, כי בין הלקוחות הקבועות במכון שלה, „יופי עד", נמצאות נשים מפורסמות כמו קארן דונסקי, מלכה רוזנשטיין, הזמרת ריטה, רותי הולצמן, אילנה סיבוני, שוש ויונה עטרי ועוד. זאת משום שרשימה כזאת יוצרת את הרושם, כי המכון נועד לנשים ווהרות בלבד. ולא היא. יותר ויותר גברים צעירים ומבוגרים פוקדים כיום את המכון. והם אפילו לא מביטים לצדדים, בטרם ייכנסו בדלת.

מי הם הלקוחות הגברים? „ישנם אנשים, כמו רופאים, סוכני בטוח וכאלה שעבודת הידיים מושכת תשומת לב – שחשוב להם להיראות אסתטיים והם באים לטיפולי מניקור", היא מסבירה. „באים נערים להרחקה של פצעי בגרות ובאים מבוגרים. הרוצים להרחיק שערות מבין הגבות. למשל, יום אחד בא אלי בחור צעיר, ואמר שהוא רוצה להוריד שיער מהעורף, כי זה מפריע לו ללבוש...חולצות עם צווארון סיני".

הגברים, בניגוד למה שאפשר לחשוב, אינם מתביישים לקבל טיפול קוסמטי בחברת נשים – אומרת אורנה. דווקא הנשים הן המרגישות לא נוח בחברת הגברים ולכן קבעתי לגברים יום טיפול נפרד במהלך השבוע. הטיפול של אורנה, גם לגברים וגם לנשים, מבוסס על שימוש בחומרים טבעיים. היא החליטה על מעבר לטבע, לאחר שגילתה כמה הדיאטה הצמחונית שלה השפיעה לטובה. הן על משקלה, הן על עורה.

היא ציינה את המעבר לטיפול בצמחי מרפא, המבוססים על שמנים אתריים, בפתיחה המחודשת של המכון שלה, השוכן ברחוב יהודה המכבי בתל־אביב. לכבוד מסיבת הפתיחה, הכינה לה שוש נבון מכפר מנחמיה, עוגות פאפאייה, פרי שנודעה לו השפעה מטיבה על הגוף ועל העור. „הרגשתי שביני ובין האושר המושלם. מפרידים רק 15 קילוגראם, ואז התחלתי בדיאטה צמחונית", מספרת אורנה. „כשגיליתי שלא רק ירדתי במשקל, אלא גם קיבלתי עור חלק יותר, החלטתי להעניק אותו טיפול גם ללקוחות שלי".

כיום משתרע המכון של אורנה על 100 מטרים מרובעים. הוא כולל חדר כניסה מרוהט בטוב טעם, עם כורסאות בצבעי פסטל מרגיעים. יש לה חדרי טיפולים קוסמטיים, חדר מספרה והצימוק שבעוגה: חדר ג'קוזי, שגם בתוך מימיו המבעבעים נמהלים שמנים צמחיים. „בחומרים כימיים, תמיד יש חשש לתגובות אלרגיות. בתכשירים צמחיים. לעומת זה, אפשר להתאים את התמציות לסוג העור ולקבל תוצאות נהדרות", חוזרת אורנה ומספרת בשבח הטיפול הטבעי.

באחרונה פתחה אורנה שירות חדש: חבילת יופי לימי הולדת. בעל הרוצה לפנק את אשתו פינוק אמיתי, יכול לרכוש עבורה יום־טיפול ב„מכון היופי „יופי עד", טיפול שהוא שיפוץ־יופי־כללי, מכף רגל ועד ראש. את חבילת הוו יכולים גם ילדים לרכוש עבור אמם, ל„יום האם".

כדי להשלים את מערך הטיפול הקוסמטי־דיאטטי, נפתחה במכון מחלקה מיוחדת להרזייה, המצויידת במיכשור 'סלימליין'. מכשירים אלה מפעילים את שרירי הגוף באמצעות מתח חשמלי נמוך, ובדרך זו מסלקים את הצטברויות השומן שמסביב. „היות ובדיאטה צמחונית נשארים חלקים אחדים בגוף רפויים, השיטה האלקטרותרפית היא האידיאלית ומשמשת תחליף לתרגילי ההתעמלות, שכל כך חשוב לעשותם", מספקת אורנה את ההסבר המדעי.

„יופי־עד לטבע", בית היופי של אורנה גלעדי, יהודה המכבי 39, תל־אביב, טל' 5463381, 5460586.

אורנה ולקוחה – טיפול קוסמטי

עיצוב שיער – המ־לה האחרונה

פינת הג'אקוזי – בתוך צמחיה טרו־פית

חדר ההמתנה – עיצוב עדין בטוב טעם

פדיקור – לא רק לנשים

NIVEA – השומר הפרטי של עורך

אם יש משהו שמאפיין ומוכיח יותר מכל את מקומם המיוחד של מוצרי NIVEA בתחום טיפוח העור והיופי, הרי זו העובדה שהשם NIVEA הפך זה מכבר שם נרדף לקרם־גוף, ממש כפי ששמה של חברת פריזידר הפך הגדרה למקרר חשמלי. ואכן דומה שאין מי שאינו מכיר את המיכל העגול עם המכסה הכחול, האוצר בתוכו את קרם NIVEA המפורסם והטוב: גברים ונשים, ילדים ותינוקות נהנים ושומרים אמונים כבר שנים רבות למוצר בעל המוניטין, הנוסך לעורם השפעת רוך וחיוניות.

סדרת המוצרים של NIVEA כוללת, לבד מהקרם הידוע גם את סבון הטואלט הריחני והמקציף ואת התחליב העדין NIVEA LOTION, השומר על לחות העור ועל גמישותו, ושאין ערוך להנאת השימוש בו אחרי המקלחת. בקיץ מביאה לנו החברה קרם שיזוף להגנת העור מפני קרני השמש, להזנתו ולשמירת לחותו ותחליב עדין, בעל סגולות נפלאות, לשימוש לאחר השיזוף (להרגעת העור ולהגנה עליו גם אחרי שיזוף ממושך).

האקלים ואיכות המים בארצנו, הגורמים לנטיית העור להתייבש הופכים מוצרי NIVEA לחיוניים במיוחד, ומהווים את השומר האישי של עורך – השומר הדואג לשמירת רכותו ויופיו.

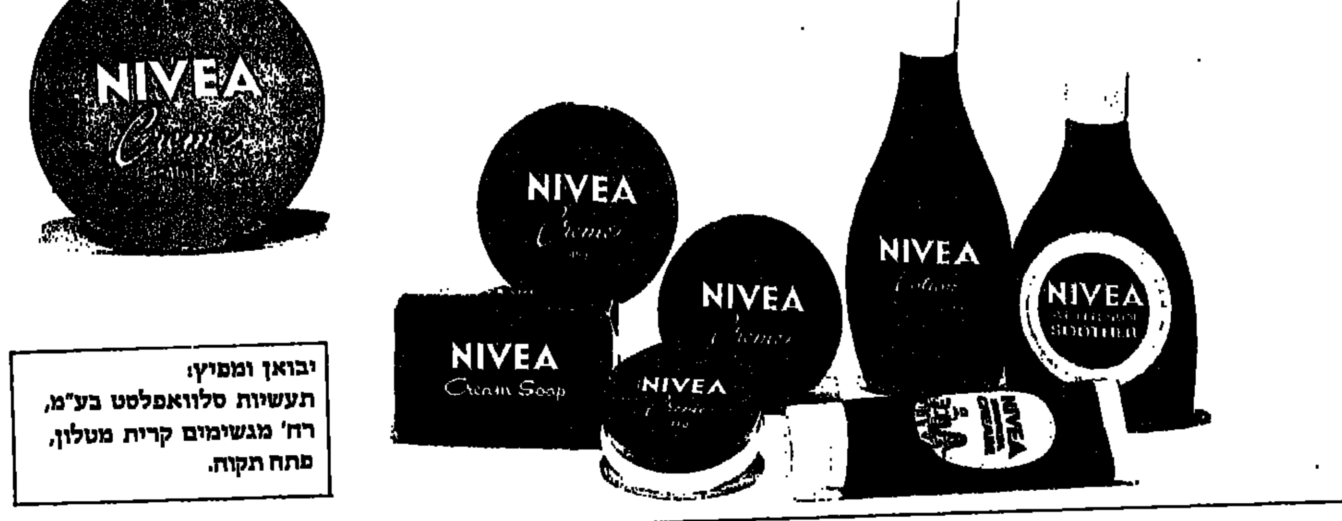

יבואן ומפיץ:
תעשיות סלוואפלסט בע"מ,
רח' מגשימים קרית מטלון,
פתח תקוה.

הקרן המופלאה לטיפול מתקדם בבעיות העור

ב„לייזרטון" מסלקים כתמי עור, קמטים, צלקות ופצעי בגרות באמצעות קרן לייזר בלתי מזיקה

כשג'ואי רבון שולפת את עשרות התמונות של „לפני" ו„אחרי" הטיפול שניתן לסובלים מבעיות עור שונות, במרכז לייזרטון אי אפשר שלא להתפעל: פצעי בגרות שנעלמו, צלקות שהיו כלא היו, קמטים שהיו ואינם עוד. ג'ואי, שעלתה ארצה מדרא"פ, היא תרפיסטית העור והיופי היחידה בישראל. היא למדה בביה"ס היוקרתי DELIA COLLINS בלונדון, ורכשה ידע ונסיון בקליניקה שניהלה בקייפטאון, אליה הגיעו אנשים לטיפול אף ממרחק אלפי קילומטרים מכל רחבי דרום אפריקה.

לפני ארבע וחצי שנים היא היתה הראשונה שהביאה ארצה את שיטת הטיפול המתקדמת בבעיות עור, באמצעות קרן הלייזר הקרה „הליום ניאון", שזכתה בינתיים להכרה – כולל ע"י משרד הבריאות – ולהתבססות כשיטת טיפול יעילה ובטוחה. היא נחשבת לבת־סמכא בנושא: רופאים מפנים לקוחות לטיפולה, ומשרד הבריאות פונים אליה כאשר הם נזקקים למידע, לחומר או למחקרים שנערכו בחו"ל בתחום זה. „הקרן ממריצה את פעילות העור, משפרת את תפקוד תאיו ומשפיעה על מצב הקולגן והאלסטין – החומרים המקנים לעור את גמישותו" – מסבירה ג'ואי. כך ניתן לטפל בקמטים ללא ניתוח, לסייע בטיפול בפצעי בגרות (אקנה) ובסילוק צלקות, להרחיק את „הכתמים החומים" (שיש הסובלים מהם – במיוחד על עור הפנים – כתוצאה מריכוז פיגמנטים) ולשפר את מצבו הכללי של העור.

גישתה של ג'ואי לבעיות העור שונה מהמקובל בארץ: „אנשים שוכחים שהעור הוא חלק מהגוף" – היא אומרת – „לעתים קרובות בעיות פנימיות מוצאות את ביטויין בבעיות בעור". תופעת ה„אקנה", למשל, קשורה בתופעות הורמונאליות, בתגובת הגוף לתזונה ועוד, וצריך לבדוק ולהתייחס לכל אלה. לכן ב„מרכז לייזרטון" מתייחסים גם לנושאים כמו סגנון חיים, שפת הגוף וכד', שולחים לבדיקות הפנימיות הנדרשות וקובעים המלצות וטיפולים אך ורק לפי מכלול ההשפעות והמסקנות. במסגרת הפונה על טיפולים אחזו אף ממליצים בפנירים (כגון שיטות חריפיה שונות, דיאטות וכד'). כשאין נוהגים כך – ואם נחזור לדוגמא של האקנה – חוזרים ונשנים טיפולים חיצוניים גרידא, הגורמים להתייבשות העור ורק מחמירים את המצב (שכן התייבשות מגירה תאים מתים, הסותמים את נקבוביות העור, דבר שממריץ את פעולת בלוטות החלב, וכך מגביר את התופעה, וחוזר חלילה...) ג'ואי, לעומת זאת, מתחילה את הטיפול בשיחת ייעוץ, מפנה לבדיקות (בנושאי תזונה, גינקולוגיה וכד'), עורכת את הבדיקה החיצונית, דואגת לניקוי יסודי של העור בבלי לייבשו, ובהתאם לצורך משתמשת בקרן הלייזר המופלאה. „אנו עוסקים בבעיות אסתטיות, אשר רופאים שעיקר עיסוקם בבעיות הנחשבות לאקוטיות יותר אינם מתייחסים אליהן בדרך כלל, אך נודעת להן השפעה גדולה מאוד על הבטחון העצמי וההרגשה הכללית של נשים וגברים, צעירים ומבוגרים" – אומרת ג'ואי רבון, הגאה בלקוחות אסירי התודה הרבים, שטיפוליה העלו מזור לבעיותיהם.

לייזרטון – המרכז לטיפוח העור והיופי, בית הרופאים, רח' ריינס 18 תל־אביב, טל' 03-230150.

נימי דם חיצוניים – יש פתרון

רוב הסובלים מתופעת נימי דם חיצוניים גלויים – בדרך כלל בעור הפנים והרגליים – אינם מודעים כלל לאפשרות לטפל בתופעה. טיפולים אחדים המבוצעים במרכז לייזרטון, באמצעות מחט חשמלית – ונימי הדם נעלמים לחלוטין.

רפי יעקובי
פסיכולוג

היא לא שותה עראק, הוא לא קורא ספר

הם יחד 15 שנים. היא „ווזווית" בלונדינית מפולין, הוא טורקי, אפילו לא מאיסטנבול אלא מעיירה סכוחת־אל במרומי אחד ההרים בטורקיה.

מן הזווית שלה, אספה „פוסט" מן הרחוב. מישהו מאד לא לרמתה מישהו סנוח מאד לבוז לו ולשנוא אותו. מאחר שהוא קשור אליה בעבותות בלתי נראים חזקים, באופן הנוגע ללב, היא יכולה לבעוט בו מעת לעת, במקומות כואבים. אל חשש. הוא אולי יקפל את זנבו וייבב מתחת למיטה, אך הוא לא ירחיק לכת. הוא לא הולך לשום מקום. הוא שלה. ברגעי חסד, היא מתירה לו לעשות עבורה שירותים מסויימים, כמו לשאת משאות כבדים, לקנות בשוק. כמו כן, לבדוק שמן ומים במכונית, ולהסיע אותה למרכז העיר.

השאלה יחידה שצצה לעיתים מאד מזומנות במוחה היא, מה כל כך השתבש במוחה שהיא מסכימה לחיות עם מישהו, שכל כך לא מתאים לה. היא אפילו חיממה את כורסתם של אי אילו פסיכולוגים, על מנת לפשפש ולדרשש במעמקי מוחתה על מנת לנסות ולפענח את התעלומה. התעלומה הזו כנראה כל כך חשובה ומעניינת, עד כי דומה שהיא מקדישה את חייה למחקר זה.

פסיכולוגים מאד חרוצים מסייעים בידה לחפור ולהעמיק, ובכל פעם מוצאים עוד שורשון לשן הרעועה והכואבת. מצבה של השן הזו מחמיר והולך ורק המחקר משגשג לו...

אדיפוס שמדיפוס

מן הזווית שלו, היא איננה נשית. גם היא שפוטה שלו לנצח. היא כל כך לא דומה למה שתאר לעצמו שאשה צריכה להיות. היא לא חמה, לא רכה, לא עדינה, היא לא צייתנית. היא אפילו לא יודעת לבשל.

היא בודאי לא דומה לאימו. שהרי אימו אוהבת אותו ואילו אשתו לא, ובכך הוא מפריך, לדעתי, את קשקושי הפסיכולוגים על „אדיפוס". עלי כל־פנים על־פי הגירסה שאשתו מפומת לו כשהיא שבה מהם. הוא לא תוהה על השאלה למה הוא חי עם מישהי כל כך לא טובה.

הוא משלים עם גורלו.

כפי הנראה אילו הן הנשים ואין מה לעשות. אימו, מסתבר, הינה יוצאת מן הכלל. הוא כבר גדול, ועליו לקבל את המציאות כפי שהיא. הוא פגוע תמידית. סובל, אך משלים עם גורלו.

לא. זה לא סיפור פיגמליון, בו הוא הופך בהדרגה ל„ווזווז", ואילו היא לומדת אט אט לאהוב אותו. היא עדיין לא שותה עארק, והוא עדיין לא קורא ספרים.

המוסיקה הרווחת בבית שלהם מורכבת מקולות ריב וצעקות, קללות וגידופים טענות תלונות הצטדקויות והאשמות נגד. הכל רווחי בשנאה פורחת. וגם הדממות בין המריבות רוויות מתח עויין. קמטי פניהם מעידים עליהם שהם אינם יודעים לשחוק. כשאדם מבחוץ פוגש אותם, הם מכאיבים לאוזניו. מדברים בקולות רמים. נוהמים נובחים וצועקים. וכשהם שרויים בסוג האחר של בורגז בשתיקה, הם כבדים ומכבירים.

אה, כן. שכחתי, יש להם ילדה בת 10. כשהיתה קטנה היה לו קל לאהוב אותה. הירבו להתחבק ולהתבדר על השטיח. גם היא אהבה את גוו החסון וזיפי זקנו. ככל שהיא גדלה, היא דומה יותר ויותר לאימה. עכשיו קשה לו גם עימה.

הם נפרדו, כמובן, פעמים רבות. בדרך כלל לימים אחרים. כאשר הוא ישן במכונית נראה רע, אוכל רע, מעשן הרבה. עד שהיא חומלת עליו והוא שב חזרה. לעיתים הוא נח אצל אימו, מתאושש וממלא את מצבריו.

בוזוקי וחצילים

והנה קרה נס, באחת מגיחות הגלות הללו, בהם שהה בישימון מקפיא עוד יותר מאשר בביתו, פגשה בו אשה. לא, הוא לא חיזר אחריה. מעולם לא למד את מלאכת החיזור. היא פשוט אספה אותו אל ביתה. נדיבה ונעימה. מן הרגע שנמצא תחת קורת גגה, התבייתה עליו. כאילו אין למה משהוא טוב יותר לעשות, מאשר להנעים עליו את זמנו. כלי הארוח שלה כאילו נוצקו בסדנת שיח' ערבי, שהוסיף על צוותו גם גיישה יפנית. תוך שתי יממות הפכה למומחית אליו. ידעה אודותיו יותר מאשר אשתו בשנים רבות. עשתה לגופו יותר מאשר ידע אף בדימיונותיו לבקש. תוך זמן קצר, פשטו בחלל הבית צלילי הבוזוקי הערבים לאוזניו, והתערבבו בניחוחות מיני המינים של תבשילי החצילים שטרחה עליהם במטבחה.

לראשונה בחייו לא היה לו בשביל מה להתגעגע לאימו. כל מה שהיא ידעה לתת לו, היה מצוי כאן בשפע ועוד הרב היותר מזה. אימו לעיתים היתה חונקת אותו באהבתה – ואילו זו קשובה להבחין מתי רב לו. מציעה להכנס עימו לאמבטיה לחפוף את ראשו ולסכך את גבו. הוא נבעת מעצם המחשבה. היא מסתפקת רק בהצבת שרפרף זעיר עם כוס עראק ומעט מים. כוס „חלב אריות" מלבינה וצוננת, בצד האמבטיה המהבילה.

לראשונה בחייו הוא יכול להקשיב ל„שירים ושערים", או ל„מבט ספורט" מבלי שהדבר יהיה מלווה בפרשנויות עוקצניות מן הצד. אצל אשתו, עצם העניין בתוכניות כאלו העיד על זהותו. בעיקר על כך שלא הרחיק הרבה בסולם האבולוציה. סימנים מובהקים שהצטרפו אל נוספים. כמו שהמרחק בין גבותיו העבותות, ושערו לא הותיר מקום להרבה מצח.

טוב, הכה ונעצור כאן. ברור שלא אוכל להשלים כאן את תאורי גן־העדן, כשם שקודם לכן לא סיימתי את תאור הגיהנום.

שני ארועים חשובים השתרבבו להם לתסריט הזה. האחד, שגיבורנו, ברבות הימים, אך הרבה לפני תום תקופת „הפרות השמנות", מצא את עצמו באופן מוזר מתגעגע. כן, אל ביתו. אל „הפרות הרזות" והשחונות. תחילה, חשב שאולי בגלל ילדתו הקטנה מחשבה שהעניקה לתחושה המעקצת אישוהו נופך הגיוני. אך הוא ידע שזה לא נכון. אשתו חסרה לו. משום מה. והדבר נבצר מבינתו. האיש נלכד, כמו בבדיחה, בארון הבשמים ומבקש לעת בוקר באופן דחוף מעט חרה להשיב את רוחו. הוא התייחס אל עצמו כאל סוטה הזקוק לטיפול גמילה מיוחד כמינו. נלחם בעצמו לאחוז בטוב ולהימנע מן הרע.

משהו קרה בינתיים גם לאשתו. היא הצליחה להבחין כי משהו השתבש בתסריט שחזר על עצמו כבר שנים. היא חשה ובצורה בלתי צפויה לחלוטין כי היא אבדה את בעלה. כשהוא בא לבקר הוא איננו מקשקש בזנבו. אינו נפגע. יושב משמים ועצוב, מרוחק כלשהו. תמה מה הוא בכלל עושה כאן. היא אפילו לא מצליחה להרגיזו.

אפשר היה לחשוב, שהיא תנשום לרווחה מכך שהיא נפטרה מן הספחת שדבקה בה. אך לא. היא מתנערת לפתע כמו לביאה להחלם עליו. לא לאבדו. מעולם לא ידעה להיות ידידה, אך בצורה מסורבלת כלשהי, משתדלת לאהוב אותו. להנעים עליו את מעט הזמן המשותף שמזודמן להם, כעת, לעיתים מאד רחוקות.

בין שתי נשים

עכשיו האיש מבועת באמת. נראה כמי שחרב עליו עולמו. למרות סבל שהשלים זה מכבר עם גורלו, נקלע למצב חדש לו לחלוטין. שתי נשים מרעיפות עליו אהבה. האחת מנוסה יותר, והשנייה מתאמנת ומשתדלת. עדיין לא יודעת איך, אך ללא ספק משתדלת. הוא מתרוצץ כמו חיה נרדפת בכלוב. לא יוכל להמלט מהתקפה מסיבית כל כך של שפע מבול של תופינים נוחה עליו. ואילו הוא בעל לבלב חלוש שלא יכול לשאת ולו קמצוץ זעיר של מתיקות ונועם.

הוא מגיב ברפלקס הדיפה היסטרי להזדמנות שהוא נחשף אליה כעת. אחד משני דברים אמור להתרחש, או שהוא יקח קורס מזורז מיוחד במינו, אצל החדשה, על מנת להעלות את כושר הספיגה שלו להרבה ידידות. או שישוב אל אשתו, לסביבה שבה האקלים הידידותי מתאים יותר לכליו הדלים. ואולי הפעם, במקום להתקע במערכת יחסים קבועה, יגדלו יחד את יכולתם לחברות. יחדיו הם מהווים יחידה המכילה בחובה את האיכויות המשולבות של שניהם.

אך אם ימלט אל אותו דפוס סטאטי ישן, זו הדיפה מגושמת, המחסלת את ההזדמנות הזעירה שנוצרה בשינוי היחסים עם אשתו. אם יהדוף את ההזדמנות לשינוי – יחזיר אליו את חומות עולמו הקודם.

אני מקווה שברור לכם, כי אין לו כל קושי לחיות בעולמו זה. קשה לו רק ליטול פרוסת שינוי מן הזן שלא הורגל עליו ואשר צץ רק בחלומותיו. ■

צער גידול

סרבני בית־הספר

ערנה כצנלסון
פסיכולוגית חינוכית קלינית

על סרבני בית־הספר – ילדים שיום אחד פשוט נשבר להם, ולא רוצים לקום בבוקר – נמנים גם תלמידים מצטיינים

זה לא נעים לראות ילד שאינו הולך לבית־הספר, גם בימים שאין בהם שביתה, חופשה או סתם מחלה. כל חבריו שם בגן (או בבית־הספר) והוא לבדו יושב כאן... קורה, שילד שהלך בקביעות לגן או לבית הספר מסרב, כאילו לפתע, ללכת בתלם. לעיתים הוא מתאונן על מיחושים (קשיי נשימה, בטן, שלשולים); לעתים מסרב לשוב ללימודים לאחר מלה, חופשה או הפסקת לימודים. הוא מאריך את החופש ביום נוסף, אך גם למחרת אינו שב, וכל יום דוחה את החזרה. לעתים קרובות הילד מכין שעורים; מתעניין אצל חברים בנעשה בבית-הספר, לעתים הולך בבוקר אך שב מיד או לאחר זמן־מה כלעומת שבא. על סרבני בית־הספר נמנים גם תלמידים טובים ואפילו – מצטיינים.

מדוע זה קורה?

● לעתים, מסרבים ילדים ללכת לבית־הספר לאחר חוויה שלילית שעברו שם: הם נכשלו במבחן, לא הבינו את החומר; ציונם היה נמוך משציפו; מורה העליב אותם; חבר היכה; לא שיתפו אותם במשחק. הילד חושש לשוב ולהתמודד עם הקושי העלבון הכשלון או הדחיה – ונשאר בבית.

● יש ילדים המסרבים ללכת לגן או לבית־הספר לאחר משבר שעברו. גירושין, מוות במשפחה; ואפילו לידת אח, יציאת אב למילואים; ריב בין ההורים; מחלה של אחד מבני המשפחה. הילד החרד נסוג לתקופה מוקדמת ובטוחה יותר בחייו, כשהיה ילד קטן, בחסות הוריו; והדרישות ממנו יהיו מינימליות. הוא מנסה להתמודד עם המשבר על־ידי „רגרסיה" לתקופה מוקדמת.

● יש אמהות המשדרות לילד „שדר כפול" בגלוי - לך לבית־הספר, אך מבין השיטין משתמע „רע לך שאני בודדה, „אני אוהבת מאוד את זמני החופשה כהן אתה בבית", „אני מאוד חרדה לך כאשר אתה בבית־הספר", „רק אתה יכול לשמור עלי" – והילד אינו יכול לעמוד בבלבול ומחליט להענות לשדר הסמוי ולהמנע מללכת לבית־הספר.

● יש מקרים בהם ילד נשאר בבית, כדי לשמור על הוריו או על שלמות המשפחה. הוא חושש שיקרה משהו לאחד ההורים (הורה מוכה; הורה חולה), או ששניהם יעשו צעד דרסטי בהעדרו (יחליטו להתגרש; אחד מהם יעזוב את הבית) והוא נותר כדי לפקח על הנעשה.

● במקרים קיצוניים ילד הכועס מאוד על הוריו; יש בו מטען אדיר של תוקפנות כלפיהם, עלול להפעיל מנגנון של „תגובת־היפוך", ובלא מורע לשבת ולשמור עליהם מפני כעסו שלו. הוא כאילו חושש שהקללות שקלל אותם בליבו עלולות להתגשם – דבר המעורר בו פאניקה.

● לעתים מדובר בילד המבקש להשאר בבית כדי לשלוט על בני המשפחה: למנוע מאמא לצאת לעבודה; ללימודים; לבילוי עם חברות. כשהוא בבית הוא מעניש אותה וכופה עליה את רצונו.

● בכל מקרה שילד מסרב ללכת לבית־הספר חשוב לפנות לעזרה לגורמי בריאות הנפש בבית הספר או בגן. ככל שמתארכת תקופת הישיבה בבית, כן קשה החזרה לשיגרה.

● חשוב שלילד לא יהיה רווח משני מהמנעות ללכת לביה"ס: ילד המתפנק בחברת האם; צופה בסרטים; משחק; פטור מחובות – יתקשה לוותר על כל אלה ולשוב למסלול.

● חשוב שהילד ימשיך לשמור על קשר עם ילדי הגן או הכתה: יקבל שעורים, ידע מה חדש וישותף בחוויות כדי להקל על חזרתו בעתיד.

● אי אפשר לגרור ילד בכח לביה"ס, אם כי חשוב לשדר לו שההורים לא מקבלים את התנהגותו ועומדים על כך שהוא ישוב, תוך כדי מתן עזרה, למסגרת. אין בשום אופן לתת חיפוי לילד הנשאר ללא סיבה בבית (בצורת פתקים; אישורים רפואיים וכו').

● חשוב לזכור, שטיפול בהעדרות מבית הספר הוא לעתים טפול בסמפטומים בלבד. במקרים אלו דרוש טפול ממושך – אינדיבידואלי או משפחתי – לפי הצורך. גם לאחר העלמות הסמפטום אין להפסיק את הטיפול באופן שרירותי, כל עוד לא נפתרה הבעייה. ■

שאלה של יופי

עליזה עולש

אלרגית לריח

ש: בושם גורם לי פריחה, אבל אני אוהבת את הריח. האם יש בשמים שאינם גורמי לאלרגיה?

ת: אם כי זה נדיר שמישהו יהיה אלרגי לכל הריחות, עשי בדיקה קטנה לפני שאת מנסה בושם חדש. קחי טסטר מהפרפורמריה ושימי נקודה זעירה של בושם מאחורי האוזן שלוש פעמים ביום במשך יומיים. אם אין תגובה, את יכולה להשתמש בבושם. אם העור כל־כך רגיש עד שרוב הבשמים גורמים לך פריחה, נסי לחשוב על קרם גוף, טאלק מבושם, או קצף אמבט בניחוח החביב עליך.

ש: אף פעם אינני יודעת איך להתאים לי את צבע השפתון, האם עלי להתחשב בצבע הבגד, או בצבע שיתאים לצבע עורי וצבע שערותי?

ת: באמת נגעת בנקודות בהן עליך להתחשב כשאת בוחרת שפתון. עליך להתחשב גם בצבע הבגד וגם בצבעים ההולמים את שערך וצבע עורך, שלא להזכיר את האופנה. ברור שאם צבע עורך שווף תבחרי בצבע אחר מאשר בתקופת החורף כשאת חיוורת. אם את בלונדינית, ארמונית, או שחורה, או חומה עליך להתחשב בעובדות אלו.

באופן כללי נוכל לומר כי בבגדים בעלי צבע דומיננטי, כגון: אדום, כתום, סגול, ורוד, צהוב, עליך להתחשב בעיקר בצבע הבגד. בבגדים בעלי צבע ניטרלי כמו לבן, שחור, חום, כחול־כהה, בז', אפור, ירוק, חאקי, רצוי להתחשב בצבע עורך ושערך.

כיום, בתקופת המתירנות, חדרו לאופנה גם בגרים בשילובי צבעים, שנחשבו עד לא מזמן כיריבים מובהקים, (רוגמאת כחול וירוק, סגול כתום או אדום,) והם הפכו ללהיטים. מותר לך לצפצף על העולם, לצבוע בכל צבע שמתחשק לך.

ש: אני מרכיבה משקפים, מבנה פני מרובע, צבע שערי חום, אני לא בטוחה איזה צורת מסגרת למשקפים עלי לבחור, ובאיזה צבע?

ת: צורת מסגרת המשקפים צריכה להיות תואמת את מבנה הפנים: מבנה פנים עגול, מרובע, מלבני או משולש.

למבנה פנים מרובע, צריך לבחור משקפים בעלי צורה מלבנית, על החלק התחתון של המשקפים להיות מעוגל במקצת, כדי לרכך את הצורה המרובעת של הפנים. כדאי שהמסגרת תהיה גדולה והחלק העליון של המסגרת יעבור את האורך הטבעי של הגבה. הקשת התחתונה של המסגרת צריכה לשבור את המראה המרובע. אשר לצבע – תוכלי לבחור מסגרת שנהב־כהה, שנהב־צהבהב, גוון כתום, אבן־אודם, כחול, ירוק, שחור או זהב.

ש: יש לי שפתים דקות מאוד, אני רוצה ששפתי תראנה קצת יותר עבות, איך לצבוע אותן?

ת: ציירי את שפתיך בצורתן הטבעית, ציירי בעפרון אדום מיוחד המיועד למטרה זו, בגוון יותר כהה מצבע השפתון את שולי שפתיך, או ציירי בשפתון יותר כהה, בעזרת מכחול, את שולי השפתים. תגלשי מעט מעבר לשפתיך הטבעיות. הדגישי את קצות הפה; במקרה שרק שפה אחת דקה, ציירי את הקו הכהה רק מסביב לאותה שפה.

בהזדמנות זו אני רוצה לעוץ שתי עצות כלליות המתאימות לכולנו:

א. כשאת צובעת את שפתיך, אל תשווי לשפה העליונה קו ישר לגמרי, בלי זויות, הדבר ישוה לפניך הבעה חמוצה, ואף יזקין אותך. ציירי את שפתיך בצורה מעט מעוגלת. בזויות החיצוניות תני להן צורה העולה כלפי מעלה, זה יצעירך, וישוה לפניך הבעה יותר עליזה.

ב. ככל שצבע השפתון בהיר יותר – שפתיך ייראו עבות יותר. ■

הסל של מיכל

הפרעושים בורחים

אביבה ויונמן מסביון (טל. 341525־03) מיבאת עבור אוכלסיית הכלבים ובעליהם, מרחיק פרעושים אלקטרוני. המכשיר, המוצמד אל הכלב בצורת קולר, משמיע ציפצופים האמורים להרחיק את החרקים המזיקים. הוא אינו משמיד אותם אלא "גורם להם לחפש סביבה שקטה יותר". מתי ימציאו קולר המרחיק נודניקים למשל? אני יכולה לחשוב על מספר רב של מתנדבים המוכנים לענוד אותו 24 שעות!

עוד קפה

על שוק הקפה והשוקולד מתחרים לאחרונה מספר יצרנים חדשים. חברת "ברמן" שהוציאה לשוק את הקפה הטחון "כליף", ומשווקת גם את הקפה הנמס, המיובא, "יהלום", היא דווקא חברה ותיקה בשוק התה, הקפה, והקקאו. המוצרים החדשים מגיעים בימים אלה לחנויות ומתמודדים מול היצרנים הותיקים ושפע היבוא.

הצרפתיה הקטנה

מחלבות „דן" מוכיחות, כי לא רק „תנובה" ו„שטראוס" יודעים ליצר מעדני חלב ומוצריו. המחלבה החדשה יחסית משווקת בעיקר בגוש דן, ולאחרונה הציגה שורה של מוצרים חדשים. מה שאהבנו ב„צרפתיה הקטנה" היא לא רק הגבינה הטעימה, המוצעת אגב, בששה טעמים, אלא בעיקר התפעלנו מהאריזה. לאחר שנים שבהן הסבירו לנו המחלבות הגדולות, כי לא כדאי להשקיע באריזות מוצרי החלב, משום שמחירי המוצרים בפיקות ואינם לוקחים בחשבון את עלות האריזות היקרות, באה מחלבת „דן" ומציעה את הגבינה שלה, 30 אחוז שומן, בקופסא משולשת, נוקשה, נוחה מאוד לסגירה ולשימוש חוזר, מודפסת היטב. בקיצור – אפשר, צריך רק לרצות. בראוו, מחלבות „דן", אל תפסיקו.

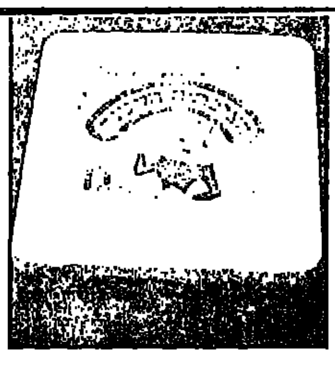

גילוח רך

חברת "ג'ילט", ששמה מתחרז בעולם עם תכשירי גילוח, החלה לייבא את החידוש האחרון בענף הגילוח – "קונטור פלוס" – סכין בעל פס סיכה המפריש חומר מרכך בעת הגילוח ומביא לתוצאה חלקה, רכה, ונקיה. לא מצדיק את עצמו לשיער רגלים או בית השחי, אבל בהחלט חשוב לגברים.

שומעים וקולטים

חברת „מסדה־פרס" מציעה סידרה של 3 ספרי וקלטות ללימוד אנגלית. הקלטת מלווה בספר המכיל תמונות ומילים מנוקדות לעזרה בהיגוי נכון.

מיטה לשניים

סדרה חדשה של ספות נוער מציגה חברת "עמינח". ספה הנפתחת למיטה כפולה, בעלת מנגנון פתיחה קל גם לפחות שריריים מבינינו. הספה נפתחת בהינף יד אחת ומגלה שתי מיטות, שבתוכן מזרון קפיצים בעל "מרכז בריאותי". 750 ש"ח.

בסדרת מוצרי הנוער החדשים של "עמינח" יש גם מיטות בעלות מעקה בטחון.

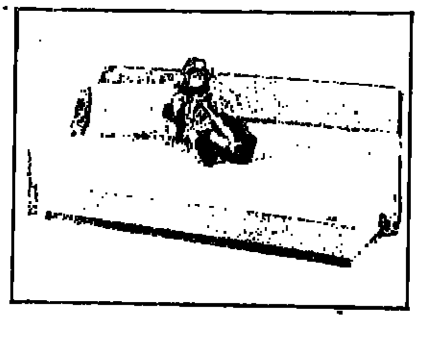

תבשיל אורז

מתחשק לכם לתבל קצת את האורז, להכין ממנו מאכל מיוחד. אך אתם חוששים לתת לדמיון יד חופשית – חברת "טעם וריח" מציעה לכם פתרון. סדרת תבשילי־אורז, המוצעת בשקיות. אורז יבש, המכיל תבלינים ויש להוסיף לו מים ולבשל זמן קצר. אורז בנוסח סיני, מקסיקני או אינדונזי, מגיע בשקיות בנות 180 גרם ומחירן שקל אחד. מוצלח כתוספת מהירת הכנה, לשם הגיוון.

מיכל הולצמן

יותר מקצועי!
יותר זול!

נקוי שטיחים
מקיר לקיר (בלבד)
ומערכות מרופדות
הזמיני עוד היום!

צוות קשת לנקוי בביתך!

נקוי מקצועי ומיומן עם ציוד מודרני ומשוכלל, במיטב המסורת של ה"מרבדיה של קשת"

פרטים במפעלנו החדש בפתח־תקוה:
טלפון: 66 335 92־03
או באחד מסניפי "קשת"

Soline
מהפכה
מבית איכפלן
בתחום הקוסמטיקה הטבעית
סדרת מוצרי קוסמטיקה טבעיים על בסיס חלב – 40%–80% חלב טבעי בכל מוצר, לשיפור מירבי של עור הפנים, הגוף, הידיים, העיניים והצוואר.
מוצרים בלעדיים בעולם ואין דומה להם
הזמנות, ייעוץ והדרכה טל. 729506־03, 731092־03
להשיג בבתי־טבע, בתי־מרקחת, סופרפארם ורשתות אזוריות

בוא ללמוד
מקצוע מבוקש ומעניין!
ההרשמה מסתיימת
מספר המקומות מוגבל
קורס ליחסי ציבור ופרסום
(בימי רביעי)
קורס לעתונאות
(בימי שני)
הפתיחה: 4.3.87
פרטים מלאים והרשמה:
בית הספר לעתונאות
בית ציוני אמריקה
אבן גבירול 26, תל אביב טל. 265870
כל יום בין השעות 9-1 לפנה"צ
בימים שני, שלישי, רביעי בין 5-7 בערב

שבט פרנקפורט

(המשך מעמוד 19)

בהיות בנה בן שמונה, התחילה לנהל ביד רמה את הסטודיו של בתה, דורין. הרעיון, שהבכירה שלה תת־מודד בתחילת דרכה עם קניינים, סוחרים, והללו יסר־ויה, הדריך את מנוחתה. לכן החליטה להעניק לה גב רחב. אגב כך הפכה לאשה עובדת ועסוקה. „העובדה שיצאתי לשוק העבודה בגיל כה מאוחר, לא הזיזה לי", היא קובעת. „למעשה, בניתי לעצמי שוק עבודה רחב עם דורין".

היא אינה אוהבת את הביטוי אם שתלטנית, מתעלת או מנתבת ואומרת: „אילו הייתי אם מנתבת ממש, הייתי דואגת שילמדו מיקצועות שפרנסתם הבטוחה בצידם. לא כך אירע. חינכתי אותם להיות עצמאים, לדאוג לפרנסתם, אבל לא מחר ומיד, אלא מחרתיים. נתתי להם חבל ארוך מאוד לחיפושים, בלי הגבלת זמן. מעולם לא הענקתי להם את התחושה שהם חייבים ללמוד משהו במשך תקופה מסויימת, ולהניב תוצאות בזמן נתון".

וכראייה, היא מונה את התחבטויות ילדיה, אחת לא־חת. דורין (37), היא מספרת, חשבה שגרפיקה זו התשו־בה לכישרונותיה. הם שלחוה ללונדון לבית־הספר לאמנות של סר ג'ון קאס. הבחורה השתעממה שם. המורים ניסו לנתב אותה לעיצוב תילבושות, והם, בסו־פו של דבר, שהעבירוה לפאריס, שם למדה במשך שנ־תיים אופנה ועיצוב חלונות ראווה. „כשאת נתידה לבת שלך ללמוד גרפיקה וזה משעמם אותה, ואת מאפשרת לה למידת שטח אמנותי אחר – זהו ניתוב מתוך", היא מתפשרת.

את הבת השנייה, עלמה (30), לא היה צריך כלל לנתב. לרבריה, ידעה הקטנה, החל מגיל חמש, שהיא תהיה רקדנית. היא זו שהמריצה את אמה להסיע אותה בשני אוטובוסים לתל־אביב, למען למורי באלט באול־פן של להקת בת־שבע. מהכוריאוגרפיה הזו היא לא התעשרה, שכן היא מימנה מכיסה וסחטה מעצמה כל משאב אפשרי, כדי ליטול חלק בתחרויות הבין־לאומי־ות. „יכולתי לומר לה, שהיא צריכה ללמוד להתפרנס יותר טוב, אבל חשבתי על האתגרים וההנאות שלה. העובדה שהשתתפה בתחרויות בגרמניה ובצרפת, ומימ־נה קבוצה של 12 בנות שביצעו בקלן כוריאוגרפיה שלה על חורבן ירושלים, העניקה לה סיפוק והערכה מצד השופטים. הנה, לכאורה, הן עושות דברים לא תכליתיים, אבל כך הן מבטאות את עצמן. עליהם למלאות עצמן כל עוד הן צעירות". הניתוב של עלמה לכוריאוגרפיה ולא לביצור קריירה של רקדנית, נבע, לדעתה מהערכתה המפוקחת של הבת את כמות התיס־כולים המזומנת לה בדרך. קריירה של רקדנית, היא ידעה, מותנית בצורה, בתחרות בלתי פוסקת ובגיל. לכן מתחה לעצמה קריירה בעלת תוחלת חיים ארוכה בתחום המחול, אבל לא כסוליסטית בו.

לערנה (26), היא מספרת, התברר רק לפני שנה שהיא רוצה להיות תכשיטנית. לפני כן שימשה כמפי־קה באולפן קול, עבדה בחברת אניות ואף עיצבה במשך שנה בגדי ילדים עבור הסטודיו של אחותה. כשהתחי־לה ללמוד רישום, פרספקטיבות וצורפות, ונתפסה לע־ניין, מיהרו הוריה לרכוש למענה שולחן צורפים, ואי־רגנו בדירתה חדר עבודה חובבני. לליעם בן ה־22, היא חוזרת ואומרת, מותר עדיין להתחבט.

אז איזו מין אמא היא? שתלטנית, כסיכומו של ענ־ין? „אני לא שולטת על מעשיהם אלא על ריגשותיהם. אני היא, מה שכונה בעבר, אם השבט. דואגת שכש־מישהו מהם מרים פרוייקט, על כל האחרים לעזור לו, לעודד אותו, לחזק את ידיו. אחד למען כולם – כולם למען אחד. גיבוש התא המישפחתי, זה מה שמעניין אותי ולזה אני דואגת ללא הרף".

וכראייה, כאשר נסעה עלמה לפאריז, לבְניוֹלֶה (פרו־ור פריזאי), שם התקיימו תחרויות בין־לאומיות לכורי־אוגרפיה הכוללת שלושה רקדנים בלבד, הפתיעה אותה המישפחה בנוכחותה. היא היתה לבד, זרה. האחרים שם הכירו זה את זה. „ופיתאום ראתה אותנו. אנו היינו משולים לאוהדים של קבוצת כדורגל המתלווים אליה, כדי להעניק לה תחושה של בית. מובן שיכולנו לגלות ספונטאניות כזו בגלל בעלי, אדוארד, המכהן כיום, אחרי צאתו לגימלאות, כיועץ לחברת התעופה .t.w.a, וכעבר מנהל החברה בארץ. אנו מקבלים כרטיסי טיסה מוזלים ונעים בקלות ממקום למקום. כך שקשה יהיה לכנות אותי אם שתלטנית. נכון יהיה לכנותני אשת הקשר בין כל אנשי המישפחה. לכל אחד מהם יש תפקיד והאחרים צריכים לעודדו".

ילדותה של נאווה עברה עליה בתל־אביב הקטנה, בבית־הספר התיכוני־מסחרי „גאולה", אז, בסיימה, עב־דה בחברת הנסיעות של האב. כאשר שהתה תקופה מסויימת בארה"ב, שם עבדה עבור ה„הגנה", נישאה לאדוארד הוינאי, אותו הכירה קודם לכן, בארץ. היא גם גדלה, ככל הנראה, בצל אחות מוסיקאית מוכשרת, שהיתה מבין הראשונות בארץ שסיימו את „ג'וליארד".

ובכלל, היא מספרת, המישפחה שלה היא ברוכת כיש־רונות אמנותיים. היא – לא.

את הנחת בחייה היא מפיקה מהתסיסה הצעירה של בני המישפחה סביבה, ומהעובדה שהחליטה לא להיות ערה לפער הדורות בינה לבינהם. זהו המתכון להתחד־שותה. היא גם אשה בת 62 שעדיין לא הפכה לסבתא. דורין גרושה פעמיים: עלמה עדיין לא נישאה. עדנה נשואה ועל הקטן עוד אין מה לדבר. האם חסר לה נכד בזרועותיה? „אני רוצה להיות סבתא, אבל זה לא חסר לי", היא מבהירה. „אני עדיין לא במצב שארחוק בהק־'נו כבר'. את הצמא שלי לתינוק מילאתי בעצמי, כאשר ילדתי את ליעם בגיל ארבעים. החשוב הוא שתמצאנה פארטנר הולם. שיהיה להן טוב איתו. אנחנו לא מדב־רים עם דורין ועלמה על עסקי נישואין, שהרי הנישו־אין זו לא מטרה בפני עצמה. ונניח שלא תמצאנה פארטנר אחר לחיים, אז יהיו להן כמה פארטנרים בחיי־הן. אולי לא ניחנו באותה עיקביות שהיתה לאימן.

„דבר אחד ברור לי: יהיו להן ילדים. יהיה להן תא מישפחתי. מתיו איך? לא יודעת ולא חשה בלחץ. יתכן שארבר אחרת בעוד מספר שנים, אם לא תנשאנה והז־מן יאזל. הן נשים עצמאיות שצריכות גבר הולם לשל־מות חייהן ולא כמטרה בפני עצמה. גם אם תחלטנה על הקמת מישפחות חד־הוריות –- אקבל זאת. אולי אטפל בהן יותר מאשר בנכדי לעתיד, למען הקל על חייהן, שהרי הן ילדותי".

ליעם

בן הזקונים ליעם (22) טכנאי קול באולפן הקלטות: „אני מעדיף לשמור את דעותי לעצמי על אמי, אבל אומר: אם הייתי צריך לבחור אמא, הייתי בוחר אותה. זוהי אשה אלופה וזה מתבטא בתמיכה ודאגה לכולנו. ממש מבסוט ממנה. היתה רוצה לכוון אותי; אבל נותנת לי ללכת בדרכי. אם עדיין אינני יודע מה אני רוצה לעשות עם עצמי, זה מפני שאני צעיר. והיא מנחה ועוזרת, אבל לא בכיוון שלה". ■

עדנה

הבת השלישית, ערנה (26), שסיימה בימים אלה בית־ספר לעיצוב תכשיטים בלוס־אנג'לס: „אמא אשה סקרנית, רכה, רגישה ואינטליגנטית. הכל מעניין אותה: תחרות כדור־סל, מיקצועו של בעלי, שהוא נווט. ישר מתחילה לשאול שאלות ולהתעניין. היא בפירוש אינה האם הדוחפת, כפי שהדבר יכול להתפרש בשל המיקצועות האמנותיים של שלוש הבנות. לי ולעלמה אין איתה קשרי עבודה. ועבודתה עם דורין התחילה רק אחרי שגרלנה. אני רואה את עבודתה שם כעזרה לדו־רין ולעצמה.

„כשהבעתי את רצוני ללמוד תכשיטנות, היתה מו־פתעת, אבל נתנה גב. את התמיכה היתה מעניקה גם אילו למדתי הנהלת חשבונות. היא מעולם לא חשפה את מערכת הציפיות שלה לגבי או לגבי אחי, ואני, במשך שנים, לא עסקתי במשהו קבוע. מעולם לא רח־קה בי ושאלה מה יהיה איתי. מה שאנחנו עושים, גורם לה לעונג ומסקרן אותה.

„האמא הזו היא אשה נדירה. שנים השקיעה בלגדל אותנו והיום היא קוטפת את הפירות. אנו משקיעים בה אהבה: מטלפנים אליה, מפנקים אותה, משמחים אותה. את העבודה הראשונה שלי בצורפות, עשיתי למענה. היא טיפוס". ■

ספורט לעצלנים

(המשך מעמוד 38)

צורת הטיפול:

המטופל שוכב על ספת טיפול כאשר את גופו עוט־פים במגבות לחות חמות ותחבושות גומי רחבות ומ־הודרות. מוליכי חשמל מחברים אותו למכשיר החימום. חום גופו עולה בהדרגה ב־3 מעלות ומגיע ל־40 מע־לות, במקומות מסויימים.

ההסבר לפעולה:

כאשר מעלים את חום הגוף ב־3 מעלות מגבירים במידה ניכרת את פעולת מערכת חילוף החומרים. הגב־רת זו תובעת מן הגוף הספקת אנרגיה מוגברת שפירו־שה: קלוריות. הגברה זו אף גורמת לשינוי בפעילות אנזימים (החוקרים נוקבים בשמות מקצועיים, כגון: „מיטוכונדריון" וכן „ארנוזין־טרי־פוספט", דהיינו ל„טיפולים", אשר אינם אומרות הרבה למטופל מן השורה). הפעילות של האנזימים הללו גורמת לפעילות התאים השומניים. הם מתחילים להפריש שומן שצברו במשך השנים, המועבר למערכת חילוף החומרים, ואז הוא נשרף כאנרגיה.

הלאה: כתוצאה מהגברת חילוף החומרים ישנה זרי־מת דם מוגברת ואז הדם מתחיל לזרום גם באזור הת־אים השומניים בגלל „הצפיפות" המוגברת.

למה, בסך הכל, גורם הטיפול? הוא גורם למערכת חילוף החומרים לעבור בצורה מסודרת יותר. כל הגוף משתף פעולה בעוד המטופל שוכב משך שעה באפס מעשה, נח וקורא, או מנמנם. ספורט לעצלנים. טיפול של שעה שווה בערכו, מבחינת המאמץ הפיסי, לריצה של 5 ק"מ. למי שמחליט על טיפול מן הסוג הנ"ל מומלץ לעבור שני טיפולים בשבוע. הטיפול אסור על אנשים הסובלים מלחץ דם גבוה או נמוך, מחלות לב, אולקוס, שגרון, מחלות עור כרוניות, וכן לנשים בתקו־פת ההריון וההנקה. „מטופל הממשיך לזלול בתקופת הטיפול שומנים ופחמימות – יישאר קליינט שלנו לכל החיים"... מזהירה יעל.

ניראה שלפחות היא, שכבר עשתה תחנות כה רבות בחייה, הגיעה אל המנוחה והנחלה. כמעט למותר לש־אול אותה מה היא עושה ברצותה לפנק את עצמה. בין־לבין הטיפולים באחרים היא תופשת שעה של פי־נוק בחברת התרמויטל. גם לה מגיע. ■

★ *קוראים המעוניינים בפרטים נוספים מתבק־שים לא לטלפן למערכת אלא לטלפון שירות שמספרו 03־204498 03־286173. אין לראות בכך המלצה על טיפול במכשיר.*

חבר מאותו כוכב

מילכה למדן

אוהבת פציינט מאושר

ד"ר גליה. תפתח את הפה. תגיד אה.

ברגע שמביטים בתמונה ברור לחלוטין כי גליה (שם אמיתי) אינה ילידת הארץ. אמנם היא אינה נוטה להרחיב את הדבור על כך, (יתכן שבזמן השידור הערב, אחרי חדשות 22.00 ברשת א' של קול ישראל, תסכים להסביר בעל פה מדוע). „אני לא בדיוק בעניין הזה", אמרה לי בשיחתנו, אבל להציג אותה ממש כצב־רית מלידה יהיה לא לגמרי מדויק.

גליה, רווקה בת שלושים ואחת, עם עבר של שנים רבות של נגינה בכינור, היא רופאת שינים, אוהבת מאד את המקצוע וכנראה שגם מצליחה בו. „אני טיפוס די תכליתי", מסבירה גליה בתשובה לשאלתי מדוע דווקא רפואת שינים, „ובמקצוע הזה, בניגוד להרבה מקצועות אחרים, תוצאת הטיפול היא מיידית. אני אוהבת לראות איך הפציינט קם מאושר מהכסא. לא רק מבחינה זו שהסבל שלו נגמר, אלא גם מכיוון שזה תענוג לדעת שבהתחלה היתה בעיה ועכשיו היא כבר פתורה".

האם תמיד היא כל כך מאושרת בעבודה? האם יש מקרים שבהם היא מעדיפה לוותר על הטיפול במציינט מסוים? – „כן, בוודאי. כשנדמה לי שהפציינט לא מוכן לשתף פעולה, או כשמתחילים לשאול אותי כל מיני שאלות שמעידות על חוסר אמון", היא עונה, „במקרים כאלה אני מעדיפה להפנות בעדינות לאחר הקולגות שלי ולא להתחיל בכלל שטיפול שעלול להיהפך לבע־ייתי".

מלת המפתח היא באמת „עדינות". על פי עדותה של גליה, בנוסף להיותה עדינה היא גם סימפטית (נכון, זהו בהחלט הרושם שהיא יוצרת), רומנטית, מח־תשבת בזולת, אופטימיסטית, יודעת מה היא רוצה מעצמה, בעלת חוש הומור וחוש אסתטי מפותח.

גליה היא בת יחידה לאם, שגם היא רופאה. „אף פעם לא היה לי גרגר אפונה מתחת לערימת מזרנים", היא מגיבה בצחוק על ההנחה שבת יחידה צריכה להיות בוודאי מאד מפונקת. „אמנם זכיתי בילדותי להרבה פינוק, אבל יחד עם זאת דרשו ממני הרבה, ובסך הכל אפשר לומר שצמחתי עם שילוב של פינוק וחיסון גם יחד".

אחד הדברים שמהם חוששת גליה הוא ל„התקע". לכן היא כבר חושבת על חידושים, השתלמויות והרח־בת אופקים. „אני מרגישה שאני פשוט מוכרחה להתפ־תח מבחינה אינטלקטואלית", היא מצהירה, „אם כי בשלב זה של חיי חשוב לי הרבה יותר לבנות קודם כל את הקריירה האישית שלי, ורק אחריה את המקצועית". היא מאד תשמח להכיר אותך, קורא "סגנון", המשכיל, הרגיש המתוחכם, המעודן, אנין הטעם והנכון לפנק. כל מה שאתה צריך לעשות כדי ליצור איתה קשר הוא לטלפן אליה הערב, לאולפן „חבר מאותו כוכב", מיד לאחר חדשות השעה 22.00 ברשת א', או, אם אתה ביישן במיוחד, לשלוח במקומך את האחות או בת הדו־דה אל הטלפון ולהציג אותך.

להשתמע! ■

הכרויות בלי סוף

5500 פנויים/ות מכל רחבי הארץ כבר הצטרפו וזה... משהו!!!

1175 פנויים/ות מציגים עצמם החודש בעלוני "קשר" וזה... משהו!!!

צוות מקצועי ומיומן, 10 שנות נסיון ושני משרדים זה... משהו!!!

עלוני "קשר" עושים את החיים קלים וזה משהו... משהו... גדול !!!

לקבלתם: חייג/י עכשיו!! 04-446023, 03-733994
9:00 – 21:00 (+ שבת)
העלונים נשלחים במעטפות סגורות ללא תו זיהוי השולח.

סליי־קשר
עלון הפנויים/ות מס' 1 בישראל

4 סוללות = 25 שעות האזנה ל־ווקמן?!

ALKALINE UCAR PROFESSIONAL
הסוללה ללא מתחרים!
מיוצרת בשוויץ, בטכנולוגיה חדישה.

להשיג בחנויות המובחרות, בכל הגדלים לכל השימושים.
מפיץ: אי־טל 03-7511388

החברה הממשלתית למדליות גאה להציע

איילת אהבים

העדיליון הראשון בסדרת הטבע

סדרה חדשה על החי והצומח בארץ ישראל פרי שיתוף פעולה בין החברה למדליות, לבין החברה להגנת הטבע.

עדיליוני זהב וכסף במבחר תליונים אקסקלוסיביים.

בצד אחד יעל מדברי אצילי ובצד השני החבצלת, סמל העדינות והאהבה. מתנת אהבה ושמחה לנותן ולמקבל!

עדיליוני זהב ב־3 תשלומים החל מ־3 × 114 ש"ח*

עדיליוני כסף עם סטיה ב־41 ש"ח

שי חינם לכל רוכש בחנויות: כרזה צבעונית של יעל, למזמינים דרך הדואר: גלוית טבע צבעונית.

להשיג בחנויות החברה הממשלתית למדליות.
ירושלים - רח' אחד העם 5, טל: 02-668105, תל־אביב - רח' מנדלי 3, טל: 03-227428
ואצל הסוחרים המורשים.

החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות
ירושלים, רחוב אחד העם 5 טלפון: 02-668105, תל־אביב, רח' מנדלי 3 טלפון: 03-227428

ל.פ.מ.

* לבעלי כרטיס אשראי - כולל ריבית של 3% לחודש.

ברידג'

אדריאן שוורץ

אליפות הזוגות עברה לחיפה

בני הזוג החיפאי אבי קליש וליאוניד פורגור הם זוג צנורת בעלי הצלחות רבות בתחרויות בארץ. עתה נתברר, שהם גם אלופי ישראל לזוגות לשנת 1986 וכתוצאה מערעור מוצלח החליפו במעמד המכובד את חבריהם לקבוצה בליגה הלאומית, דוד בירמן ושלום זליגמן. הם זכו בנקודה יותר, הגיעו לאותו מספר נקודות כמו האלופים היוצאים והיות שזכו במפגש הישיר ביניהם, עבר התואר במזל טוב לחיפה. במשחק שלהלן שיחקו האלופים החדשים זה נגד זה כשהכרוז בדרום פורגור והמגן במערב קליש מנהלים דויקרב יפה ביותר.

	צפון ♠9 8 7 5 ♥K ♦Q 9 6 ♣K Q J 6 5	
מערב ♠Q J 10 ♥Q 10 8 2 ♦K 2 ♣A 9 8 7		**מזרח** ♠— — ♥7 6 5 4 3 ♦7 5 4 3 ♣10 4 3 2
	דרום ♠A K 6 4 3 2 ♥A J 9 ♦A J 10 8 ♣— —	

כולם פגיעים, מחלק דרום.

דרום	מערב	צפון	מזרח
1 ספייד	פאס	2 קלאב	פאס
3 דיאמונד	פאס	4 ספייד	פאס
6 ספייד	פאס	פאס	פאס

אף כי בני הזוג משחקים ביחד בשיטה מסובכת, במקרה שלנו ההכרזה פשוטה וטבעית. גם החוזה הסופי מצויין וביצועו תלוי בחלוקה סבירה בשליט או בעקיפה מוצלחת בדיאמונד.

מערב יצא במלכה ספייד והכרוז לקח בידו במלך ונוכח בבעיות שלפניו נוכח החלוקה הלא־מוצלחת של השליטים. הוא שיחק איפוא הארט אל המלך ברזומם, ספייד אל האלוף וספייד נוסף אל הנסיך שבידי מערב. זהו צעד מצויין מצדו של דרום, הלוקח על עצמו סיכון נוסף, בסמכו על כך שהמגן יטעה. אם ישחק מערב הארט לאחר הלקיחה בנסיך ספייד, ישליך הכרוז דיאמונד על הנסיך והאלוף הארט ולאחר אלוף ונסיך דיאמונד יעלה בידיו לבצע את החוזה מפני שהוא יטרוף את המלך של מערב ברזומם.

האפשרות שמערב ישחק דיאמונד לאחר הלקיחה בנסיך ספייד תמסור מיד את החוזה לידי הכרוז והוא הדין ביציאה באלוף קלאב.

ואמנם, אבי קליש המשיך בצעד היחיד העשוי להכשיל את החוזה: הוא יצא בקלאב נ מ ו ך מידו. הכרוז זכה איפוא בנסיך ברזומם והשליך דיאמונד מידו אך בסופו של דבר הפסיד לקיחה למלך דיאמונד והסלם נכשל.

אין ספק שבמשחק זה נתגלתה טכניקה הראויה לאלופי הארץ גם בהתקפה וגם בהגנה. ■

בולים

אליעזר בן

יובל לברלין

החודש מציינת העיר ברלין 750 שנה לקיומה ולציון האירוע, מונפקים בול בערך של 80 פניג המציג את הבניינים החשובים ביותר בעיר, וצמדת זכרון מורכבת מ־4 בולים בערך של 80,60,50,40 פניג, המראים את הפילהרמוניה ואולם הקמרי – בנינים שתוכננו ע"י האדריכלים: שרון, וישנבסקי והפסל הנרי מור.

בולים שיונפקו בקרוב בארץ:

באפריל יונפקו בול אחד ליום הזכרון התשמ"ז, בול אחד לכינוס הפועל וגליון מזכרת לתערוכת בולים לאומית „חיפה 87".

ביוני יונפקו, בול אחד לציון 75 שנה לקופת חולים, 3 בולים לתערוכת כלבים עולמית, בול לציון „ישראל נקיה" ובול לחובבי רדיו.

בספטמבר יראו אור 4־3 בולים למועדים לשמחה התשמ"ח ובול לזכרו של הרב עמיאל.

בנובמבר יופיעו 3 בולים ו(או) גליון מזכרת ובול לפנחס רוזן (עליו כבר מסרנו).

50 שנה להיסטוריה אווירית של ג'רסי

חמישה בולים שיראו אור ב־10 במרץ בערך של 10,14,22,29 31 פני, יוקדשו ליובל שנים ליסוד האווירייה של האי ג'רסי ופתיחת שדה התעופה ב־10 במרץ 1937. הבולים מציגים מטוסים ישנים ותדישים ביותר ושדה התעופה החדש באי. הבולים הודפסו בלונדון. כיום עוברים דרך שדה התעופה כ־65 אלף מטוסים בשנה המובילים כ־800 אלף נוסעים.

בולים חדשים בשוודיה

בולים בערך של 3.10 כתרים המונפקים עתה בשוודיה, מציגים את המלך קארל גוסטף ה־16 והמלכה סילוויה. כן מונפקים 3 בולים המראים את הסמל והסמל הדואר, ערך הבולים 1.80, 3.20, 6 כתרים. ■

שחמט

שאול הון

הצלחה כפולה לישראל

התחרות האזורית שנערכה במינכן נסתיימה בהצלחה כפולה לישראל: גם מקום ראשון וגם ארבעה מקומות מתוך שבעה הראשונים.

השתתפו 15. ניצח יהודה גרינפלד, שצבר 10.5 מ־14, אחריו הגרמני ג. היקל 10. שניהם עולים לבינאזורית. שלישי לוברון 10, רביעי־חמישי בירנבוים ורב־האמן הגרמני רלף לאו 7.5 כ"א. אחריהם שוידלר, אלון גרינפלד, אלוף אוסטריה י. קלינגר, ו. הוג (שוייץ) והגרמני בישוף – 7 כ"א. י. ונגר נדחק לאחור ותפס רק מקום 13, עם 5 נקודות.

לגרמנים זו אכזבה, כי רבי־האמנים הצעירים לוברון ולאו נכשלו. הנה הקרב המעניין ביניהם.

לאו

לוברון

1. הה 4 ג5, 2. פ־ו3 ד6, 3. ד4 ג:ד, 4. פ:ד4 פ־ו6, 5. פ־ג3 פ־ג6, 6. ר־ו5 ה6, 7. מה־ד2 א6 (לא ח6 בגלל 8. ר:פ מה:ר, 9. פד־ב5 מה־ד8, 10. 0־0־0 ויתרון ללבן), 8. 0־0־0= ח6, 9. ר־ו4 ר־ד7 (מאיים ה5), 10. פ:פ ר:פ, 11. מה־ה1 ר־ה7, 12. מ־ב1 (על 12. ה5 בא פ־ח5 ולא פ־ד5? בגלל פ:ד5 ר:ד5), 14. צ:ר! ה:צ, 15. ד6) מה־ג7, 13. 31 צ־ד8, 14. ר־ד3 צ־ד7? (מוטב מיד ב5), 15. ח4 ב5, 16. ה5 ד:ה, 17. ר:ה5 מה־ב7 (על ר־ד6 בא 18. ר:ר צ:ר, 19. מה־ו3 ומונע 0־0 בגלל 20. מה:ד6! מה:מה, 21. ר־ח7+ וזוכה בטיב), 18. מה־ו3 0־0, 19. פ־ה4 ר:פ ומוטב פ־ה8), 20. ה:ר! (עדיף על ר:פ, ללבן עתה שורה פתוחה להמשך התקפתו) צ־ד8, 21. צד־ו1 ומאיים ר:פ פ־ה8, 22. ר־ו4 מ־ח8, 23. ה5! (מאיים ר:ח6! עם צ:ו7) ר־ו8, 24. ר־ו5! צ־ג8 (לא ח:ר? בגלל 25. ח:ו+ מ־ז8, 26. צ־ח8+! מ:צ, 27. מה־ח4+ עם מה־ח7X), 25. ר־ג1 צ־ד8, 26. צ־ו3 ר־ג5, 27. צח־ו1 כ4, 28. ח5 א5, 29. ר־ו6! ו5 (לא ה:ר? בגלל צ־ו8+ עם ח:ו6X), 30. ה:ו6 פ:ו6, 31. ר־ד3 א4 ודרוש ר־ד4), 32. מה־ו6 (בדוחק זמן מחמיץ 32. צ:פ! ו:צ, 33. צ:ו6 צ־ו7, 34. צ:ח6+ מ־ו8, 35. ר־ח7+ וזוכה. ואם 33. – ר־ו8 אז 34. מה־ה5! ר־ו7, 35. צ:ח6+ מ־ו8, 36. צ־ו6! מ־ח8, 37. צ:ר צ:צ, 38. ח6 וזוכה) ר־ד4, 33. 41 ב3, 34. א:ב? (דוחק זמן, פשוט ובטוח 34. ג:ב עם א3) א:ב, 35. ג:ב צ־א8 ועל מה:ב3 בא 51), 36. 51 מה:ב3 (ולא יצלח ה:ז בגלל 37. ח6 מה:ב3, 38. ה:ז+ צ:ו7, 39. מה־ח6+ מ־ז8, 40. ר־ח7+! צ:ר, 41. מה:ו5+ צ־ו7, 42. צ:מה צ:מה, 43. ר:ז5 וזוכה בסיום), 37. ה:ב מה־א2+, 38. מ־ג2 צ־ג8+, 39. מ־ד1 (עדיף מ־ד2) צ:ג1+, 40. מ:צ צ־ג7+, 41. מ־ד1 שחור נכנע, אין שח תמיד.

★ הייסטינגס: בתחרות היוקרה ניצחו לרסן, לפוטיאן (ברה"מ) והאנגלים ספילמן וצ'נדלר – כ"א 8 מ־13, צ'יבורדאנידזה ומסטל 7.5, גופלד ופלסקט 7 כ"א.

★ שמיים: ב־26.2 תיפתח כאן אליפות ההתישבות העובדת, 7 סיבובים.

★ נתניה: תחרות „שח קיט" תתחיל כאן ב־5.5, למחרת יום העצמאות, תימשך 9 ימים ותכלול גם תחרות בינלאומית.

★ שמינית הגמר לקראת אליפות הארץ החלו בכל הבתים המתוכננים.

★ רג'יו אמיליה: בתחרות המסורתית ניצח ריבלי, שצבר 6.5 מ־11, לפני הורט, ספסקי, סמיסלוב וצ'רנין 6 כ"א. ■

ירושלים של סגנון
מוגש ע"י "גרין קארד"
פרטים נוספים ותקנון חלוקת הפרסים ניתן להשיג במשרדי החברה ובעסקים המופיעים במדור זה
מתנה על כל קניה:
– על קניה מעל 50 ש"ח
– על קניה מעל 100 ש"ח
– על קניה מעל 200 ש"ח
– על קניה מעל 500 ש"ח
– על קניה מעל 1000 ש"ח
– על קניה מעל 2000 ש"ח
ל־ ... – בהגרלה חודשית

ש. גולדשמיד
כל־בו לבית ולגן
רח' פייר קניג 37 טל' 710606
במחירים הנמוכים ביותר בירושלים

מצא לילדך שעשועים בחנויות
צעצועים
סודרי ודבי בע"מ
רח' יד־חרוצים 16 תלפיות טל' 715050
רח' דונאש 6 (ליד ככר ציון) טל' 232876

כיפה אדומה

אורי ספיר
* תקליטים
* קסטות
* קומפקט דיסק
* כלי נגינה
* תווים
* אורגנים
ירושלים, בן יהודה 2 טל. 02־226881

סלון ירושלים
מוצרי חשמל וריהוט
במבצע
כלי מוצרי החשמל מבית תדיראן
מרכז כלל, בחזית יפו 97 טל. 242535

מסעדת הרכבל
אצל מרציאנו האילתי
חדש בירושלים
Kosher
מסעדת דגים מיוחדת
ארועים, חתונות ובר מצוות
להזמנות: טל. 02־713076
רח' דרך חברון 15 — ירושלים

מבחר גדול של בדים
אפשרות לתשלומים בכרטיס אשראי
טל. 02־720002

כל וכינור
רח' יחזקאל 8 ירושלים, טל. 02־272802

מסעדת תאג'
מאכלים מזרחיים ובשרים על האש.
ארוחות עסקיות במחירים מפתיעים!
פתוח: א'־ה': 11.30 — 24.00
פתוח גם במוצ"ש
כשר
רח' יפו 31 בחצר, ירושלים, טל: 02־241616

סביון רפאות
כשר בהשגחת הרבנות
פתוח מ־10.00
גריל צרפתי ומבחר דגים
ארוחות עסקיות בין השעות 12–16.00 ב־15 ש"ח
מבחר סלטים + מרק ומנה עיקרית לפי הזמנה — תאים פרטיים
שד' בן מימון, פינת עזה, ירושלים, טל. 02־632813

בית"ר ליאו שטופר
LEO STOPPER
לבגדי גברים
מעילי גשם וחורף
חליפות ארוכות וקצרות
ז'קטים ומכנסים
מכירה בסיטונות
ליחידים ולפי מידה,
אין חשש לשעטנז.
החבצלת 9 ירושלים,
טל. 02־222858

יחזקאל שיר
מבצע
מיטב מוצרי חשמל ביתיים
מחנה יהודה, יפו, 117,
טל. 02־246402

רמי לוי "שווק השקמה"
שווק מוצרי מזון ומוצרי ניקוי
חנות 1: השקמה 5, מחנה יהודה ירושלים, טל. 232041
חנות 2: חורש דמות בוה ביתר, החורש 90, טל. 061932

קורן אופנת הריון
מבחר עשיר ואקסקלוסיבי
ממיטב בתי האופנה להריון
ירושלים – בן יהודה 18, טל. 02־223093

עוסי שלמה ובניו
סיטונאי לממתקים וסיגריות
אגריפס 105, 02־234703

בוטיק לב המדרחוב
מבחר דגמים יחודיים
זהבה רוגלית
בן יהודה 19,
קומה א', ירושלים.
טל. 02־241349
הכניסה מרח' ההסתדרות
ע"י מובות ישראל.

בית בורדה
burda house of jerusalem
מבחר גדול של בדים אופנתיים ביבוא עצמי
שרות מיוחד
גזירת הבד לפי גזרת בורדה
מוכנה חינם
רח' יוסף דואנוס 4, קומה ב', טל. 226547

הפנר מעדנים
כשר
כריכים בסגנון אמריקאי
ארוחות מלאות
בישול ביתי
מחירים סבירים
רח' לונץ 4 – מדרחוב ירושלים.
המבורגר אצל הפנר

בשמאיר בע"מ
צבעים ושחות פחים
כלי עבודה צורכי חשמל
הצבי 10, יפו 94 ירושלים
טל. 383135

ירושלים הקטנה
רושלים – רח' הנביאים 59
טל. 02־244377

וקנין את וקנין
איכות ללא תחרות

חזן ושותי
כלי עבודה וצבעים
אבן ישראל 6, טל. 221028

חברת לקט מוצרים בע"מ
(החנות הירוקה)
רח' יפו 80, טל. 02־249031, ירושלים

337129/5 טל.

מוגש ע״י גרין קארד

מועדון יצרני הרהיטים 87

מבצע לחג הפסח!

קנה בחנויות המפעל המומלצות במדור זה וזכה במקום

*מעל קניה של 1000 ש״ח ועד גמר המלאי

פטרו

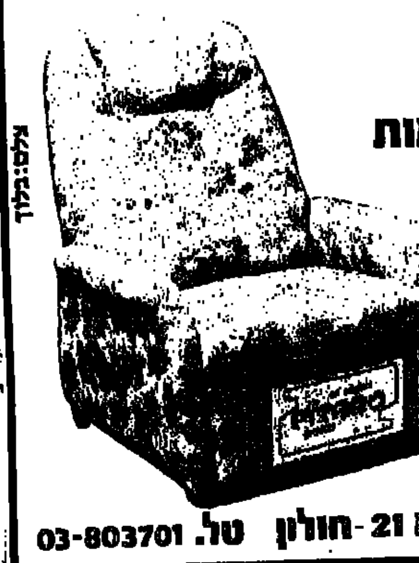

מס' 1 בכורסאות טלויזיה בארץ

המפעל: רח' הסדנא 21 - חולון טל. 03-803701

מטבחי זיו בע״מ

רמת השרון: סוקולוב 89, טל. 491689

בקרוב בתל אביב: בן יהודה 114, טל. 235073

בן טל - אוירה אחרת

אולמות תצוגה ומכירה:

רחובות: הרצל 187 (מול המשטרה), טל. 08-451294

ראשל״צ: ההגנה 36 (ליד גלי), טל. 9614424 **מכירה מיוחדת - פתוח במוצ״ש!**

פ״ת: אינטרליין, בית פריזמה, ק. אריה

חיפה: עדי אורנים, א. תעשיה, ק. ביאליק

נתניה: דיור אינטריוס, א. תעשיה חדש

ירושלים: לובי, א. תעשיה תלפיות

BT בסגנון כפרי - מודרני

...פשוט רבידו!

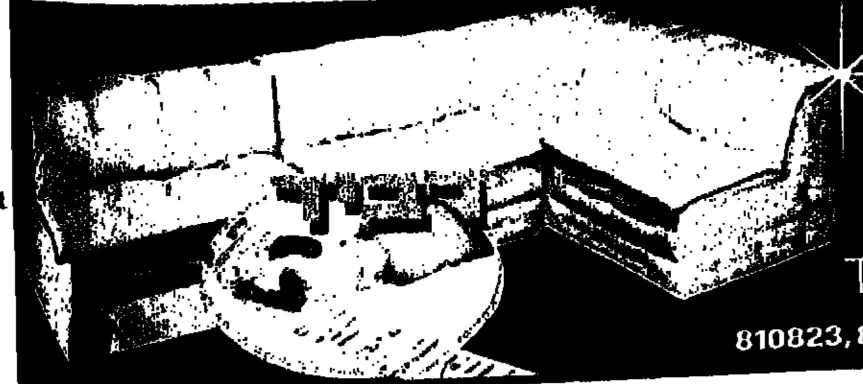

מחלקה מיוחדת לחידוש ריפוד

מפעל ותצוגה: רח' התחיה 14 - יפו טל. 810823, 824615

מועדון צרכנים לקוראי מעריב. יצחק שדה 34, ת״א, טל. 337129/5

קלאס הבית

תכנון ועיצוב פנים

תצוגה מרהיבה בחנות המפעל פתוח במוצ״ש

האורגים 5, א. התעשיה חולון טל. 5564955, 5564960

...אים ...יש לך ...עם ט...

ב- [illegible]

• רח' אפעל, ק. אריה, פ״ת (צומת גהה), טל. 03-9230138, 9220288
• סניף חיפה: צומת הצ'ק פוסט, שד' ההסתדרות, חיפה, טל. 04-642584
• סניף ב״ש: רח' הרצל 68, באר שבע, טל. ...788

מרפדית עצמון

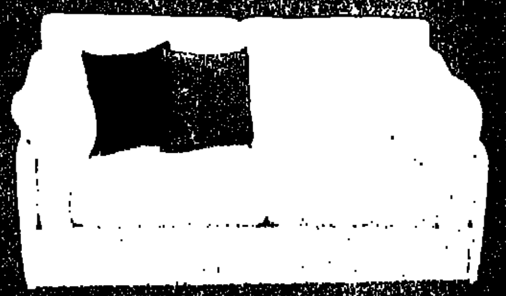

שם דבר ביצור סלונים

חנות המפעל: הרצל 57, טל. 826196

WOODSTORE — רהוט כפרי מקורי

על פי הזמנת הלקוח

מבחר מערכות ריהוט לבית

החנות - ת״א, דיזנגוף סנטר, קומה ב', טל. 03-285461
המפעל - פ״ת, ק. אריה, השדות 7, טל. 03-9231762

ALFA SALOTTI

מציגה מערכות ישיבה יוקרתיות בריפוד בד ועור פאר היצירה האיטלקית.

מבצע הכרות: החל מ- 3900 ש״ח

ישירות מהיבואן

הרצליה: רהיטי שרון, רח' משכית 3, טל. 052-550592

חיפה: "און ליין", רח' בן יוסף שלמה 7, צומת הצ'קפוסט

מבצע פינות ישיבה

מבחר חדרי שינה, פינות ישיבה יפהפיות, ארונות קיר, חדרי ילדים, מזנונים ופינות אוכל

חנות המפעל: פ״ת, קרית אריה (מצומת עץ הזית)

א. תעשיה ק. אריה

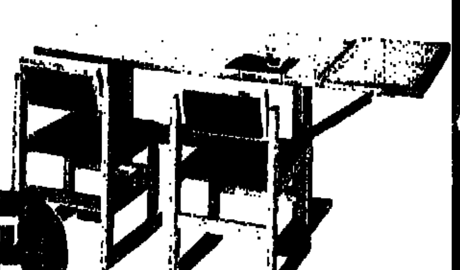

הרהיטים היפים של 1984 בבית הגר בע״מ

חיפה: רח' בן יוסף 10 (צומת הצ'ק פוסט)